

Møte fredag den 12. desember kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 33):

1. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 vedkommende Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirke- og kulturdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 1 (2003-2004), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004))
2. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2003 under kapitler administrert av Utdannings- og forskningsdepartementet (Innst. S. nr. 84 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 15 (2003-2004))
3. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer av bevilgninger mv. for 2003 på Fiskeridepartementets område (Innst. S. nr. 83 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 28 (2003-2004))
4. Referat

Presidenten: Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagsmøtet – om nødvendig – fortsetter utover den reglementsmessige tid, kl. 15.00, til dagens kart er ferdigbehandlet.

– Det anses vedtatt.

S a k n r . 1

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 vedkommende Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirke- og kulturdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 12 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 1 (2003-2004), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3 (2003-2004))

Presidenten: Etter ønske fra kirke, utdannings- og forskningskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 40 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 25 minutter, Høyre 20 minutter, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti 15 minutter hver, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver. I tillegg foreslår presidenten at representanten Simonsen får en taletid på inntil 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil det bli foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Rolf Reikvam (SV) (komiteens leder): Først vil jeg gi ros til komiteens medlemmer og de ulike fraksjonene for det arbeidet som er gjort. Prosessen har vært ryddig, og informasjonen mellom fraksjonene har vært god. Det har derfor vært mulig å holde god framdrift i behandlingen av denne innstillingen. Det er Arbeiderpartiet og regjeringspartiene som står bak flertallsinnstillingen. I tillegg til flertallsinnstillingen foreligger det mindretallsforslag innenfor rammen både fra SV og fra Fremskrittspartiet. Jeg går ut fra at regjeringspartiene og Arbeiderpartiet vil begrunne sin innstilling, og at Fremskrittspartiet vil gjøre det samme for sin del. Jeg tar da opp de forslagene fra SV som ligger i innstillingen, og det forslaget fra SV som er omdelt i salen her i dag.

Den offentlige skolen er grunnbjelken i velferdssamfunnet. Mye kan tyde på at denne grunnbjelken er utsatt for press. Den offentlige skolen er et historisk kompromiss mellom arbeiderbevegelsen og store deler av mellomlagene i vårt samfunn. Etter hvert som de sosiale strukturene har endret seg og mellomklassen utgjør en vesentlig større del av befolkningen, er dette kompromisset truet. Internasjonalt og med god grobunn her i landet har de siste 20 årene vært preget av en periode med markedsliberalisme. Et viktig angrepsmål for markedsliberalismen har vært å omgjøre deler av offentlig sektor til en markeds plass. Dette har skjedd samtidig som inntektsforskjellene i samfunnet har økt, noe som bl.a. har ført til at store deler av mellomklassen har inntekter som gjør at de er i stand til å kjøpe egne velferdsgoder. Velger de dette alternativet, knekker grunnbjelken, med de konsekvenser det vil ha for dem som ikke har andre muligheter, og som er avhengig av en gratis offentlig skole. Det er denne erkjennelsen som er utgangspunktet for SVs skole- og utdanningspolitikk. For oss er det et grunnleggende mål å utvikle en skole og et opplæringstilbud som er slik at de som kan velge andre løsninger, velger å slå ring om den offentlige skolen.

Vi er helt sikre på at svarene om hva slags skole vi må utvikle for å sikre bred oppslutning, ikke ligger i fortiden. Vi er også helt sikre på at vi må ha enda større oppmerksomhet omkring kvalitet og organisasjons- og arbeidsmåter i skolen. Gamle strukturer og organisasjonsmodeller må prøves med hensyn til om de er gode redskap for å realisere målene i læreplanen, den generelle delen og i faglæreplanene. Bygger de opp om det elevsyn som er nedfelt i læreplanene, tar de elevmedvirkning på alvor og utvikler en demokratisk skole, får elevene ferdigheter og kompetanse innenfor de sentrale fag og emner som vi mener skolen skal gi. Oppslutningen om en felles offentlig skole som møteplass for alle barn, fra alle miljøer, som utfordrer, og som stiller krav, og som er den felles referanserammen vi alle trenger, er så avgjørende og viktig for SV at vi gjerne utfordrer de fleste oppleste sannheter i skolen.

Evalueringen av L97, på samme måten som evalueringen av R 94, viste at vi ikke har fått godt nok til innholdningsendringene i skolen. Fortsatt blir det drevet for mye tradisjonell klasseromsundervisning, for mange skoler klarer ikke godt nok å organisere opplæringen med utgangspunkt i den enkelte elevs evner og forutsetninger. Tilpasset opplæring, å gi elevene utfordringer som er tilpasset den enkelte, tror jeg er nøkkelen til å skape en skole med engasjerte elever som vil sikre bred oppslutning, og som vil være det beste bolverk mot at mellomlagene svikter den offentlige skolen. Vi må derfor synliggjøre vilje til å satse på den offentlige skolen. Til det trengs det vilje til å utfordre innholdet, slik SV prøvde i valgkampen i forslag om å definere omfanget av opplæringen i de ulike fag i form av tydelige læremål, og ikke nødvendigvis i form av et visst antall timer som skulle være det samme for alle, slik dagens læreplaner gjør.

Men det trengs også at vi satser penger, og tar på alvor det bildet av den offentlige skolen foreldre rundt om i landet tegner. Det er trolig disse foreldrene som først vil svikte den offentlige skolen dersom den ikke klarer å vise at utdanning og skole er et satsingsområde som det også skal følge penger med.

Grunnskolen og den videregående skolen er et kommunalt og et fylkeskommunalt ansvar. Derfor er det kommuneøkonomien som er viktigst i kampen for en ny giv for den offentlige skolen. Vi styrker derfor kommuneøkonomien som vår satsing på skolen. Vårt opplegg ville ha gitt nærmere 6 milliarder kr mer til kommunene i forhold til Regjeringens opplegg. Avtalen som er inngått mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene, er et steg i riktig retning, og så håper jeg at det kan være den starten kommunene trenger for å slippe å kutte også i grunnskolen og den videregående skolen.

Kvalitetsreformen i høyere utdanning og ikke minst Kvalitetsutvalgets innstilling, som vi skal behandle senere, har en tenkning om livslang læring i bunnen. Det er på mange måter bunnplanken i det arbeidet. Nå er det uheldig og merkelig at Regjeringen foreslår å kutte i opplysningsorganisasjonenes voksenopplæring, og det er merkelig at de velger å kutte i fjernundervisningsopplegget. Dette er viktige organisasjoner som har utviklet utdanningstilbud, opplæringstilbud, til den voksne del av befolkningen. Det er organisasjoner som står i en folkeopplysningstradisjon og har en viktig rolle i forhold til livslang læring. Jeg skulle ønske at vi hadde unngått den type kutt, i en tid hvor vi understreker veldig sterkt livslang læring, og hvor vi innordner og innretter våre utdanningssystemer etter det.

Det samme gjelder kuttet for folkehøgskolene. De står også i en folkeopplysningstradisjon, og det er viktig å ta vare på disse utdanningstilbudene som er litt annerledes, og som representerer et alternativ til den ordinære grunnskolen og den ordinære videregående skolen.

Det er foreslått å endre utdanningsadministrasjonen, spesielt Læringscenteret. Dette sluttet Stortinget seg til i revidert budsjett. Nå gir vi sterke og klare føringer inn til Regjeringen om hvilken innretning vi ønsker på den utdanningsadministrasjonen. Vi understreker veldig sterkt

at vi må vektlegge det regionale leddet. Det betyr at fylkesmennene må få en riktig oppgave sammen med lærerutdanningsinstitusjonene, at de blir trukket inn i dette og får en viktig posisjon som deltaker, som utviklingsaktør, inn mot den enkelte skole og inn mot den enkelte kommune. Så stiller vi spørsmål ved om det er riktig å kalle dette et direktorat. Det er ofte knyttet en del assosiasjoner til begrepet «direktorat». Det ligger en del sentralistisk tenkning knyttet til dette, så vi vil oppfordre Regjeringen, departementet, statsråden, til å være opptatt av å finne et begrep som kommuniserer veldig godt i forhold til brukerne, dvs. skolene og kommunene.

Flertallet vedtar også at vi vil ha en egen melding om fengselsundervisning. Det er foretatt en forskningsbasert evaluering av fengselsundervisningen. Den er klar på mange områder, og den er delvis initiert av Stortinget. Og det er viktig at vi nå får muligheten til en omfattende og grundig debatt om hvordan fengselsundervisningen skal være. Derfor ber vi departementet komme tilbake til Stortinget med en egen melding, hvor man definerer mål, hensikt og hvilken rolle fengselsundervisningen skal ha innenfor fengslene. Vi har ikke satt noen tidsfrist for en slik melding. Jeg håper at den kan komme kanskje allerede i 2004, slik at vi får en grundig debatt. Vi oppretter nye fengsler, og det er viktig at fengslene har den type opplæringstilbud. Jeg beklager at flertallet ikke har vært med på å øke rammen til fengselsundervisningen denne gangen. Vi oppretter nye fengsler, og de får ikke muligheten til å ha et opplæringstilbud i 2004. Det er veldig uheldig.

Så vil jeg gi ros – jeg ser at tiden går – til statsråden for at hun har fulgt opp Kvalitetsreformen i høyere utdanning. Der har de lagt fram et budsjett som er i samsvar med det som institusjonene selv har anslått. De fortjener ros for at de har tatt denne reformen på alvor. Det er viktig nettopp for å gi dette signalet til institusjonene om at dette skal gjennomføres og dette skal vi få til. Og det gjør vi med dette budsjettopplegget.

Det uheldige er jo at det er studentene selv som delvis finansierer dette gjennom omleggingen av studiefinansieringen, som helt åpenbart er et galt steg – en gal vei å bevege seg.

Presidenten: Representanten Rolf Reikvam har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Vidar Bjørnstad (A): SV sier i innstillingen at de vil prioritere den offentlige skolen, og det har jeg vel heller aldri betvilt. De sier samtidig at det offentlige heller ikke skal ha ansvaret for å legge til rette for private tilbud der en har fullgode offentlige skoletilbud. Det er bra.

Men jeg har et ønske om å få klargjort SVs stilling og linje i forhold til private skoler. SV var med på å sikre en finansieringslov før sommeren som bl.a. betød en tilskuddssats, at de skulle få dekket 100 pst. av sine pensjonsutgifter med et kommunespesifikt grunnlag, og forutsetter at Regjeringen har lagt dette til grunn i sitt budsjett.

Jeg registrerer så at SV i komiteen salderer sin prioritering med 300 mill. kr fra private skoler. Betyr det at SV har endret holdning i forhold til innholdet i finansieringsloven? Og betyr det eventuelt at SV, som Arbeiderpartiet, selv om vi har en liten «timeout» nå, kan tenke seg å endre tilskuddssatsen når det blir anledning til det?

Rolf Reikvam (SV): Det var et litt merkelig spørsmål, for Arbeiderpartiet var i fjor med på å saldere budsjettet sammen med oss, på samme måten som vi gjør i år. I år gjør de det ikke, fordi de tydeligvis får mer i et samarbeid med regjeringspartiene.

Vi var med på å støtte forslaget om finansieringsopplegget for private skoler. Men jeg tror ikke Arbeiderpartiet helt har forstått hva som skjedde, og det synes jeg er leit. Det som skjedde, var at vi hadde et finansieringsopplegg med 85 pst. av landsgjennomsnittet. Vi syntes det var veldig uheldig, for det skaper store forskjeller også innad i kommunene. Så støttet vi Regjeringen i å si at det var kommunegjennomsnittet som skulle brukes, og ut fra de beregningene som vi fikk fra departementet, betyr det at staten vil spare 4–5 mill. kr i forhold til det opplegget som opprinnelig lå der. Vår holdning til private skoler er altså uendret. Vi har laget en skisse til hvordan dette skal finansieres, med et lavere tilskudd enn 85 pst. (Presidenten klubber.)

Så vil jeg få lov til å legge til ...

Presidenten: Tiden er ute.

Søren Fredrik Voie (H): Sosialistisk Venstrepartis talsmann prøver å lage litt ideologi rundt skoledebatten. Det er bra. Men når man leser litt av det de skriver i sine merknader, kan man bli forledet til å tro at SV er for både lokaldemokrati og valgfrihet, men samtidig kutter man, slik som Vidar Bjørnstad påpekte, til friskoler med over 184 mill. kr. Er dette den valgfriheten og selvbestemmelsen for elever og foreldre som så fint er omtalt i SVs program? Gjelder det bare med hensyn til å velge SVs enhetsskole? Eller ser ikke SV at valgfriheten også må strekke seg utover det de selv påpeker som en internasjonal trend, at i samråd mellom foreldre og elever har man mulighet til å velge friskoler og alternative skoleslag?

Rolf Reikvam (SV): Jeg tror ikke Søren Fredrik Voie har lest vår budsjettinnstilling godt nok, for vi kutter faktisk mer. Vi kutter ikke 184 mill. kr. Vi kutter 286 mill. kr. Vi kutter 100 mill. kr mer enn det Høyre tydeligvis er klar over.

Jeg mener det er gode grunner til å gjøre dette. Vi har senere i dag til behandling en proposisjon om endringer for 2003. Vi har et underforbruk når det gjelder private skoler, på 185 mill. kr. Det er et underforbruk i 2003 på 185 mill. kr i forhold til det vi budsjetterte med. Jeg føler meg rimelig trygg på at vårt budsjettopplegg i forhold til private skoler, der vi kutter 286 mill. kr, vil ligge vesentlig nærmere de faktiske forhold ved utgangen av 2004, enn det som Søren Fredrik Voie og flertallet har lagt opp

til. Det føler jeg meg rimelig trygg på. Om vi treffer akkurat, er jeg ikke sikker på. Men jeg tror nok at det resultatet vi ser ved utgangen av 2004, vil ligge ganske nært det vi legger opp til. Så det kuttet på 286 mill. kr kan Søren Fredrik Voie være med på uten frykt.

Arne Sortevik (FrP): Hvordan kan representanten Reikvam være sikker på at det underforbruket som er i inneværende år, ikke følges av en tilsvarende økende søknadsmasse og tilsvarende økt forbruk i 2004? Vi går altså mot en ny, utvidet lov, som også skal gjelde videregående skole, og det er all mulig grunn til å tro at det også vil føre til flere søknader, og dermed også til at man bruker mer penger til dette kapitlet.

Er det slik at SV ikke bryr seg om loven av 1999, hvor Norge gjennom eget lovverk har bekreftet at de slutter seg til og ratifiserer ulike rettigheter og internasjonale konvensjoner, også den om menneskerettigheter, som omtaler retten for enhver til utdanning, som omtaler det frie valg, og som også sier at det kostnadsfritt skal være tilgjengelig grunnundervisning for alle? Er det slik at man ikke kjenner til det, eller er det slik at man ikke bryr seg?

Til slutt: SV sier at de er opptatt av studiefinansiering og rammevilkår for studentene. Hvorfor vil ikke SV støtte Fremskrittspartiets forslag om å utvide tilsagnsrammen for nye bygg?

Rolf Reikvam (SV): Det var jo det jeg sa, at vi ikke kan være sikre på hvor mye forbruket blir i 2004 når det gjelder private skoler. Men jeg føler meg rimelig trygg på, som jeg sa i stad, at vi kommer nærmere det som kommer til å bli resultatet, enn det flertallet legger opp til.

Vi forsvarer selvsagt at det skal være anledning til å etablere private skoler, og det har vi forpliktet oss til gjennom internasjonale avtaler og internasjonale konvensjoner. Men det ligger ikke der noen automatikk i at staten skal finansiere det. Det er forskjellen. Det å få etablere private skoler skal selvsagt være tillatt, og det legger vi opp til. Men det er ikke noen automatikk i at det er staten som skal finansiere disse private skolene. Vårt alternativ er å ha et mangfold av offentlige tilbud, gratis offentlige tilbud, som er den felles møteplassen – som jeg gjorde til et viktig poeng i min innledning – der alle barn går i fellesskole. Det er vårt svar. Det skal være anledning til å etablere private løsninger uten at staten skal fullfinansiere dette mer eller mindre, med 100 pst. eller 85 pst.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Vidar Bjørnstad (A): Arbeiderpartiet er fornøyd med å ha fått i stand et budsjettforlik med regjeringspartiene. Jeg vil takke komiteen og budsjettpartnerne for en ryddig prosess og for tålmodighet i forhold til å få på plass de siste justeringene.

Før jeg dukker ned i denne komiteens fagfelt, vil jeg imidlertid allikevel minne om det mer overordnede grunnlaget for forliket. Arbeiderpartiet ville ha større

innsats mot arbeidsledigheten og prioritering av fellesoppgaver som skole, eldreomsorg og sykehus framfor skattelettelser. Det har vi oppnådd og slik bidratt til å redusere noe av høyredreiningen i det norske samfunn. Det er bra.

Jeg mener budsjettssamarbeid er godt for landet, og jeg tror også for politikkenes omdømme. Arbeiderpartiet er opptatt av å kunne skape politiske resultater. Viktige saker som sysselsetting, skole, helse og kommuneøkonomi har fått gjennomslag. Samtidig krever forlik visse ofre. Det er ikke alltid like lett, og noen kutt har kostet. Vi vil imidlertid ikke løpe fra det ansvaret som ligger i forliket.

Det betyr allikevel ikke at vi freder debatten på viktige områder for Arbeiderpartiet, som f.eks. uenigheten om den frie etableringen og finansieringen av private skoler. Vi vil også følge nøye situasjonen på områder som ikke ligger i våre ønsker om kutt, for det er i Arbeiderpartiets alternative budsjett vår politikk og våre hovedprioriteringer kommer til syne.

Arbeiderpartiet ser det som en viktig oppgave å styrke den offentlige fellesskolen, gi barn og unge kunnskaper, og tilpasset opplæring er et viktig mål. Vi mener at en god skole forutsetter en styrking av både innhold og ressurser, og at en styrking av elevenes læringsutbytte bl.a. må skje ved å øke timetallet i grunnskolen. Derfor er vi særlig glad for at Arbeiderpartiet fikk gjennomslag for en utvidelse av skoledagen på småskoletrinnet allerede fra høsten 2004.

Utviklingsarbeid innenfor skolen er en krevende oppgave, der skoleledere, lærere og elever er avhengig av tillit og økonomi for å lykkes. En av forutsetningene er derfor å sikre at kommunene får ressurser til å ivareta sine oppgaver på skoleområdet. Derfor er vi også spesielt fornøyd med at vi gjennom forliket har fått med oss regjeringens partiene på å gi kommunene over 2 milliarder kr mer i frie inntekter. Dette vil være med på å hindre skolenedleggelse, dyrere skolefritidsordning, kutt i lærerstiltinger, osv.

Gjennom forliket har vi nå vist politisk vilje og innfridd noen av løftene fra valgkampen om en satsing på skolen. Arbeiderpartiet har alltid vært et skoleparti, og det har vi tenkt å fortsette med. Vi vil derfor framover arbeide for bedre og mer undervisning. En økning av timetallet med to timer for første klasse og én time pr. uke for trinnene 2–4 er begynnelsen. Timene skal bl.a. brukes til å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving og regning. Dessuten skal timetallet i småskolen økes ytterligere i 2005. Vi får også muligheter til å drøfte dette i forbindelse med behandlingen av oppfølgingen av Kvalitetsutvalget til våren.

En økning i timetallet vil også bety mindre behov for skolefritidsordningen og indirekte lavere utgifter for foreldrene. Vårt mål er at skolefritidsordningen må integreres sterkere i en utvidet skoledag. Her foregår det mye positivt rundt omkring i kommunene med å ha noen undervisningstimer, ha fysisk aktivitet innimellom – i regi av SFO – så noen undervisningstimer og så leksehjelp i SFO.

Arbeiderpartiet er opptatt av at elevene sikres et godt fysisk arbeidsmiljø. I budsjettforliket har vi sikret at utlånsordningen til skolebygg blir økt med 1 milliard kr over Regjeringens forslag for å få fortgang i rehabilitering og vedlikehold av skolebygg.

Voksenopplæring og etter- og videreutdanning er sentralt for å oppfylle målsettingen om livslang læring og lik rett til utdanning. Særlig er det viktig i en tid med høy arbeidsledighet og større behov for omskolering og økt kompetanse. Arbeiderpartiet har vært og er kritisk til at Regjeringen for andre år på rad bruker voksenopplæringssektoren som salderingspost, enda vi vet at behovet er stort, og at voksne ikke får ivaretatt sine rettigheter. Dette er reduksjoner vi ikke har ønsket, og vi vil komme tilbake til dette ved neste korsvei. Nå skal det sies at vi gjennom budsjettavtalen fikk økt tilskuddet til studieforbundene med 17,5 mill. kr i forhold til Regjeringens forslag.

Arbeiderpartiet vil primært fortsatt opprettholde målet om gratis undervisningsmaterieell for elevene i videregående skole, og har i sitt alternative budsjett avsatt 100 mill. kr til utlånsordning i regi av fylkeskommunene. Vi mener at en slik ordning bedre vil sikre lik rett til utdanning enn en sterk behovsprøvd stipendordning.

Arbeiderpartiet er tilfreds med Regjeringens bevilgninger til universitets- og høyskolesektoren – særlig med tanke på Kvalitetsreformen. Skal den lykkes, er bevilgninger nødvendig. Kvalitetsreformen hviler imidlertid på to bein. Det ene er institusjonenes tilrettelegging og oppfølging av studentene, det andre er studiefinansiering og studentvelferd. Her har vi vært mindre fornøyd med at studentene delvis betaler for Kvalitetsreformen ved kutt i studiestøtten og velferdstilbud, som studentboliger. Innenfor de økonomiske rammer som Regjeringen foreslo, og som vi har holdt oss innenfor, og med våre hovedprioriteringer på sysselsetting og skole i vårt alternative budsjett, fant vi derimot ikke rom for å fastholde modellen og nivået på studiestøtten. Vi fikk heller ikke gjennomslag for å legge inn igjen 30 mill. kr til studentboliger fra vårt alternative budsjett i forliket.

Investering i forskning er avgjørende for samfunnet og framtiden vår. Arbeiderpartiet er enig i at vi må opprettholde den ambisiøse målsettingen om å trappe opp norsk forskning til minst gjennomsnittlig OECD-nivå i løpet av 2005, og mener det vil kreve både økte offentlige bevilgninger og en spesiell utfordring med å øke forskningsinnsatsen i næringslivet. Jeg går ut fra at det ikke er noen resignasjon fra Regjeringen når det påpekes usikre variabler og den store utfordringen en slik målsetting innebærer.

Arbeiderpartiet er tilfreds med økningen i forskningsbevilgningene. Samtidig har vi merket oss de foreløpige erfaringene med SkatteFUNN som et viktig virkemiddel for å styrke næringslivets muligheter for forskning og utvikling.

Vi har registrert i innstillingen at regjeringens partiene, i motsetning til i fjor, ikke er med på å understreke betydningen av de direkte næringsrettede og brukerstyrte programmene som bevilges fra Næringsdepartementet til

Forskningsrådet med et beløp på i underkant av 1 milliard kr. Jeg håper dette ikke innebærer noen realitetsendring. Disse midlene er viktige for å supplere næringslivet der næringslivet selv ikke satser, og oppmuntre bedrifter med liten eller ingen erfaring med FoU til å bygge opp nødvendig kompetanse.

Arbeiderpartiet har tatt ansvar for et statsbudsjett for 2004 gjennom et forlik med regjeringspartiene. Vi mener at dette samlet sett er det beste resultatet som kunne oppnås ut fra våre prioriteringer i alternativt budsjett. Samtidig innebærer et forlik både fordeler og ulemper, noe jeg også har prøvd å få fram i dette innlegget.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jan Olav Olsen (H): La meg først få lov til å berømme Arbeiderpartiet for ryddighet i arbeidet i komiteen i forbindelse med budsjettavtalen som er inngått i finanskomiteen.

Det er stor enighet mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene om utvidelse av skoledagen, men utgangspunktene er muligens noe forskjellige. Utvidelsen er selvsagt godt i tråd med Høyres program og politikk, men den integreringen som Arbeiderpartiet varsler, og som representanten Bjørnstad nevnte, mellom SFO og skolen, er for oss noe vanskelig å se.

Ser ikke Arbeiderpartiet forskjell på det obligatoriske skoletilbudet og det frivillige SFO-tilbudet? Hvordan ser Arbeiderpartiet at undervisning og SFO skal kunne integreres i en skolehverdag der noen skal være med på det meste, og noen på alt? Eller er det slik at Arbeiderpartiet faktisk tenker seg SFO-ordningen som et obligatorisk tilbud til alle?

Vidar Bjørnstad (A): Som jeg sa i mitt innlegg, ønsker vi en nærmere integrering av samarbeidet mellom utdanningsdelen i skolen og den frivillige skolefritidsordningen. Vi tror det er viktig for å skape et helhetlig tilbud – kall det gjerne en skoledag, selv om skoledagen strengt tatt bør nevnes i forbindelse med det som har med undervisning å gjøre.

Jeg nevnte også at det er mange gode eksempler på forsøksordninger rundt omkring i kommuner som har gjort dette, med godt resultat. For eksempel har jeg registrert at man i Asker har lagt inn en skolefritidsordningstime midt på dagen. Der har man altså delt opp undervisningen, fått til et samarbeid med foreldrene og lærerne, hatt noen undervisningstimer, så et avbrekk med lek og fysisk aktivitet en time og så noen undervisningstimer igjen deretter. En slik modell mener jeg er den beste for å utnytte de mulighetene man har, både innenfor den skoledagen som består av undervisningstid, og det som ligger i intensjonen med skolefritidsordningen.

Når det gjelder det siste, er det også i dag kommunes ansvar å ha tilbud om skolefritidsordning for de fleste.

Arne Sortevik (FrP): Arbeiderpartiet er enhetsskolens arkitekt. De har lite troverdighet når det gjelder sko-

leinnhold. De bør kunne si rett ut at når de ønsker integrasjon med SFO, er det for å få gratis SFO.

Vi har selvfølgelig respekt for at det er inngått en avtale, og at den har bindinger i seg. Likevel har vi foreslått å øke tilsagnsfullmaktene for bygging av nye studentboliger, og det går på prosjekter som kommer til igangsettelse i 2005. Hvorfor kan ikke Arbeiderpartiet støtte oss for å få fart på bygging av nye studentboliger?

Så er det slik at det også er gjort kutt i rammen for denne komiteen. Er det spesielle informasjonen som gjør at Arbeiderpartiet er med på å kutte i fagskoleutdanningen, når vi altså på tampen av budsjettarbeidet har fått klare meldinger om at den rammen som ligger i budsjettet fra før, er for knapp og ikke tar inn den gode søknaden som har vært til dette skoletilbudet? Arbeiderpartiet er jo med på å kutte nesten 9 mill. kr.

Vidar Bjørnstad (A): Det stemmer at det i forliket foreligger kutt når det gjelder studentboliger og fagskoler. Som jeg sa: I et forlik vil det være både noe som gleder, og noe som det er mer kostbart å gå inn på.

Når det gjelder studentboliger, hadde vi det inne i vårt alternative budsjett. Vi mener at bygging av studentboliger er viktig i forhold til velferdstilbudet til studentene, nettopp for å understøtte det andre benet til Kvalitetsreformen.

Når det gjelder kuttet til fagskoler, betyr det en justering av antall plasser som det er tilbud om i dag. Men vi mener at det innenfor den totalrammen som fagskolene har, skal være mulig å kunne innpasse et slikt kutt. Da legger jeg til grunn at det viktigste for oss i forliket har vært å få til en utvidelse av skoledagen, som vi har fått gjennomslag for. Vi har også fått 1 milliard kr mer til utlånsordningen for skolebygg.

Lena Jensen (SV): Kampen for fellesskolen er det aller viktigste, sier Arbeiderpartiet. Arbeiderpartiet går for Regjeringens kutt på 30 mill. kr til kompetansesentra for spesialundervisning. Ikke nok med det, Arbeiderpartiet går i budsjettforliket i finanskomiteen inn for ytterligere kutt på 30 mill. kr. Men Arbeiderpartiet rører ikke bevilgningene til de frittstående skolene.

Salderingen av budsjettet viste et underforbruk på 185,5 mill. kr. i 2003. Resultatet lar ikke vente på seg. Brev fra det lokaldekkende FAU for de statlige grunnskoler for hørselshemmede viser at viktige tilbud til utsatte grupper står i fare for å bli nedlagt, bl.a. dreier det seg om nedskjæringer i tilbudet om hel- og deltidsopp- hold for elever ved skoler for hørselshemmede samt nedskjæringer på utadrettede tjenester som gir veiledning i den offentlige skolen.

Mitt spørsmål er: Er dette en ny politikk fra Arbeiderpartiet som går ut over de aller svakeste og skjærer de ressurssterke?

Vidar Bjørnstad (A): Arbeiderpartiets holdning til privatskolene og finansieringsformen skulle være velkjent. Som jeg sa i mitt hovedinnlegg: Den debatten er ikke fredet. Men vi har i hvert fall ikke gått så langt som

SV for å sikre finansieringen av privatskoleloven med den loven som ble vedtatt før sommeren, som SV nå tydeligvis likevel ikke føler seg vel med, i og med at de bruker midler fra privatskolene til å saldere sine egne forslag.

Når det gjelder kompetansesentrene, er vi opptatt av å sikre et godt spesialpedagogisk tilbud. Vi legger til grunn at kuttet skal skje ved effektivisering og omlegging. Forlikspartnerne understreker også at tjenester overfor brukerne i størst mulig grad skal skjermes, spesielt gjelder det de faglige tjenestetilbud som utføres av sentrale kompetansesentra for ulike grupper, som bl.a. døve og blinde. Men vi kan ikke utelukke at det vil få konsekvenser for tjenestetilbudet. Arbeiderpartiet vil derfor følge situasjonen nøye, og vi forbeholder oss retten til å komme tilbake i revidert med nødvendige tiltak.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Søren Fredrik Voie (H): Med framleggelsen av statsbudsjettet for 2004 har Regjeringen nok en gang presentert et godt budsjett for utdanning og forskning. Det er svært gledelig at kvalitetsreformen i høyere utdanning fullfinansieres. Sektorens budsjett øker med nærmere 1,4 milliarder kr, og ender på 18,6 milliarder kr. I seg selv er dette et gedigent beløp, som i løpet av neste år skal omsettes til kunnskapsproduksjon og undervisning i våre universiteter og høyskoler.

Økonomi og penger er bare en av flere rammebetingelser som må være på plass for at kvalitetsreformen skal bli den suksess vi alle ønsker. Nå blir pengene bevilget, helt i tråd med de ønsker som universitets- og høyskolesektoren selv har framsatt. Deretter er det opp til studentene og de ansatte å sørge for at kvalitetsreformen blir gjennomført, slik at hovedmålsettingen for reformen blir nådd og studentene oppnår gode resultater på tilmålt tid. Med andre ord, pengene som i dag bevilges til sektoren, gir i seg selv ingen vellykket reform. Det er menneskene ved universitetene og høyskolene som kan skape de gode læringsmiljøer, de gode forskningsmiljøer og de gode resultater. Her har også den enkelte student et betydelig ansvar for egen suksess.

Fra Regjeringens og stortingsflertallets side legges det også på andre måter godt til rette for at våre studenter og elever skal lykkes, bl.a. gjennom utbygging av gode velferds- og boligtilbud, og god studiefinansiering.

I statsbudsjettet fortsetter opptrappingene av vår samlede forskningsinnsats. Bevilgningene til forskning økes med milliardbeløp, mens SkatteFUNN allerede er blitt en suksess og bidrar sterkt til den samlede forskningsvekst. Økt forskning bidrar også direkte til kvalitetsreform. Forskningsbasert undervisning er et grunnleggende prinsipp for all undervisning ved våre høyere læresteder. Økt forskningsaktivitet i sektoren gir større mulighet til dette, bl.a. ved at undervisningen er oppdatert med hensyn til faglig utvikling, nasjonalt og internasjonalt.

Våre nasjonale midler til forskning bevilges over flere departementers budsjetter, hvor Utdannings- og forskningsdepartementet har en samlende og koordinerende

rolle. Til de næringsrettede forskningsprogrammer er Fiskeridepartementet og Næringsdepartementet de tyngste bidragsyterne. Fiskeridepartementets forskningsbevilgning bidrar sterkt til utvikling av våre marine næringer og til å opprettholde og befeste vår posisjon som en av verdens ledende fiskerinasjoner og sjømatprodusenter. Innenfor deler av området havforskning er Norge i dag verdensledende og bidrar i stor grad til å framskaffe nødvendig kunnskap og data for å kunne foreta en bærekraftig ressursforvaltning i våre enorme sjøområder.

Selv om bevilgningene til forskning øker, er det for dette området, som ellers i samfunnet, resultatene som teller. Her tror jeg vi fortsatt har noen muligheter til forbedringer, f.eks. i å utarbeide gode resultatmål for vår forskningsinnsats. I denne sammenheng har Regjeringen allerede varslet en ny forskningsmelding, hvor Stortinget vil få mulighet til å drøfte norsk forskning og forskningspolitikk i en bredere sammenheng. Personlig synes jeg det er gledelig at en samlet komite erkjenner behovet for, og deler ønsker om, utvikling og oppbygging av ny kompetanse og nye utdanningsmuligheter i Nord-Norge, knyttet til de utfordringer og muligheter som landsdelen står overfor med økt olje- og gassaktivitet i nord. Jeg håper at både våre læresteder og forskningsmiljøer griper disse utfordringene og bidrar til å finne gode og framtidrettede løsninger som skaper varig vekst og utvikling i landsdelen.

Årets budsjett blir vedtatt med tilslutning fra Arbeiderpartiet og regjeringspartiene. Jeg vil gi Arbeiderpartiets representanter ros for ryddige og greie forhandlinger, med bidrag til å finne konstruktive og samlende løsninger mellom de samarbeidende partier. Dette budsjettssamarbeidet har sikret at Regjeringen og regjeringspartienes samlede satsinger på kvalitet i alle ledd i vårt utdanningssystem, videreføres og styrkes.

Jeg har tidligere understreket fullfinansiering av kvalitetsreformen og økt forskningsinnsats som to bærende element i dette budsjettet. I tillegg kommer kvalitetsutviklingen i grunnopplæringen. Det målrettede og systematiske arbeidet som Regjeringen har igangsatt for å bringe vårt utdanningssystem opp fra det gjennomsnittlige og middelmådige til å bli blant de beste grunnutdanninger i europeisk sammenheng, blir nå videreført og forsterket, bl.a. ved ytterligere styrking av lese- og skriveopplæringen på barnetrinnet. I tillegg har departementet varslet at oppfølgingen av kvalitetsutvalgets innstilling og forslag vil komme til Stortinget i løpet av våren.

Fra Høyres side ser vi i spenning fram til det videre arbeidet med kvalitetsheving i hele utdanningssystemet og mener at årets budsjett legger et godt grunnlag for å kunne ta et nytt steg i riktig retning.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ursula Evje (FrP): Til representanten Voies innlegg om forskning: Forskning er viktig, men målet om et gjennomsnittlig OECD-nivå må anses å være dødt. En utvikling av nye forskere gjennom opplæring synes å være vanskelig, fordi kuttene som gjøres i budsjettssammen-

heng, rammer skolene rimelig hardt. Høyre er enig med Fremskrittspartiet i at private skoler skal finansieres med en pris pr. elev.

Vil det være helt umulig for Høyre å forsikre seg om at de offentlige skolene blir økonomisk ivaretatt ved en tilsvarende modell?

Søren Fredrik Voie (H): Når det gjelder OECD-målet for forskning, står det fortsatt fast inntil Stortinget vedtar et annet mål. I dette budsjettet legges det opp til sterke incitament for å øke forskerutdanningen, bl.a. gjennom stipend, økt stipendandel til forskerutdanning og til postdoktorstillinger.

Når det gjelder dette med stykkprisfinansiering av grunnskole og videregående skole, som er en av Fremskrittspartiets fanesaker, har vi fra Høyres side ikke gått inn for det, fordi vi ønsker at kommunene og fylkeskommunene skal ha lokal handlefrihet og få utøve lokaldemokrati. Vi mener også at ved å ta større hensyn til den demografiske utvikling – hvordan befolkningen er sammensatt, hvor folk flytter, og hvor man bl.a. har flest ungdommer og barn som søker skolen – får man også tatt hensyn til dette elementet gjennom det rammefinansieringssystemet som vi i dag har for å finansiere kommunene og fylkeskommunene.

Lena Jensen (SV): Kristin Clemet har ved flere anledninger sagt at hun håper at vi snart har hatt den siste svømmehall-debatten, at diskusjonen om skolen må dreie seg om andre ting enn tomme svømmebasseng og dårlig økonomi, og at vi må snakke mer om selve innholdet i skolen. Det har hver gang forundret meg at utdanningsministeren ikke har sett det nære forholdet mellom ressurser investert i skolemiljø og elevenes utbytte av læringsmiljøet. Tomme svømmebasseng går direkte ut over kvaliteten på innholdet i skolen.

En undersøkelse viser at omkring 50 pst. av elevene ikke kan svømme 200 meter, og 11 pst. klarer ikke å svømme 25 meter engang. Men dette er kanskje ikke så rart, når det viser seg at 54 pst. av femteklassingene ikke får svømmeundervisning i det hele tatt, og blant de elevene som får det, får halvparten 1 time eller mindre i måneden. Hvordan skal norske skoleelever lære å svømme når de ikke får undervisning og myndighetene tømmer bassengene for vann?

Mitt spørsmål er derfor: Vil Høyre delta i svømmehall-debatten? Er Høyre villig til å betale for vann i bassengene og svømmeundervisning til elevene, eller vil Høyre fortsette å stå på sidelinjen og se på at svømmedyktigheten til norske elever gradvis svekkes?

Søren Fredrik Voie (H): Det er mange ting norske skolebarn skal lære. Noe av det grunnleggende og viktigste som barna skal lære, er å lese og skrive og regne. Jeg synes ikke Lena Jensen og Sosialistisk Venstrepartis innsats for å forbedre de grunnleggende kvalitetene i skolen hittil har vært særlig framtreddende. Man griper bare fatt i ett element, som svømmeundervisning, noe som kan organiseres på svært mange måter, og på svært

alternative måter også, uavhengig av om man har svømmehall eller ikke, noe som også gjøres i skolesamfunnene. Så hvis SV ønsker å praktisere den handlefriheten og det lokaldemokratiet som man så varmt snakker om i sine programmer, greier man også å få til svømmeundervisning i det enkelte skolesamfunn.

Ellers er det ingen som greier å påvise en klar sammenheng mellom kvalitet i skolen og de rammebetingelsene som går på antall bygg, hvor fine byggene er, eller hvor mange svømmehaller man måtte ha.

Rune J. Skjælaaen (Sp): Representanten Voie snakker om en historisk satsing på høyere utdanning. Til Stoltenberg-regjeringens forslag om at hele stipendandelen av studiefinansieringen skal gjøres avhengig av avlagte vektall, sier Høyre sammen med Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre følgende:

«Det er etter disse medlemmers syn å skyve for mye risiko over på studentene og å ta fra studentene den grunntrykgheten som ligger i dagens stipendordning. Det vil også være en uønsket økonomisk straff for de studentene som engasjerer seg i studentsosiale aktiviteter og studentdemokratiet.»

Hvordan forklarer representanten Voie Høyres helomvending i denne saken?

Og et annet spørsmål: Er det god utdanningspolitikk å svekke studentenes økonomiske trykghet når kravet til studentene faktisk stadig økes?

Søren Fredrik Voie (H): Norge har en veldig god studiefinansiering. Når det gjelder finansieringsordningen for utenlandsstudenter, er den faktisk på verdensoppn, en av verdens beste.

Når det gjelder dette med studentenes mulighet til å delta i sosiale aktiviteter og delta i studentaktiviteter for øvrig, finnes det selvfølgelig i ethvert system unntaksbestemmelser som gjør at dette er fullt mulig, uten at det skal gå ut over de grunnleggende finansieringsprinsipper som er lagt inn i stipendordningen. Etter at det sitatet som nå ble referert fra Skjælaaen, ble formulert, er Kvalitetsreformen i høyere utdanning ikke bare gjennomført, men den er også fullfinansiert, noe som er en betydelig større satsing på studentene og studentenes mulighet til å gjennomføre sine studier, enn bare det å bevilge stipend og lån. Men det kommer i tillegg.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Arne Sortevik (FrP): Jeg får ta det jeg rekker på 10 minutter.

Fremskrittspartiet legger frem et alternativt budsjett innenfor dette rammeområdet. Rammen er på brutto 40 milliarder kr. Innenfor denne rammen har Fremskrittspartiet i en prioritert helhet flyttet på vel 500 mill. kr., altså 1 ¼ pst. Dette har vi gjort for å understreke at det er fullt mulig både å foreta kurs- og innholdsendringer med tydelig politisk innhold samt å foreta opprettinger – politisk plastring der det er nødvendig – innenfor rammebudsjettet.

Fremskrittspartiet har med interesse merket seg at budsjettpartene har plastret for 39 mill. kr. Fremskrittspartiet har merket seg at det er plastret på studentboliger, plastret på landslinjer og plastret på sikkerhetsopplæring for fiskere. Dette er tydelig, nødvendig og forståelig politisk plastring.

Samtidig har budsjettpartene i denne plastringsøvelsen, etter Fremskrittspartiets mening, påført enkelte områder nye kutt, som gir ytterligere politisk skade: tilskudd til Universitets- og høyskolerådet kuttes, og bevilgningen til tekniske fagskoler – allerede for liten fra Regjeringen – har fått ytterligere kutt på nesten 9 mill. kr.

I budsjettinnstillingen har Fremskrittspartiet sammen med sine generelle merknader også satt inn full spesifikasjon med tilhørende merknader fra alternativt budsjett i finanskomiteen. Et av hovedgrepene fra Fremskrittspartiet er utenlandsbudsjettet. På utenlandsbudsjettet plasserer vi utgifter som i dag ligger i ordinært statsbudsjett, men til ting som brukes i utlandet eller kjøpes fra utlandet. Eksempel her er kontingent til EUs rammeprogram for forskning med hele 570 mill. kr. Et annet eksempel er forskningsutstyr og IKT-utstyr til grunnskoler og videregående skoler, der Fremskrittspartiet foreslår henholdsvis 100 mill. og 160 mill. kr.

Prinsippet om utenlandsbudsjett er jo for lengst akseptert av Stortingets flertall gjennom «pasientbroen» – kjøp av sykehusplasser i utlandet. Prinsippet kan selvsagt brukes på andre viktige områder om flertallet vil. Utenlandsbudsjett for utdanningssektoren vil nok komme, selv om viljen fortsatt ikke er til stede.

Innenfor budsjettammen har Fremskrittspartiet fremlagt et alternativt budsjettforslag samt en rekke rammeuavhengige forslag, som jeg herved vil ta opp. Vi kommer også i tråd med det til å stemme mot flertallets innstilling til slutt.

Fremskrittspartiet går imot forslaget om et skoledirektorat, både fordi det smugles inn bakveien, fordi vi er skeptiske til Læringssenteret, og fordi vi ikke ønsker en blanding av forvaltning og godkjenning-/tilsynsmyndighet. Fremskrittspartiet foreslår å gi NOKUT ansvar for godkjenning og tilsyn for hele utdanningssektoren, og vi setter av penger til det. Fremskrittspartiet setter også av penger til opprettelse av et eget uavhengig og selvstendig skoleombud for å styrke brukernes rettssikkerhet.

Stortinget har nylig behandlet St.meld. nr. 33 om ressursituasjonen i grunnopplæringen. Jeg viser til våre forslag og våre merknader om omfattende systemendringer i norsk skole. Rop om mer ressurser alene blir en endimensjonal og feil fokusering. En del av Fremskrittspartiets forslag om systemendringer fremmes også i denne budsjettinnstillingen.

Fremskrittspartiet vil ha en utvidet skoledag. Vår prioritering har denne gang vært en ekstra mattetime i 5. og 6. klasse fra høsten 2004 – et ekstra og nødvendig løft for elever som er ferdige med småskoletrinnet.

Gjennom forslag fra Fremskrittspartiet i kommunal-komiteen har vi gjort forsøk på å gjenopprette den leirskoleordningen som regjeringspartiene inngikk avtale om med Fremskrittspartiet i budsjettforliket i fjor, en av-

tale de senere brøt i forbindelse med kommuneopposisjonen i juni 2003.

Fremskrittspartiet vil fortsatt ha øremerking av alle de statlige midler som går til leirskolene, både det som går til skoledrift, og det som brukes til å betale for elevers opphold ved leirskoler. Vi beklager fortsatt at regjeringspartiene bryter det vi oppfatter som en forpliktende avtale fra budsjettet for 2003.

Fremskrittspartiet har innenfor budsjettammen prioritert en ytterligere likestilling av elever i privat og offentlig skole. Fremskrittspartiet øker andel driftstilskudd til henholdsvis 87 pst. og 77 pst. fra høsten 2004. Fremskrittspartiet går lenger – Fremskrittspartiet legger inn et kapitaltilskudd til private skoler og fremmer eget systemforslag om kapitaltilskudd til private skoler fra 2005. Vi merker oss at regjeringspartiene stemmer imot dette forslaget, men snakker varmt om det samme i Sem-erklæringen.

Fremskrittspartiet har innenfor rammen selvfølgelig videreført fullt budsjettbeløp til Krokeide Yrkesskole og støtten til United World College. Her har Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet vært opptatt av samme kursendring. Regjeringens kurs her har ikke vært særlig stø.

Sent i budsjettprosessen er Fremskrittspartiet blitt klar over at det åpenbart er budsjettert for lite på kap. 251 Fagskoleutdanning. Her er det gledelig stor økning i antall søkere, en økning som var tydelig ønsket av hele komiteen da komiteen i april i år behandlet Ot.prp. nr. 32 for 2002-2003 om lov om fagskoleutdanning. Her brukes det rammestyrt som er satt for lavt. Fremskrittspartiet har funnet rom for en økning på 29 mill. kr. Det går imidlertid fra galt til verre når Arbeiderpartiet sammen med regjeringspartiene flytter midler fra fagskoleutdanning til folkehøyskoler og kunststipend.

Fremskrittspartiet understreker at en fullfinansiering av kvalitetsreformen bygger på tre pilarer:

Den ene er finansiering av driftsmidler som rommer god oppfølging av studenter, og en kvalitativt forsvarlig forskningsaktivitet ved universitetenes institutter og høyskolenes avdelinger.

Den andre pilaren er bygg – nybygg og vedlikehold. Det mener Fremskrittspartiet er for lite og for dårlig omtalt og ivaretatt. Derfor fremmer Fremskrittspartiet også forslag om å få en egen sak om byggvedlikehold innenfor universitets- og høyskolesektoren som skal omfatte forslag vedrørende museale bygg, rehabilitering, normalvedlikehold og nybygg. Derfor har også Fremskrittspartiet avsatt penger til to spesielle byggeprosjekter ved henholdsvis Universitetet i Oslo og Universitetet i Bergen og videre 10 mill. kr til prioriterte byggeprosjekter ved de statlige høyskoler. Med samme begrunnelse har vi satt av 5 mill. kr til øyeblikkelig vedlikehold ved Norges landbrukshøgskole.

Den tredje pilaren i kvalitetsreformen er finansieringsordningene for studentene. Fremskrittspartiet registrerer at det er studentøkonomien som brukes til saldering av midler tilført kvalitetsreformen. Her ligger det konkrete forslag fra Regjeringen og budsjettpartneren, som Fremskrittspartiet er uenig i, og der Fremskrittspar-

tiet prioriterer på annen måte og med bedre resultat for studentene.

Fremskrittspartiet øker budsjettet til bygging av studentboliger, i motsetning til budsjettflertallet, som opprettholder Regjeringens opprinnelige kutt på 30 mill. kr. Vel så viktig er det å øke tilsagnsfullmakten for 2004, øke rammen for å sette i gang nye prosjekter. Vi øker den med 50 mill. kr.

I ordningen med studiefinansiering gjør Fremskrittspartiet tydelige endringer. Vi er fornøyd med omleggingen av regler for studier i utlandet, en endring som medfører fritt valg av fag og land. Men Fremskrittspartiet vil opprettholde ordningen med gebyrstipend, stipend til skolepenger i utlandet. Fremskrittspartiet vil på denne måten sikre studentenes frie valg. Regjeringens forslag om å erstatte stipend med en kombinasjon av lån og stipend tror Fremskrittspartiet vil kunne trekke i retning av lavkostland og gå på bekostning av kvalitet av høy internasjonal standard.

Fremskrittspartiet vil gi bedre mulighet for lån i Statens lånekasse til skolepenger ved norske private undervisningsinstitusjoner. Her går grensen i dag på 20 000 kr. Det dekker f.eks. bare halvparten av skolepengene ved første års studium for de fleste studier på BI. Fremskrittspartiet har lagt inn 10 mill. kr til en utvidelse av en slik ordning.

Ikke minst legger Fremskrittspartiet inn midler til en indeksregulering av kostnadsnormen for studenter fra 1. mai 2004. Det er viktig at dette prinsippet kommer på plass, slik at også studentene sikres automatisk justering av satsene.

Fremskrittspartiet øker bevilgningen til private høyskoler. Fremskrittspartiet setter av 60 mill. kr ekstra – 30 mill. kr øremerket til forskning, 15 mill. kr til basisbevilgning og 13 mill. kr til undervisningskomponenten. Da forutsetter vi at de private høyskoler som kan påvise feil i beregningsgrunnlaget, de som har søkt om utvidelse eller om tilskudd til nye studier, og som har fått avslag, blir ivaretatt.

I budsjettokumentet står det under kap. 282 Privat høyskoleutdanning en omtale av basiskomponenten, altså en av de tre delene som det nye finansieringssystemet bygger på. Departementet har tidligere varslet at det vil fase ut basistilskudd som er over 60 pst., i forbindelse i budsjettet for 2005. Regjeringspartiene vil dempe denne iveren, og det støtter Fremskrittspartiet. Det er grunn til å peke på at samme føring ikke er varslet for de statlige høyskolene.

For Fremskrittspartiet er det viktig å peke på at finansieringssystemet og bruken av systemet må likebehandle høyskoler, uavhengig av eierskap. Ifølge spesifisering utarbeidet av departementet over fordeling av budsjettet offentlig støtte til statlige høyskoler i 2004 er det ingen – jeg gjentar ingen – av de statlige høyskolene som har basistilskudd som ligger på 60 pst. eller lavere. Alle ligger høyere, og til dels betydelig høyere.

Fremskrittspartiet er derfor glad for at regjeringspartiene i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen demper departementets uttalte ønske om å kutte statlige tilskudd

til private høyskoler og skjerme statlige høyskoler. I Fremskrittspartiets budsjettforslag er det satt av 2 mill. kr til å utarbeide et bedre modellverktøy for finansiering av private høyskoler.

Til slutt rekker jeg å si at vi innenfor rammen også har funnet plass til 30 mill. kr i ekstra forskningsinnsats fordelt av Forskningsfondet til utvikling av prosjekter som kan fremme fremragende forskning kombinert med innovasjon og i tverrfaglig kombinasjon.

Presidenten: Representanten Arne Sortevik har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Vidar Bjørnstad (A): Vi diskuterer budsjett, men det er ikke alle saker som nødvendigvis krever penger – de krever oppmerksomhet. For Arbeiderpartiet er likestillingsarbeid, utdanning og forskning viktig. Departementet følger opp tiltak for likestilling, selv om vi skulle ønske at innsatsen var noe sterkere. Universitets- og høyskolesektoren skal integrere likestilling i all sin virksomhet. Forskningsrådet har dette som en oppgave. Men Fremskrittspartiet er konsekvent ute av alle merknader hvor ordet «likestilling» forekommer. Kan Sortevik gi oss en kort begrunnelse for hvorfor likestilling er et fremmedord i vokabularet til Fremskrittspartiet? Og hvis – et teoretisk spørsmål kanskje – Fremskrittspartiet fikk tilstrekkelig innflytelse, ville de fjerne likestilling som oppgave for departement, universitet, høyskoler og Forskningsrådet?

Arne Sortevik (FrP): Dette må være i tråd med prinsippet om at angrep er det beste forsvar. Vi får ta forsøket for det det er, og si kort som så at vi har full tiltro til institusjonene selv, at de i sitt arbeid med både å fordele midler og vurdere opprykk og fremrykk legger vekt på kvalitet hos personen, ikke på kjønn.

Raymond Robertsen (H): Jeg vil gjerne følge opp det siste som ble sagt fra Fremskrittspartiet, der de snakker om tiltro, og da kommer vi til tiltro til lokaldemokratiet og kommunene rundt omkring i Norge. Jeg tenkte jeg skulle ta meg det bryet å gå til kilden, hva Fremskrittspartiet egentlig mener om den saken, og da har jeg gått til Fremskrittspartiets kontrakt med velgerne, nemlig deres handlingsplan, der det bl.a. står:

«Fremskrittspartiet vil styrke det kommunale selvstyret. Kommunene må ha mulighet til selv å ha kontroll over sine inntekter og utgifter, og organisere sine tilbud på den måten de mener innbyggerne har størst utbytte av.»

Videre sies det:

«Fremskrittspartiet vil primært avskaffe øremerkede tilskudd fra staten.»

Spørsmålet blir: Hvordan rimer denne kontrakten med velgerne som jeg siterte, med partiets holdning til tilskudd til leirskoleopphold? Er Fremskrittspartiets handlingsprogram et dokument Fremskrittspartiet kun forholder seg til når det passer, og er representanten Sortevik enig i at dette er kontraktbrudd overfor velgerne?

Arne Sortevik (FrP): Her var det spørsmål om kontraktbrudd. Jeg føler meg ganske sikker på at Fremskrittspartiets velgere har fått med seg de store skillelinjene mellom Fremskrittspartiet og andre partier, bl.a. det klare skillet som går på hvordan vi finansierer norsk skole, at det etter vårt syn skal være midler som kommer direkte fra staten, og som er penger som følger den enkelte elev. Det tror jeg faktisk de aller fleste som stemmer på Fremskrittspartiet, har fått med seg.

Når vi snakker om kontraktbrudd, har vi et ferskere kontraktbrudd å forholde oss til, nemlig i forbindelse med den avtalen som var inngått om budsjettet for det året som nå avsluttes. Det var faktisk et punkt i avtalen med regjeringspartiene at vi skulle gjeninnføre ordningen med at alle de statlige tilskuddene til denne spesielle skoleformen skulle øremerkes. Det holdt nøyaktig et halvt år. Det holdt til kommuneproposisjonen. Da fant regjeringspartiene andre samarbeidspartnere, og da ble det en annen avtale og et brudd på vår.

Rolf Reikvam (SV): Det er ikke helt enkelt å forholde seg til Fremskrittspartiet, for prioriteringene varierer jo fra år til år. Men på ett område er de i hvert fall rimelig klare, og det var jo Sortevik også klar på nå: De skal ha en systemendring, det er viktig for dem. Systemendringen består bl.a. i at de skal prioritere private skoler – likestille økonomisk – grunnskoler, videregående skoler, høyskoler osv. Det går igjen i hele Fremskrittspartiets opplegg. Jeg går ut fra at hensikten med denne systemendringen er å svekke det offentlige utdanningssystem, at det er en del av argumentasjonen for å gjøre dette. Jeg vil våge den påstanden at det faktum at vi har hatt en god og sterk offentlig skole, har vært det viktigste grunnlaget for å skape utjevning mellom grupper i vårt samfunn etter krigen. Da blir spørsmålet til Sortevik og til Fremskrittspartiet: Når vi ser på hvilke velgere som støtter dette partiet, føler Sortevik og Fremskrittspartiet at de er i takt med dem, når målet er å bygge ned den offentlige skolen og skape større forskjeller?

Arne Sortevik (FrP): Representanten Reikvam tar grunnleggende feil. Vårt mål er verken å bygge ned eller å svekke den offentlige skolen. Vårt mål er at foreldre og elever fritt skal kunne foreta et valg selv, uavhengig av hva representanten Reikvam fra SV ønsker at de skal velge, og uavhengig av hva vekslende flertall i lokale kommunestyre ønsker at foreldre og elever i den enkelte kommune skal få lov til å velge. Vi ser ikke for oss at det blir en revolusjon i skolestrukturen om vi likestiller på en bedre måte også de økonomiske forholdene som gjør at den reelle valgmuligheten blir bedre. Vi er grunnleggende opptatt av å skape bedre kvalitet, også i den offentlige skolen. Vi vil ha mange offentlige skoler i mange år, og mange elever i den offentlige skole. Vi er opptatt av innholdet i den offentlige skolen – langt mer opptatt av innholdet enn av det endimensjonale hylet om mer ressurser.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Arne Lyngstad (KrF): Med det budsjettvedtak vi får i dag, får Regjeringen støtte til sine hovedprioriteringer: gjennomføring av Kvalitetsreformen i høyere utdanning, økt satsing på forskning, mer midler til kvalitetsutvikling i grunnskolen og et kirkebudsjett som prioriterer Kirkens dåpsopplæring. I Kristelig Folkeparti er vi fornøyd med dette resultatet og glad for den støtte vi har fått i disse sakene. Budsjettavtalen med Arbeiderpartiet har ført til en ryddig behandling i komiteen, og våre samarbeidspartnere skal ha ros for et konstruktivt samarbeid.

Jeg vil bruke dette innlegget til å peke på tre saker i innstillingen som vi i Kristelig Folkeparti mener er viktige politiske prioriteringer som peker framover. Andre representanter for Kristelig Folkeparti vil ta for seg kirkebudsjettet.

Gjennom budsjettavtalen med Arbeiderpartiet fortsetter arbeidet med å utvide timetallet i småskolen. I Semerklæringen sier samarbeidspartiene at de ønsker en slik utvidelse. Vi mener det kan gi bedre tid og ro til å arbeide med viktige læringsmål i begynneropplæringen. Det er spesielt viktig å trekke fram lese- og skriveopplæring, men også matematikk og fysisk fostring. I bunnen ligger vekten på å gi elevene sosial og kulturell kompetanse, slik at elevene får utvikle seg på en helhetlig måte. I Kristelig Folkeparti er vi likevel så nøkterne at vi mener at flere undervisningstimer ikke automatisk bedrer læringsresultatene. Det er liten forskningsmessig dekning for å hevde at flere timer automatisk vil gi bedre resultater. Men flere timer kan gi et bedre læringsmiljø med mindre stress, og med vekt på arbeidsvaner og effektiv læring. Dette er viktig for læringen senere i skolen.

I Kristelig Folkeparti vil vi også avvise en heldags-skolemodell hvor opplæring og SFO integreres. SFO skal fortsatt være frivillig og oppfattes som et tilbud om organisert tilsyn av barn før og etter skoletid inntil foreldrene kan ta dette tilsynet selv. Ved en utvidelse av skoledagen reduseres behovet for den lange åpningstiden i SFO, og foreldrebetalingene kan holdes lave.

Det andre viktige politiske budskap i denne innstillingen er den brede enighet om at ungdomstrinnet står overfor særlige utfordringer, og at innsatsen overfor ungdomstrinnet må forsterkes. Det er Kristelig Folkeparti særlig fornøyd med. Vi trenger en slik bred politisk enighet for å få den nødvendige oppmerksomhet og politisk trykk for ungdomstrinnet. Det er en fare for at ressursene og oppmerksomheten går til andre skoletrinn når Kvalitetsutvalgets forslag skal behandles. Det ønsker ikke Kristelig Folkeparti. Vi i Kristelig Folkeparti utfordrer i dag våre samarbeidspartnere og øvrige partier til å klargjøre om de vil være med og fornye ungdomstrinnet. Evalueringen av Reform 97 sier at ungdomstrinnet er det glemte skoletrinn, og den viser at ungdomstrinnet har store pedagogiske utfordringer. Mye av aktiviteten preges av formidlingspedagogikk, mens de mer elevaktive læringsmåter ikke brukes godt nok. Dette henger nok sammen med at skolestart for 6-åringene og småskoletrinnet fikk størst oppmerksomhet ved innføringen av Reform 97. Skal vi klare å fornye læringsarbeidet i ungdomstrinnet og gi elevene ny læringsmotivasjon, krever

det satsing på lærerne og utviklingstiltak over tid. Det er derfor et viktig politisk signal når flertallet ber departementet om å gi ungdomstrinnet særlig prioritet i fordelingen av midler, bl.a. til kompetanseutvikling for lærere, program for digital kompetanse og ved valg av nye demonstrasjonsskoler. Slik målretter vi satsinger i budsjettet mot etterutdanning av lærere på ungdomstrinnet, bredbånd og IT-satsing for ungdomsskoler og demonstrasjonsskoler for ungdomstrinnet. Jeg vil be statsråden bekrefte at hun vil foreta en slik prioritering av ungdomstrinnet. Bare et målrettet arbeid med ledelse, arbeidsmetoder og læringsmål kan gi fornyelse. De nødvendige organisatoriske og strukturelle endringer vil Kristelig Folkeparti komme tilbake til når Kvalitetsutvalgets forslag kommer til behandling.

Det tredje og siste området jeg vil trekke fram, er viktigheten av tilpasset opplæring. Evalueringen av Reform 97 viser at grunnopplæringen i for liten grad evner å tilrettelegge opplæringen ut fra elevenes ulike forutsetninger, interesser og behov. Skolen bidrar dessverre til å reprodusere ulikheter, og evalueringen konkluderer med at manglende tilpasset opplæring er en tungtveiende årsak til de store forskjellene. Skal elevene få gode læringsresultater, må de oppleve å lykkes i skolen. For Kristelig Folkeparti er det viktig å understreke at den enkelte elev fortsatt skal ha tilrettelagt undervisning. Elever med særskilte behov må fortsatt ha krav på tilrettelagt opplæring.

Det budsjett vi vedtar i dag, tilfører økte ressurser til høyere utdanning, forskning og kvalitetsutvikling i grunnopplæringen. Det politiske budskap fra Kristelig Folkeparti er imidlertid at vi nå står foran en situasjon hvor grunnopplæringen igjen – og ungdomstrinnet spesielt – krever vår oppmerksomhet og våre ressurser.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Eva M. Nielsen (A): Representanten Lyngstad har beskrevet godt budsjettavtalens satsing på småskolen for barna i 1.–4. klasse. Kristelig Folkeparti har tidligere beskrevet Arbeiderpartiets tanker om utvidet skoledag som et sosialistisk luftslott og som gammeldags. Regjeringspartienes skepsis til å utvide skoledagen har vært begrunnet gjennom en tro på at en lengre skoledag stjeler viktig tid fra familien.

Vi i Arbeiderpartiet er glade for forliket, hvor bl.a. Kristelig Folkeparti har sikret en økning av timetallet for småskolen. Men jeg er usikker på Lilletuns utsagn, tatt i betraktning komitemedlemmenes støtte til økning av timetallet i 2005. Så mitt spørsmål til Kristelig Folkeparti blir følgende: Er det slik at Kristelig Folkeparti har snudd i synet på den utvidede skoledagen, og kan Arbeiderpartiet være sikret videre støtte fra Kristelig Folkeparti i arbeidet med en fortsatt økning av timetallet?

Arne Lyngstad (KrF): Kristelig Folkeparti har hele tiden vært åpen for å utvide timetallet. Derfor har vi også skrevet det i Sem-erklæringen. Men det er riktig at Kristelig Folkeparti er uenig med Arbeiderpartiet i den

sterke integrasjonen mellom skoleundervisningen og SFO-tilbudet. Det er den heldagsskolemodellen som Arbeiderpartiet har skissert, vi er grunnleggende uenig i, fordi vi ikke ønsker å gjøre SFO til et obligatorisk tilbud. Hvis en integrerer SFO sterkere i undervisningen, vil konsekvensen være at SFO blir obligatorisk. Det sier vi nei til. Vi ønsker et klart skille mellom det som er pliktig, og det som skal være et frivillig tilbud.

Så tror vi det er mulig å fylle SFO med gode tilbud for dem som har behov for et organisert tilsyn som foreldrene selv ikke makter å gi, f.eks. mens de er på arbeid. Der tror vi det er muligheter for å tilrettelegge gode tiltak i form av både kulturtilbud, kulturskoleaktiviteter, idrettsaktiviteter osv. Dette er det vi ønsker å stimulere til, men det må være frivillig.

Ursula Evje (FrP): Jeg merket meg at hovedinnholdet i representanten Lyngstads innlegg handlet om skole og ikke om kirkepolitikk. Det kunne man kanskje ventet at det skulle ha gjort. Men det kan henge sammen med at representantene fra Kristelig Folkeparti har fått utløp for dette i pressen i dag. I Vårt Land, f.eks., finner man en ytring fra representanten Lyngstad som er en ren repetisjon av tidligere års praksis, en praksis som lett kan oppfattes som manglende respekt for andres arbeid og oppfatninger, om enkelte politiske motstandere som mindre likeverdige samarbeidspartnere enn andre – altså en ren orwellsk framstilling.

Kutt i dåpsopplæringen, totalt 1,1 pst. kutt i de totale bevilgninger på området, er det som avstedkommer denne ytringen. Det er riktig: Fremskrittspartiet har kuttet dåpsopplæring. Men hvorfor kutter Kristelig Folkeparti ca. ½ pst. på dette kapitlet?

Arne Lyngstad (KrF): Jeg sa i mitt innlegg at andre representanter fra Kristelig Folkeparti ville komme tilbake til kirkepolitikken. Hadde Kristelig Folkeparti hatt anledning til å ta replikk på Fremskrittspartiet, kan jeg berolige representanten Evje med at den ville ha handlet om Fremskrittspartiets kirkepolitikk. For er det noe som er svært oppsiktsvekkende, er det at Fremskrittspartiet framstiller seg selv som en troverdig og engasjert forsvarer av å fremme Kirkens arbeid. Og så kuttes det. Det sies nei til dåpsopplæring, det sies at Kirken må effektivisere driften sin, at menigheter skal legges ned, at gudstjenestene skal slås sammen. Det er dette budskapet til Den norske kirken som Fremskrittspartiet framfører.

Jeg synes det er verdt for kirkeinteresserte å legge merke til Fremskrittspartiets profil.

Lena Jensen (SV): TV-programmet med tittelen «På barnetro skal landet bygges» har skapt debatt. Det har vært kritikk av både vinklingen og fokuset. Men dette TV-programmet reiser en del viktige spørsmål om viktige utfordringer og prinsipper vi står overfor. Programmet viser en oppblomstring av kristne sektskoler, en oppblomstring av skoler som har undervisning «fra vogge til grav»: barnehage, grunnskole, videregående opplæring, høyere utdanning osv. Dette splitter små bygder.

Det er viktig å ha trosfrihet, og å bygge opp under muligheten til ulike livssyn er veldig viktig. Foreldrenes rett til å velge for sine barn er viktig og et prinsipp som det må holdes fast på. Men mitt spørsmål til Kristelig Folkeparti er: Når man ser denne oppblomstringen, og når man ser de utfordringene man står overfor, er det noen spesielle tiltak man er nødt til å iverksette for at disse barna skal få mulighet til påvirkes av samfunnet utenfor?

Arne Lyngstad (KrF): Denne replikken ble litt vanskelig for meg. På den ene side sier representanten at SV ønsker å forsvare trosfriheten og foreldreretten. På den annen side ønsker hun å begrense foreldreretten. Dette ble altså en veldig vanskelig problemstilling.

For Kristelig Folkeparti er foreldreretten grunnleggende. Vi tror at når det gjelder barnas valg, må foreldrene ha det avgjørende ord. Dette har vært grunnleggende også i forhold til friskoletanken. Vi ønsker å kvalitetssikre friskolen gjennom at undervisningen skal være likeverdig. Mitt problem her er at SV ikke drar opp grensene i forhold til grunnleggende rettigheter som trosfrihet og foreldrerett, men at de ber oss i Kristelig Folkeparti om å gjøre det. Jeg opplever at SV er i konflikt med egne prinsipper hvis de mener at trosfrihet og foreldrerett er grunnleggende viktig.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Rune J. Skjælaaen (Sp): Senterpartiet fremmer ikke eget budsjettforslag under rammeområde 17. Vi viser til vårt helhetlige alternative budsjett, som ble nedstemt, og der rammeområde 17 var styrket med om lag 330 mill. kr utover den vedtatte rammen. Vi vil stemme mot de tre budsjettforslagene i innstillingen. Vi mener den rammen budsjettavtalen har, ikke er forsvarlig for å løse de utfordringene som er på utdanningsområdet.

Regjeringen skal ha ros for at Kvalitetsreformen nå er fullfinansiert. Dette betyr at forutsetningene for at dette kan bli en kvalitetsreform, og ikke bare en reform, er til stede. Det skal bli spennende å følge med hvordan universitet og høyskoler videreutvikler studiestedene til attraktive lærings- og forskningsarenaer.

Men det er andre områder i budsjettet hvor Senterpartiet er langt mindre fornøyd og reagerer på innretningen. Det gjelder bl.a. utdanningsinstitusjoner som ligger litt på siden av de tradisjonelle utdanningsløpene. Det gjelder studieforbundene, det gjelder fjernundervisning og folkehøyskolene, som etter budsjettavtalen fremdeles må bære store kutt, noe som får konsekvenser for tilbudet i 2004. Støtten til studieforbundene er redusert kraftig over flere år, og Senterpartiet mener reduksjonen som nå er foretatt, er et ytterligere anslag mot den innsatsen frivillige organisasjoner bidrar med når det bl.a. gjelder folkeopplysning og demokratiopplæring. Studieforbundene representerer en viktig komponent i gjennomføringen av Kompetansereformen og driver en svært kostnadseffektiv form for voksenopplæring.

Reduksjonen i støtten til folkehøyskolene er vanskelig å forstå på bakgrunn av behandlingen av lov om folke-

høyskolene for om lag et år siden, der komiteflertallet understreket at den statlige finansieringen måtte følge elev- og kostnadsvekst samt sørge for forutsigbare rammer. Jeg mener det er betimelig å spørre om Kristelig Folkeparti og Venstre har sovet når Regjeringen har arbeidet med utdanningsbudsjettet.

United World College er et annet eksempel på en skole utenom systemet, og som bygger på verdier som solidaritet, fredsarbeid og humanitært arbeid. Nå ble den reddet i budsjettavtalen, men Regjeringens budsjettforslag forteller vel sitt om hvilke prioriteringer den har. Jeg håper at statsråden i dag også kan si noe om hvilke konstatninger Regjeringen har hatt med de øvrige nordiske lands regjeringer i denne saken.

Noen kutt er delvis rettet opp på noen av områdene som Senterpartiet faktisk prioriterte i sitt alternative budsjett. Jeg registrerer at i hvert fall Kristelig Folkeparti er glad. Da tenker jeg ikke på Lilletun, men jeg tenker på representanten Lyngstad, som i avisen Dagen i forgårs gav uttrykk for at han er glad for at Kristelig Folkeparti har fått gjennomslag for at folkehøyskolene har fått 12 mill. kr ekstra i avtalen, dvs. at kuttet er blitt 12 mill. kr mindre. Det virker jo litt underlig at et av regjeringspartiene jubler over delvis å ha fått rettet opp et kutt de selv har foretatt.

Vi har et kirkebudsjett også. Senterpartiet mener det er rett satsing av Regjeringen at midlene til dåpsopplæring får en god og solid start, og at Regjeringen følger opp Stortingets behandling av stortingsmeldingen «Trusopplæring i ei ny tid». Men samtidig er det mange i Kirken som reagerer på at styrkingen av budsjettet til fellelrådene fra revidert budsjett ikke er ført videre i 2004, og at budsjettavtalen med Arbeiderpartiet innebærer et ytterligere kutt på 5 mill. kr til fellelrådene. Selv med en styrking av kommuneøkonomien som budsjettavtalen legger opp til, vet vi at mange fellelråd må foreta innsparinger som rammer Kirkens virksomhet lokalt. Senterpartiet konstaterer at de økonomiske utfordringene som Kirkemøtet i fjor påpekte at menighetene stod overfor, og som både statsråden og Stortinget i mange sammenhenger er gjort kjent med, faktisk blir videreført i 2004.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ine Marie Eriksen (H): I innstillingen fra utdanningskomiteen står det i Senterpartiets særmerknad:

«Dette medlem finner ikke å kunne legge fram et ansvarlig budsjettforslag på rammeområde 17, innenfor den vedtatte rammen.»

Det er altså slik at alle andre politiske partier som er representert i komiteen, har forholdt seg til en virkelighet og en ramme, noe Senterpartiet ikke har gjort. Det er ganske mange fromme ønsker Senterpartiet har i innstillingen, men partiet forholder seg altså ikke til rammen og den politiske og økonomiske virkeligheten, slik alle vi andre gjør. Jeg har lyst til å spørre representanten Skjælaaen hvorfor det skjer.

Så er det andre ting i innstillingen. Senterpartiet har lagt seg på en linje der de konsekvent og nærmest uten

unntak støtter Sosialistisk Venstrepartis merknader og politikk. Er det slik at representanten Skjælaaen er komfortabel med ikke å fremme sin egen skolepolitikk, men nærmest slavisk henge seg på Sosialistisk Venstreparti og forsvare en sosialistisk skolepolitikk?

Rune J. Skjælaaen (Sp): Når det gjelder det å forholde seg til rammen eller ikke, vil jeg bare oppfordre representanten Eriksen til å lese Senterpartiets alternative budsjett, der vi faktisk tar inn mer penger og kan gi mer penger ut. Det handler om en innretning der vi er uenige i Regjeringens opplegg.

Når det gjelder Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, er vi nok felles om én ting, at vi ønsker å styrke den offentlige skolen. Men Ine Marie Eriksen må ha fulgt svært dårlig med i timen dersom hun ikke vet at det er store forskjeller mellom Senterpartiets og SVs politikk. Vi går bl.a. ikke inn for noen statlig styring i forhold til å lage minstestandarder for skole osv., slik SV gjør. Dessuten er det faktisk slik at SV har støttet seg til en del merknader som Senterpartiet kom med i forbindelse med dette budsjettarbeidet. Så både Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet finner hverandre på mange områder innenfor skoledebatten. (Presidenten klubber.)

Presidenten: Nå skal vi se hvordan det utarter seg.

Rolf Reikvam (SV): Gid jeg hadde samme oppfatning som Ine Marie Eriksen, at Senterpartiet stort sett slutter seg til SV. Det er ikke min virkelighetsoppfatning, selv om jeg skulle ønske at det var slik.

Det som jeg egentlig ønsker å utfordre Senterpartiet på, er private skoler, spesielt høgskoler. Vi har et system der staten finansierer en del av de private høgskolene, som er parallellt til de offentlige utdanningsinstitusjonene. La meg ta et eksempel: Vi har en del private lærerutdanningsinstitusjoner som får nesten 100 pst. tilskudd fra staten til å drive denne utdanningen. Samtidig har vi ledige plasser ved våre offentlige utdanningsinstitusjoner. Dette er jo dårlig ressursbruk, svært dårlig ressursbruk.

Så mitt spørsmål til Skjælaaen blir: Føler han seg bekvem med at vi kjører dobbeltløp og bruker offentlige midler på denne måten? Kunne han tenke seg eventuelt å være med på et forslag fra SV om å få til en ordning (presidenten klubber) med finansiering der staten inngår avtale med institusjonene om å finansiere et visst antall plasser?

Presidenten: Du må bare fortsette å prate, men tiden er ute.

Rolf Reikvam (SV): Men de hører jo etter.

Rune J. Skjælaaen (Sp): Først til Ine Marie Eriksen: Hvis vi hadde vært enig i SVs politikk, hadde vi støttet SVs rammeforslag. Det gjør vi altså ikke. En av grunnene er bl.a. de store kuttene i forhold til private skoler, som ikke vi kunne gå inn for. Det er det ene.

Så til Rolf Reikvam. Når det gjelder høyere utdanning og de private institusjonene, mener jeg at det er viktig at de private utdanningsinstitusjonene kan ha forutsigbare rammer. Jeg er ikke fremmed for at de private utdanningsinstitusjonene kan gå inn på en annen måte og gjøre oppdrag for det offentlige. Men jeg har ikke sett noe forslag fra SV om dette ennå. Jeg tror det er mange som er interessert i å tenke nytt i forhold til hvordan en kan sikre også de private institusjonene, og hvilken rolle de skal ha i det totale utdanningssystemet i landet vårt.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt hadde her teke over presidentplassen.

Trine Skei Grande (V): Det å sitte i komite sammen med Senterpartiet føles som å sitte i bystyret i Oslo sammen med RV. Det var som da de var representert på Stortinget, og alltid lagde budsjett ut fra RVs alternative statsbudsjett, hvor mye det ville gitt Oslo, og så laget de Oslo-budsjett på bakgrunn av det. Men det var ikke bare det, jeg har også et spørsmål.

I innledningen til Senterpartiets merknader er det skrevet mye pent om skole og nærmiljø som Venstre kan være veldig enig i. Vi har også vært sammen om å kjempe for småskoler, men kanskje ikke alltid akkurat like hardt som det Senterpartiet har. Derfor har jeg et spørsmål til Skjælaaen for å se om vi kanskje kunne nærme oss en enighet på området når det gjelder små skoler. Spørsmålet mitt er om skoler kan bli for små. Er det snakk om at det kan være for små miljø, for få elever og for mange jenter i forhold til gutter? Hvordan føles det å bli mobbet på en skole der du er alene, eller å ha en dårlig lærer på en skole der det bare er én?

Rune J. Skjælaaen (Sp): Jeg synes det er flott at representanten Trine Skei Grande konstaterer at Senterpartiet ønsker å bruke mer på utdanning enn det Venstre og de øvrige regjeringspartiene gjør.

Så til spørsmålet om skoler kan bli for små. Ja, det er mulig. Jeg er ikke fagmann på området. Jeg er ikke pedagog, og jeg er ikke den som skal inn og avgjøre om en skole er for liten til å ha eksistensberettigelse. Men det Senterpartiet er veldig opptatt av, er at skoler ikke skal bli en salderingspost i budsjettsammenheng rundt omkring i kommunene. Hvis skoler først må legges ned, må den avgjørelsen tas ut fra en faglig vurdering av om det er bra at denne skolen er der den er. Det må handle om faglige forhold dersom man velger å legge ned en skole.

Presidenten: Replikkskiftet er omme.

Trine Skei Grande (V): Venstre er godt fornøyd med hovedlinjene i satsinga på utdanning og forskning som ligger inne i budsjettet for 2004. Kvalitetsreformen i høyere utdanning er fullfinansiert, og forskningen blir styrket med 1,1 milliarder kr. Det er satset videre på kvalitetsutvikling i grunnopplæringa.

Venstre setter utdanning og forskning fremst i prioriteringa av samfunnets oppgaver, noe som også Regjeringspartiet viser ved dette budsjettet.

I Venstre sier vi at vi vil slippe skolen fri. Vi vil ha et mangfold i skolen. Alle elever er gode til noe, og opplevelsen av å mestre er nøkkelen til læring. For å oppnå det må vi gi tillit, ansvar og frihet til læreren. Mer ansvar og mer frihet innebærer også at det er lov å stille krav til lærere, krav til lokalpolitikere, krav til foreldre og krav til elever – krav til kunnskap.

I Regjeringas budsjettforslag for 2004 lå det inne en økning på 3,75 milliarder kr til kommunene. At budsjettavtalen med Arbeiderpartiet gav 2,2 milliarder kr ekstra, ble ikke møtt med store protester fra Venstre.

Kommuneøkonomien har denne høsten blitt styrket mer enn noe år tidligere, og det vil sjølsagt også komme skolene til gode.

Venstre satser på skole, og vi ønsker lokal frihet til å organisere skolen på en måte som passer best for den enkelte kommune.

Høyere utdanning opplever et løft på flere viktige områder denne høsten. Kvalitetsreformen blir fullfinansiert. Midlene skal benyttes til å innføre nye og mer faste studieløp, nye gradsstrukturer og til å heve kvaliteten på utdanninga. Den samlede bevilgningen til kvalitetsreformen for 2004 utgjør 1 144 mill. kr. Med den bevilgningen er Kvalitetsreformen fullfinansiert, i tråd med Stortingets forutsetninger. Regjeringa legger også opp til 200 nye stipendiatstillinger.

Kulturpartiet Venstre var veldig stolt da Kunsthøgskolen i Oslo kunne åpne for nøyaktig en uke siden. Den samlokaliseringa vil bidra til å spre gode ideer og gi nye muligheter for alle de ulike kunstretningene. Jeg er samtidig stolt av at vi nå begynner å jobbe med byggetrinn 2, og at vi har merknader om det i komiteen.

I komiteen legges det også opp til en ekstrabevilgning til stipendiatprogram for kunstnerisk utvikling på 1 mill. kr. Det er vi i Venstre kjempeglade for, at vi kan finne plass til denne økningen som kan bidra til å løse de utfordringene stipendiatprogrammet står overfor på den kunstneriske siden. Den type satsing på kultur er både utdanningspolitikk og god kulturpolitikk.

Komiteen ytrer også ønske om å øke antall stipendiatfor å sikre bredden i programmet. Det skjer mye spennende på dette området, også samarbeidet som Den Norske Opera har om å etablere ballettklasser på ungdomstrinnet i Oslo-skolene. Det norske skolesystemet har en ekstra utfordring for unge kunstnere som må starte karrieren sin tidlig.

Forskningen ble styrket med 1,1 milliarder kr. Vi øker også bevilgningen til langsiktig grunnleggende forskning gjennom Norges forskningsråd. Forskning gir god grunn for verdiskaping og nye arbeidsplasser. Norske forskningsmiljø må gis mulighet til å utvikle kunnskap over et bredt register, både gjennom fri grunnforskning og gjennom forskning som har direkte betydning for framtidig næringsliv og verdiskaping. Opptrappingsplanen for Norges samlede forskningsinnsats til minst OECD-landenes gjennomsnittsnivå må oppnås. Regje-

ringas satsing på grunnforskning på den ene siden og SkatteFUNN, som stimulerer privat forskning, på den andre siden, bidrar til en balansert og god opptrapping i forskningsmiljøet i Norge.

Neste års budsjett et godt budsjett, med økt satsing på kunnskap. Det er et budsjett som viser at Regjeringa prioriterer utvikling av kunnskap, og det er et budsjett som Venstre er godt fornøyd med.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Rolf Reikvam (SV): Det må jo være hyggelig å være statsråd fra Høyre og få sånne hyggelige tilrop fra Venstre, uten noen kritiske merknader til noe som helst.

Jeg står her med den siste forskningsstatistikken fra NIFU, tallene for 2001 og 2002. 2003-tallene kjenner vi ikke. Men denne statistikken viser at fra 2001 til 2002 var det en viss økning i forskningsinnsatsen i Norge. I 2001 brukte vi 1,6 pst. av bruttonasjonalproduktet til forskning. I 2002 brukte vi 1,67 pst. til forskning. Dette er tall fra NIFU som kom nå i desember. Så blir det en viss økning i år på 1 milliard kr, godt og vel, og det er bra. Men så sier Trine Skei Grande at opptrappingsplanen må oppnås. Det betyr at vi i 2005, hvis vi skal opp på OECD-nivå, iallfall må legge inn mellom 3 og 4 milliarder kr mer i statlige midler. Er Venstre klare for å gjøre det?

Trine Skei Grande (V): Det er hyggelig at komitelederen anser gode tilrop fra Venstre som en kvalitet i seg sjøl. Det kan jeg stille meg helt bak.

Ellers har jo Regjeringa gjort mange grep som har vist seg å være suksesser, som f.eks. SkatteFUNN. Når det gjelder forskningsprioriteringa, er Venstre alltid klar til å ta de store forskningsprioriteringene. Så spør det da hvilke rammer økonomien gir oss til å foreta prioriteringer for neste år, men vi er klare for å ta det løftet, hvis vi kan.

Rune J. Skjælaaen (Sp): Representanten Trine Skei Grande sier hun er godt fornøyd med budsjettet og legger mye vekt på å snakke mye om høyere utdanning og forskning osv. Det hun unnlater å snakke om, er at Venstre liksom er partiet for frivillige lag og organisasjoner osv.

Jeg lurer på hvordan representanten kan være så fornøyd med budsjettet når det kuttet dramatisk i støtten til studieforbundene bl.a., som betyr så mye for lagsvirksomheten rundt omkring i landet vårt, til fjernundervisningen osv. Om representanten kunne tatt noe selvkritikk og sagt at alt i budsjettet ikke var like bra, hadde jeg for så vidt syntes det hadde vært greit, men hun kan vel ikke være så veldig godt fornøyd med en innretning som jeg antar vil ramme Venstre-velgere – hvis de er ute.

Presidenten: Trine Skei Grande – det er i alle fall ein Venstre-veljar.

Trine Skei Grande (V): Jeg kan også innrømme at ikke alt er like bra, men jeg regnet med at det var muligstet for å komme tilbake til det i replikkordskiftet.

Studieforbundene står Venstres hjerte ganske nær, det er klart. Men jeg tror nok også at det trengs å gjøre noe med hele måten vi organiserer studieforbundene på. Jeg tror også at det trengs å se forskjell på dem som driver med ren kulturformidling, og dem som driver med ren voksenopplæring. Så er det også noen som er midt imellom der. Men det er viktig å se på det som er ren kulturformidling. Kanskje skulle det ha blitt sett på som mer ren kulturformidling enn som en type voksenopplæring. Jeg tror det er en utfordring for oss å se på nytt på den måten studieforbundene får tilskudd på, på den måten vi prioriterer dem, på den måten vi sikrer dem. Kanskje er det viktige kulturpolitiske ting som bør vektlegges, og ikke bare de utdanningspolitiske.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet til replikk.

Eva M. Nielsen (A): Det historiske budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Arbeiderpartiet har hindret en ytterligere høyredreining av norsk politikk. Det er jeg glad for. Mange av de usosiale kuttene som lå inne i Regjeringas opprinnelige forslag til budsjett, ble fjernet, men ikke alle. I forhandlingene måtte vi gi og ta. Slik er det å inngå forlik.

Som representant for den nordlige landsdelen er det noen saker jeg særlig er fornøyd med at Arbeiderpartiet har fått gjennomslag for. Fiskerne er den yrkesgruppen der det forekommer flest ulykker pr. år. Fiskeryrket har alltid vært forbundet med stor risiko for liv og helse, men etter at det ble innført sikkerhetskurs for fiskere, har antall ulykker gått betydelig ned.

Stortinget vedtok i 1985 å opprette en statlig finansiert sikkerhetsopplæring for fiskerne, med det formål at alle skulle ha samme mulighet til opplæring, uavhengig av bosted og økonomi. Satsinga har hjulpet. Dødstallene har flatet ut, men ennå er tallet på omkomne og skadde for høyt.

Opplæringa for fiskerne må i stor grad sies å være det mest resultat effektive av skade- og ulykkesforebyggende tiltak som settes i gang i fiskerinæringa. Det framstår derfor som underlig at Regjeringa i utgangspunktet kun ville bevilge penger til å avvikle ordninga.

Arbeiderpartiet er glad for at vi gjennom budsjettforliket med Regjeringa har vært med på å sikre tilbudet om sikkerhetsopplæring for fiskerne også til neste år. I Regjeringas opprinnelige budsjett var det satt av 3,7 mill. kr til en avvikling av opplæringstilbudet. Vi er svært fornøyd med at Arbeiderpartiets krav om å øke bevilgningen med 3 mill. kr er gjennomført, slik at det nå er avsatt 6,7 mill. kr til opplæringa. Arbeiderpartiet har merket seg de sterke reaksjonene fra en næring som følte seg sviktet da det ble kjent at man kun ville bevilge 3 mill. kr til opplæringa.

I budsjettavtalen er det også enighet mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene om at opplæringssentrene fra og med budsjettåret 2004 skal få adgang til å ta

eigenandel på førstegangsoplæring, slik det tidligere har vært gjort på repetisjonskursene.

Men så er det også slutt på enigheten. En samlet fiskerinæring har høylytt gitt uttrykk for skuffelse og sinne over at regjeringspartiene fortsatt ikke har gitt opp ønsket om at fiskerne alene skal dekke en spesiell og fartøyavhengig opplæring. Det er ikke vanskelig å spå at denne saken vil det bli kamp om i kommende budsjetter.

Så til universitets- og høyskolesektoren. Arbeiderpartiet er glad for etableringa av 15 nye plasser på lege-studiet ved Universitetet i Tromsø. Universitetet har stor betydning for høyere utdanning, forskning og næringsliv i Nord-Norge, samtidig som det er stor underdekning av leger i hele Distrikts-Norge. Studieplasser i medisin som universitetene tidligere har kjøpt fra utlandet, kan nå derfor tilbys i Tromsø og ved NTNU, som øker opptaket av medisinstudenter med 20 plasser. Å heve antallet legestudenter er den beste garanti for å øke legedekningen over hele landet. Dette er veldig bra.

Jeg vil videre peke på de tiltak som settes i gang for å ruste opp de statlige høyskolene. Særlig gjelder det samlokaliseringa av Høgskolen i Bergen samt bygginga av Studentsamskipnadens flerbrukshall i Stavanger. Dessuten må jeg få si meg fornøyd med at departementet prioriterer et nytt vitenskapsbygg ved Den samiske høgskolen i Kautokeino, slik at byggestart muligens kan skje allerede i 2007. Det gamle forsvarsanlegget, der skolen drives i dag, er lite egnet til undervisningslokaler.

Arbeiderpartiet er tilfreds med at en samlet kirke-, undervisnings- og forskningskomite er positiv til etablering av trafikkflygerutdanning i Bardufoss. Det er nå viktig at etableringsarbeidet fortsetter, slik at utdanninga kan iverksettes så snart som mulig.

Flerpartiet i komiteen støtter også bevilgningen til Nidaros domkirke. Det er svært gledelig. Å ta vare på våre kulturskatter er viktig for Arbeiderpartiet. Men vi er bekymret for at det nå står en rekke kirkebygg og forfaller rundt omkring i landet.

Det har blitt sagt at budsjettet som foreligger, er et vinnerbudsjett for forskning og utdanning. Jeg vet ikke om jeg er helt enig i det. Arbeiderpartiet er glad for løftet i småskolen. Vi er glad for økningen i forskningsmidlene, fullfinansieringa av kvalitetsreformen og styrkinga av den generelle kommuneøkonomien, men vi mener naturligvis at mer kan gjøres.

Arbeiderpartiet er opptatt av at vi skal dele. Men skal vi dele, må vi først skape. Det tror jeg er en av de store utfordringene vi står overfor. Jeg ser med spenning fram til behandlinga av stortingsmeldinga om innovasjon, fordi jeg mener at FoU-virksomhet, næringsutvikling og nyskaping vil være avgjørende for å bevare landet som en sterk velferdsnasjon. Særlig tror jeg det er viktig at de ulike delene av landet utvikler kompetanse og næringsmuligheter basert på sine komparative fortrinn.

Det er i den forbindelse viktig at elever og studenter lærer entreprenørskap og nytenking ved sine ulike læresteder. Dette er et fagområde jeg tror både skolestatsråden og komiteen vil vektlegge i årene framover.

Raymond Robertsen (H): Også i 2004 er utdanning og forskning de store budsjettvinnerne. Høyres løfter i valgkampen innfris år for år, og også budsjettet for 2004 tar oss et skritt nærmere.

De siste årene har det vært en dreining fra kvantitet til kvalitet i det utdanningspolitiske arbeidet. Selv om skolen i Norge er god, har mer kunnskap gjennom økt forskning avdekket nye utfordringer som må løses. Hvordan sikre et godt læringsutbytte for alle elever i skolen er antakelig et av de største dilemmaer som politikere og skoleeiere står overfor.

Mye spennende ligger foran oss med hensyn til kvalitet i opplæringen. Mange tiltak er allerede igangsatt av Regjeringen, samt at nye tiltak er foreslått.

Totalt øker bevilgningen til kvalitetsutvikling i grunnopplæringen med nesten 50 mill. kr til neste år. Ordningen med bonus- og demonstrasjonsskoler har vært et tiltak hvor man for første gang har belønnet de gode eksemplene på de forskjellige skolene. Nye demonstrasjonsskoler vil også bli utpekt til neste år.

I år tildelte også departementet for første gang en skoleeierpris sammen med Kommunenes Sentralforbund, og ønsker gjennom et slikt initiativ å fokusere på den viktige rollen skoleeierne har for kvalitetsutvikling. Det ble også gitt 1 000 stipender til lærere for videreutdanning i basisfagene matematikk og norsk, noe som er i tråd med Høyres fokusering på lærernes kompetanse.

Selv om mye er gjort for å heve kvaliteten i opplæringen, skal mye skje til neste år også. Det kanskje mest spennende er opprettelsen av den digitale kvalitetsportalen «skoleporten.no». Denne nettsiden kommer til å bli viktig, da informasjon om kvalitetsutvikling ved hver eneste skole blir allmenn informasjon både for elever, foreldre, lærere og skoleeiere. Kunnskap er viktig for å kunne forbedre den norske skolen, og «skoleporten.no» kommer nettopp til å bidra til det. Jeg registrerte i starten en skepsis til offentliggjøring av skolens utviklingsresultater. Denne skepsisen ser ut til å ha lagt seg, også her i Stortinget.

Innenfor videregående opplæring er det i inneværende år igangsatt flere forsøk. Et av de mest interessante er forsøket som drives i Båtsfjord. Der har kommunen ansvaret for hele det 13-årige utdanningsløpet for elevene i kommunen. Dette er det første forsøket der man ser hele grunnutdanningen under ett, noe som antakeligvis blir viktigere i fremtida. Kvalitetsutvalget har foreslått en sterkere sammenheng mellom dagens grunnskole og videregående opplæring, og det blir derfor interessant å lære av Båtsfjords erfaringer.

Videregående opplæring har også fått et løft gjennom det nye støttesystemet for elever i ordinær videregående opplæring. Rammene for neste år økes med 400 mill. kr, og ordningen er mer målrettet enn den gamle. Tusenvis av elever som kommer fra familier med svak økonomi, kan nå fullføre videregående utdanning uten å opparbeide seg stor gjeld. Dette betyr mye for dem, da man vet at elever med studielån allerede fra videregående skole taper statistikken over dem som får økonomiske problemer senere. Det nye støttesystemet for elever i videregående

opplæring er antakeligvis et av de største bidragene til sosial utjevning innenfor utdanningsløpet.

Landslinjene har vært en gjenganger i denne salen i mange år. I utgangspunktet er det fylkeskommunene som er ansvarlige for videregående opplæring, men staten tok ansvaret for linjer som var svært kostnadskrevende, og som skulle ha hele landet som inntaksområde. Ordningen med landslinjer har blitt utvidet i årenes løp og rommer i dag ganske mange tilbud. Komiteens flertall har bedt departementet gå igjennom linjene som har fått landslinjestatus på 1990-tallet, for derigjennom å vurdere om noen linjer bør bli landsdekkende linjer i stedet for statlig finansierte landslinjer.

Totalt sett er budsjettet for 2004 bra for å bygge Kunnskaps-Norge videre. Neste år blir et interessant år for alle som er interessert i utdanning, da flere viktige veivalg skal gjøres. På Høyres vei er det kvalitetsheving i skolen som står øverst på listen. Det vil de senere generasjoner merke.

Ursula Evje (FrP): Det er og har vært en praksis gjennom mange år at endringer i skolen og den høyere utdanning synes å være nødvendig for at stadig nye statsråder skal framstå som velprofilerte og handlingsdyktige. Dette betyr at nye reformer kommer før den forrige endringen har fått virke, slik at nødvendig evaluering har funnet sted. En slik praksis kan gi gevinst for et parti, men det gir også uforutsigbarhet for brukerne. Denne store iver gir grobunn for spekulasjoner blant folk flest om hva man egentlig driver med i politikken.

Det er to forhold som bekymrer Fremskrittspartiet i denne anledning. Det er rettighetslever som avtjener straff for lovbrudd, og det er den spesialpedagogiske tiltakskjeden, med det statlige støttesystemet for opplæringen av barn, unge og voksne med særskilte behov.

I våre anstalter sitter det i dag stadig flere unge lovbytere med stadig lengre straffer. Dette er en utvikling som ingen liker, men som synes å være umulig å stoppe med de virkemidlene et flertall på Stortinget anser for tilstrekkelige og rettfærdige. Det er et faktum at mange rettighetslever i norske fengsler ikke får det opplæringstilbudet de har krav på, og dette kan være en medvirkende årsak til at disse ofte blir gjengangere i fengselssystemet. Mulighetene til fast arbeid, bolig og familieliv er små. Å ta fra rettighetslevende retten til et likeverdig opplæringstilbud i soningstiden er dobbel straff. Det er ikke akseptabelt. Fengselsundervisning må som første prioritet ivareta rettighetslevende. Mange av disse har ikke nødvendige lese- og skriveferdigheter, og opplæringen blir fort meningsløs når disse ferdighetene ikke er på plass hos brukerne. Derfor må fengselopplæringen først gjøre den jobben som den normale skolen tidligere har forsømt seg grovt i forhold til.

Videre har vi et annet stort antall barn, unge og voksne med særskilte behov knyttet til rettigheter i forhold til opplæring. Disse menneskene har ofte kompliserte og sammensatte hemninger. Det kan dreie seg om alt fra medfødte hemninger til resultater av sykdom og ytre vold, forhold som har ført til tap av ferdigheter. Det alle disse

har felles, er at det kommunale og fylkeskommunale apparatet verken har kompetanse eller et omfang som gir en garanti om et tilfredsstillende tilbud i forhold til elementære kunnskaper og ferdigheter. Dette fagfeltet ligger under kap. 243 i budsjettet.

Fremskrittspartiet vil vise til St.meld. nr. 23 for 1997-98 og Innst. S. nr. 228 for 1997-98, som nå er fem år gamle, og som handler om spørsmålene omkring omorganiseringen av spesialundervisningen, et eksempel på et skolepolitisk område der de gode hensikter og forespeilinger ikke alltid er fulgt opp i praksis med tilfredsstillende tilbud om tilpasset opplæring. Det ble fremmet et forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre den gang om at Regjeringen skulle legge fram en melding for Stortinget som skulle sette den spesialpedagogiske tiltakskjeden inn i en større sammenheng og bl.a. ta opp forholdet til habiliteringstjenesten og andre tilbud som overlapper tiltakskjeden, og tiltak som kan virke forebyggende og redusere behovet for tradisjonell spesialundervisning. I forbindelse med Innst. S. 214 for 1998-99, ett år etter, gjentok disse partier sin bekymring og fremmet på ny forslag om at det skulle oppnevnes et utvalg til å foreta en bred vurdering, osv.

Høyre er i regjering og har statsråden på dette feltet, men ingen av disse forslagene har blitt behandlet av denne regjering på en måte som vi i Fremskrittspartiet kan godta. Vi ser snarere en strategi for en fortløpende reduksjon av midlene og en rekke organisatoriske rammetiltak uten materielt innhold for brukerne. Dette er sterkt beklagelig.

Budsjettrammen for Statsped er nå redusert med ca. 30 mill. kr på grunn av nedbemanning ved Vestlandet kompetansesenter, redusert internatdrift – 30 mill. kr, som betyr at også andre sentre måtte redusere sin virksomhet. Videre ble det overført 14,5 mill. kr fra kapittel 243 til kapittel 202 fordi sekretariatet skulle integreres med Læringssenteret.

Ved budsjettforliket ble kapitlet ytterligere redusert med 30 mill. kr, med begrunnelsen «effektivisering på grunn av omlegging».

Jeg tør minne om at Fremskrittspartiet er mot de omorganiseringer som har ført fram til det vi kaller Læringssenteret. Vi er også mot de grep som tas nå, fordi vi ikke har noen tro på at disse organisatoriske tiltakene vil endre de faktiske forhold ved Læringssentret.

Statsråd Kristin Clemet: Jeg har merket meg med interesse i denne debatten at det ikke har vært ett stort tema som har skilt seg ut som det store, kontroversielle temaet som mange har engasjert seg i, og som har engasjert mye. Tvert om har det vært uttrykt tilfredshet fra alle hold med helt vesentlige deler av budsjettet, og når jeg sier vesentlige, mener jeg både viktige deler og omfattende og store deler av budsjettet. Og det er jeg naturligvis glad for. Jeg tror ikke denne relative fordrageligheten skyldes at det nærmer seg jul, jeg tror simpelthen det skyldes at Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett, budsjettet for utdanning og forskning, er et meget godt budsjett, ja, det er nok ressursmessig på utdan-

ningssiden svært godt, målt mot praktisk talt alle andre land i verden.

Det budsjettet Regjeringen fremmet, var godt, og det er godt også etter den budsjettavtalen som er inngått med Arbeiderpartiet. Jeg personlig mener det var en stor fordel at denne ble inngått så smertefritt og i så verdige former, fordi jeg tror det styrker tilliten til politikken, og fordi det er godt ut fra hensynet til landets økonomi.

Men Utdannings- og forskningsdepartementets budsjett for 2004 er også en viktig milepæl fordi det støtter opp under og fullfinansierer en meget stor reform, nemlig Kvalitetsreformen i høyere utdanning. Ikke alle budsjetter kan hvert år være en slik milepæl. Kvalitetsreformen i høyere utdanning er Norges svar på store og aktuelle utfordringer for universitets- og høyskolesektoren i hele verden, praktisk talt, og den er Norges svar på den såkalte Bologna-prosessen, der 40 land nå deltar. En underveisrapportering som kom for noen få uker siden, viser at Norge er blant de to-tre landene som er kommet lengst i å implementere det disse 40 landene nå er enige om å implementere, og det er det grunn til å være stolt av.

Det er alltid utfordringer knyttet til så store omstillingsprosesser som dem som universitets- og høyskolesektoren nå gjennomgår. Det store bildet er likevel at reformen gjennomføres med stor kraft og med entusiasme, og at enkelte av de skremslene man hørte på forhånd, f.eks. om at små og sjeldne fag nå ville bli ofret på effektivitetens alter, allerede synes å være gjort til skamme, ja, det er snarere slik at det oppstår noe nytt på tvers av og mellom gamle faggrenser.

Enkelte røster er kritiske i den offentlige debatt. La meg derfor minne om noen av de utfordringer vi for tiden håndterer i Norge innen høyere utdanning.

For det første: Antall studenter i Norge har steget med ca. 100 pst. i løpet av den siste tiårsperioden. Man kan si at høyere utdanning har gått fra å være et elitefenomen til å være et massefenomen. Det fordrer andre undervisnings- og arbeidsformer.

For det andre: Høyere utdanning i Norge er gratis. Det er et stort økonomisk løft som forplikter. Selve utdanningssystemet må også være økonomisk bærekraftig, så bærekraftig at det blir like godt eller bedre også for de generasjonene som kommer etter oss, og det fordrer at vi også interesserer oss for studentenes progresjon.

For det tredje: Universiteter og høyskoler er de facto i en konkurransesituasjon, og det er en utfordring, spesielt for små land, for perifere land, for små språkområder og for fattige land. Derfor er det avgjørende at vi også hever oss på kvalitet, og derfor er det viktig å satse på forskning. Det er viktig av mange grunner, men det er særlig viktig fordi dette er forskningsbasert undervisning. Jeg er derfor godt fornøyd med forskningsbudsjettet, der vi fortsetter opptrappingsplanen, vi viderefører og styrker en rekke kvalitetstiltak, vi holder fast ved OECD-målet. Det er meget krevende – og det er ikke til å legge skjul på at det er en utfordring at vi har problemer med andelen investeringer i forskningen i privat sektor. Men vi skal holde fast ved målet.

Når det gjelder skolen, tror jeg vi får en viktigere debatt til våren. Da må vi ta utgangspunkt i at Norge allerede har et av verdens beste utdanningssystemer. Det er tilgjengelig for alle, vi har et høyt utdanningsnivå, og vi holder høy kvalitet på mange områder. Og når vi skal gå videre, må vi også ta utgangspunkt i at vi nå har mer kunnskap enn noensinne om skolen, og at det er stor samstemmighet om diagnosen og hva vi bør gjøre noe med. To hovedpunkter er tilpasset og differensiert opplæring og mer systematikk i læringsarbeidet.

Jeg tror at vi står overfor tre viktige utfordringer når det gjelder skolen, som vi må drøfte til våren. For det første: Hvordan kan vi redusere de kvalitetsforskjellene som er avdekket innad i vårt utdanningssystem og mellom land, og som må forklares med noe annet enn ressurser? For det andre: Hvordan skal skolen – hvis den skal være inkluderende, og det skal den – håndtere det nye mangfoldet av elever som den må håndtere nå og i fremtiden? Og for det tredje: Hvordan skal skolen greie å møte kunnskapssamfunnet og være den lærende organisasjonen som skolen skal være, for at den også skal være kunnskapsintensiv og ligge helt i fremste rekke?

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Vidar Bjørnstad (A): Mer enn 50 pst. av elevene i 1.–4. klasse har plass i skolefritidsordningen, og Arbeiderpartiet mener at det her bør være et offentlig ansvar å sikre at det er et godt tilbud. Vi var uenige da Regjeringen kuttet i tilskuddet til SFO, og vi var uenige i at en – før en egentlig hadde den oppe og stå – overførte skolefritidsordningen til rammene, og vi ser at det har ført til betydelige prisøkninger, som for mange har gjort det så vanskelig at de faktisk har kuttet i tiden eller sagt fra seg plassen.

I innstillingen understreker et flertall bestående av regjeringspartiene og Fremskrittspartiet at kommunene kan bruke andre tilbydere for å gi SFO-tjenester, f.eks. foreldre og besteforeldre. Når barn prises ut av ordningen, kan en naturlig konsekvens av standpunktet selvsagt være at man får ta seg av barna selv. Er dette også statsrådets linje i forhold til utviklingen av SFO? Er hun imot at man ser tilbudet til skolebarn i løpet av dagen under ett?

Statsråd Kristin Clemet: Når det gjelder utviklingen av SFO og kvaliteten og innholdet i SFO, har jeg tidligere i et spørretimesvar til en annen representant her i salen sagt at vi har utsatt planene om å komme tilbake til Stortinget med det. Det har sammenheng med Kvalitetsutvalgets innstilling, som helt klart også har implikasjoner for SFO. Man kan ha forskjellig syn på om SFO skal integreres i skolen eller ikke. Jeg mener det er avgjørende viktig å opprettholde respekten for skolen som skole, og at SFO er et frivillig tilbud ved siden av. Det er imidlertid såpass bred enighet om at timetallet i skolen nå skal økes – det skal kanskje brukes mer tid i småskolen på lek og fritid for å kunne greie en lengre skoledag – at det åpenbart vil bli mindre behov for SFO. Dermed må den

utviklingen som skal skje, ses i lys av det. Jeg tror det vil bli mindre behov på to måter: Det ene er at det blir mindre tid man trenger å gå i SFO, men jeg tror at hvis flere foreldre møter en skoledag i småskolen med fastere rammer, vil det også være lettere for foreldre å ha hel- eller deltidsjobb innenfor disse rammene, enn det er i dag, med veldig oppstykket skoleuke for de minste barna.

Arne Sortevik (FrP): Tre ting: For det første: Når det gjelder denne konstateringen fra statsråden om en felles og unison jubel, reserverer vi i Fremskrittspartiet oss. Det er mye å trekke for. En del av det har jeg vært inne på i mitt eget innlegg. Det som er politisk bemerkelsesverdig, er at det burde være en større grad av likebehandling av private skoler og private høyskoler. Det er altså ingen unison jubel.

For det andre vil jeg vise til at da Kvalitetsreformen ble vedtatt, var det en flertallsmerknad om å legge frem forslag om delvis dekning av studieavgiften til studenter ved Handelshøyskolen BI. Den ble gjentatt i budsjettet for 2002. Hvordan går det med det arbeidet?

Så til det tredje. Statsråden har svart i brev av 24. november til Fremskrittspartiet angående bevilgning til fagskoleutdanning:

«En økning i totalt antall studenter blir ikke fanget opp i budsjettet for 2004 fordi bevilgningen har en øvre ramme som setter grenser for hvor mange studenter det totalt kan gis tilskudd for.»

Hvorfor setter vi en slik ramme når vi altså har et godt tilfang av elever og søkere til denne viktige utdanningen? Hva er det som gjør at man setter en grense som ikke står i forhold til etterspørselen?

Statsråd Kristin Clemet: Hva er grunnen til at man setter rammer? – Det har vært reist mange slike spørsmål her i dag. Hvorfor bevilges det ikke mer der, hvorfor kuttet det der, hvorfor settes det grenser? Grunnen til det er budsjettensyn. Prøven på om man er styringsdyktig, prøven på om man kan ta ansvar og ha ansvar, er at man evner å prioritere. Da kan man ikke si ja til alt. Jeg skal innrømme at Arbeiderpartiet har evnen til å prioritere, f.eks. når de sitter i regjering. Omfanget på de kuttene som ligger inne i Utdannings- og Forskningsdepartementets budsjett for 2004, er, så vidt jeg husker, mindre enn da Trond Giske la frem sitt siste budsjett. Poenget er at det på alle budsjett må foretas tilpasninger og kutt. Grunnen til at det er rammer, er budsjettensyn.

Når det gjelder BI, som er en privat høyskole, vil jeg vise til at Stortinget har ønsket at vi skal komme tilbake med forslag om et felles og modernisert lovverk for private og offentlige høyere utdanningsinstitusjoner. Det foreligger en offentlig utredning om det, som nå er på høring, og så vil vi komme tilbake til Stortinget med forslag vedrørende felles lov.

Rolf Reikvam (SV): Livslang læring er, som jeg sa i hovedinnlegget mitt, et grunnleggende prinsipp i Kvalitetsreformen for høyere utdanning, og det er også det

som ligger til grunn for mange av forslagene i Kvalitetsutvalgets innstilling, som vi skal behandle til våren.

Vi har vedtatt en kompetansereform som vi ikke helt får til å funke, som vi ikke helt får liv i, sannsynligvis på grunn av mangel på økonomiske ressurser. Jeg vet ikke helt sikkert, men jeg antar at en av årsakene er mangel på økonomiske ressurser.

Så foreslår statsråden å kutte ganske omfattende i bevilgningene til voksenopplæringsorganisasjonene og til fjernundervisningen. Er det noe som statsråden gjør med stor glede i forhold til det som går på livslang læring, der vi ikke helt får det til? Vi har fått på plass en god del strukturer osv., men vi får ikke til reformen.

Mitt spørsmål til statsråden er: Er dette noe som hun er tilfreds med, eller er dette noe som egentlig plager henne?

Statsråd Kristin Clemet: Å si at jeg kutter med stor glede, ville vel kanskje være å strekke det litt langt, akkurat som jeg ikke sa i sted at det var en felles og unison jubel her. Jeg sa at det var uttrykt tilfredshet. Jeg uttalte meg altså i noe mer nøkterne ordelag. Men jeg mener at det vi har gjort, er forsvarlig. Vi har gjort det fordi jeg evner å prioritere, og det som er viktig å prioritere i år, er Kvalitetsreformen, som må støttes opp under med gode forskningsbudsjetter, fordi Kvalitetsreformen dreier seg om institusjoner som driver forskningsbasert undervisning bl.a. De kuttene som gjennomføres i budsjettet, skiller seg ikke noe fra de kuttene som årlig gjennomføres på et budsjett i denne størrelsesordenen. Bare så det er sagt.

Når det gjelder livslang læring, er det ikke bombesikkert at utfordringen nettopp dreier seg om disse organisasjonene. Det vil jeg legge til. Den kompetanseberetningen vi nå nylig har lagt frem for Norge for 2003, tyder på at vår hovedutfordring dreier seg om våre holdninger til læring i det daglige arbeid. Da snakker jeg ikke bare om våre holdninger som personer, men også om våre holdninger som nasjon, som bedrifter og som virksomheter. Her ligger kilden til forbedring. Vi har gode systemer for livslang læring, men vi har litt lunke holdninger til det i det daglige.

Rune J. Skjælaaen (Sp): Regjeringen skriver i sitt budsjettforslag på Kap. 243 Kompetansesenter for spesialundervisning:

«Løyvinga gir høve til å føre vidare aktivitetsnivået fra 2003 på dei fleste område, men dei økonomiske rammene krev at styret nøyte prioriterer disponeringa av midlane».

Budsjettavtalen reduserer denne posten ytterligere med 30 mill. kr.

Mener statsråden fortsatt at aktiviteten kan opprettholdes på et 2003-nivå, eller ser hun for seg strukturelle endringer? Vil statsråden i fall strukturelle endringer foreslås, forelegge disse for Stortinget før videre planlegging og gjennomføring av disse strukturelle endringene skjer?

Statsråd Kristin Clemet: De endringene på budsjettet som gjelder Statped, kan ikke gjennomføres uten at

det skjer noe, men jeg mener at de kan gjennomføres uten at dette rammer brukerne. Jeg mener at de kan gjennomføres gjennom organisatoriske endringer, endringer i den regionale inndelingen, osv. Jeg vil gi honnør til Statped, fordi jeg mener at de håndterer denne type utfordring på en veldig god måte.

Jeg mener også – og det er det viktigste – at det ligger et stort potensial i den organisatoriske integreringen vi har foreslått gjennom endringene i den statlige utdanningsadministrasjonen. Det er etter min oppfatning et veldig viktig signal. For det første er det et signal om at tilpasset opplæring skal tas på alvor, at det ofte er hårfine skiller mellom spesialundervisning på den ene siden og tilpasset opplæring på den andre, og at dette er en utfordring for norsk skole. For det andre er det et veldig sterkt signal, i alle fall er det ment som det, om at inkluderingsprinsippet skal tas på alvor.

Jeg har faktisk store forventninger til denne integreringen. Jeg skal også gi honnør til Statped fordi de på en så positiv måte har gått inn i dette arbeidet.

Når det gjelder dette med spesialundervisning, er det et tema vi til de grader vil komme tilbake til i forbindelse med kvalitetsmeldingen til våren.

Vidar Bjørnstad (A): Et forlik er både å gi og ta. Noen forslag kan være vanskeligere enn andre. Jeg vil benytte anledningen mens jeg har statsråden her, til å si at jeg ønsker at en følger veldig nøye med i forhold til kompetansesentrene og det kutt som er gjort der, for å hindre at dette går ut over tjenestetilbudet.

Vi er som budsjettpartner veldig åpne for at statsråden kan komme tilbake i revidert hvis hun mener det er nødvendig å gjøre noe ekstra.

Jeg vil også understreke det Rolf Reikvam var opptatt av, nemlig voksenopplæring. Det har skjedd kutt over to år, noe som betyr at det er litt systematikk i det. Det er ikke noen tilfeldighet. Jeg er enig i at de postene ikke nødvendigvis er helt avgjørende for voksenopplæringen, men dette er i hvert fall ikke noe bidrag for å bedre den.

Mitt spørsmål: Har statsråden ambisjoner på det området som gjelder voksenopplæring, etter- og videreutdanning? Kan vi forvente større innsats, og i hvilken sammenheng?

Statsråd Kristin Clemet: Ja, jeg har faktisk veldig store ambisjoner når det gjelder livslang læring og hele den tenkningen.

Jeg merker veldig godt internasjonalt at Norge ligger veldig langt fremme når det gjelder å etablere systemer og rettigheter knyttet til livslang læring. Det er veldig mange internasjonalt som viser til Norge her.

Det er samtidig avslørt at vi har problemer med holdningene våre og å følge opp dette i praksis. Det går ikke så mye på systemene, men det går på at det i Norge er liten læring i den daglige virksomheten, når man er i arbeid. Vi har et litt gammeldags syn på kompetanseutvikling som et slags etter- og videreutdanningstilbud – at det er noe som arbeidstakerne får av arbeidsgiveren, nærmest som en belønning eller et alternativ til lønn, fremfor

å se på det som noe virksomheten trenger for å kunne levere gode tjenester og produkter. Jeg tror vi har en utfordring i å implementere denne tenkningen i arbeidslivet.

Jeg skal ærlig innrømme at jeg ikke vet akkurat hvordan vi skal få det til. Men vi har etablert et forum for kompetanse og arbeidsliv hvor vi har en meget god dialog om spørsmålene, og hvor neste skritt vil være å forsøke å bringe denne tenkningen skikkelig inn i arbeidslivet. Det gjelder også skolen som arbeidsliv.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Lena Jensen (SV): Når SV sier barn og unge først, er det ikke bare vakre ord og vendinger. SV satser på grunnskolen, hvor elever skal lære, ta til seg kunnskap og være med på å utforme samfunnet. Det er avgjørende å satse på utdanning og forskning for å gjøre Norge til en ledende kunnskapsnasjon. Det er et av de viktigste virkemidlene for å bekjempe klaseskiller og skape mer rettferdighet.

Det trengs en satsing på den offentlige fellesskolen, der barn med ulik bakgrunn går sammen. Det er det som vil skape toleranse og fellesskap i et samfunn som blir stadig mer fragmentert og mangfoldig. SV tok derfor i høst initiativet til et stort skoleforlik mellom alle partiene.

En skole for alle er til beste for alle. SV vil derfor skape en god og moderne offentlig skole for alle, ikke private skoler for de få, en skole der alle elever får utvikle sine faglige og sosiale evner, i tråd og takt med egne forutsetninger, og der elevene gis likeverdige muligheter for læring, i form av tilpasset – ikke lik – undervisning.

SV er bekymret over at det i dag er altfor mange elever som faller fra. En femtedel går ut av grunnskolen uten gode nok lese- og skriveferdigheter. Guttene henger etter jentene i de fleste fag. Minoritets elever mister kunnskap fordi de har for dårlig språkforståelse, og elever som følges opp av foreldre med høy utdanning og inntekt, lærer mer og bedre enn elever uten samme oppfølging. Man kan ikke akseptere at skolen bidrar til systematiske ulikheter i læringsutbyttet til elevene. Vi vil kjempe mot en utvikling som fører til større forskjeller og sosial ujevnheter.

Vi må skape en skole som setter den enkelte elev i sentrum. Det betyr tilpasset opplæring, elevdeltakelse og at elevene kan få vist hva de er gode på. Den eneste måten et menneske kan yte sitt beste på og få tilegnet seg kunnskaper på, er ved å få brukt sine kunnskaper, få vise hva en er god til, og gjennom det få tro på seg selv.

Norge har muligheten til å skape verdens beste skole. Likevel preges skolehverdagen av at skolen ikke har nok økonomiske ressurser.

Regjeringen er i ferd med å forandre skolestrukturen vår. Slogordet «Bedre skole gjennom å bruke mindre penger» er der stadig. Trang kommuneøkonomi har gitt skolene for lite tid og ressurser til å følge opp hver enkelt elev. I stedet for å organisere læringsarbeidet variert, med mindre grupper, prosjektarbeid og tettere oppføl-

ging, må den tilrettelagte undervisningen ofte vike for mer tradisjonelle undervisningsformer. Ressursmangelen resulterer i kateterundervisning i store klasser med kun én lærer og fører også til at mange skoler mangler oppdaterte lærebøker, digitalt læremateriell og nødvendig materiell i praktiske fag som heimkunnskap og kunst og håndverk. Skoler legges ned, bassenger stenges, biblioteker legges ned.

Jeg vil vise til en merknad fra komiteens flertall, der regjeringspartiene er inkludert, som lyder slik:

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, mener det er avgjørende at elevene opplever å lykkes i skolen, og mener at det ikke er antallet timer hver enkelt elev får tildelt, men opplæringen som er det viktigste for læringsutbyttet deres. Skal elevene få lov til å oppleve mestring og læring, er det viktig med kvalitativ og tilrettelagt opplæring.»

Dette ber jeg statsråden ta med seg når man skal legge til rette for den vedtatte økningen av klasses timetallet fra 1. til 4. klasse.

Om lag halvparten av norske skoler har ikke et godt nok innemiljø. SV økte i sitt alternative budsjett bevilgningen på dette området med 4 milliarder kr.

Jeg vil også vise til en komitemerknad som jeg mener er veldig viktig, der man peker på at kommunene skal stille krav om universell utforming av nye skolebygg, noe som komiteen har fått vite at veldig mange kommuner ikke gjør.

Jeg vil til slutt komme inn på en del viktig verktøy som vi innenfor vår komite kan bruke. Hele komiteen understreker viktigheten av at IKT skal tas i bruk som en integrert del av undervisningen. Men så viser budsjettkameratene til budsjettavtalen i finansinnstillingen og reduserer posten med 10 mill. kr. Dette er et steg i feil retning, mener SV. SV ønsker å satse på IKT i skolen, og vi øker i vårt alternative budsjett posten med 50 mill. kr. SV foreslår å opprettholde Regjeringens bevilgningsfor-slag.

«Nasjonal evaluering av skolefritidsordningen» viser at behovet for skolefritidsordningen har vært økende de senere årene. Dette skyldes bl.a. en økning i antallet aleneforsørgere og flere yrkesaktive kvinner. I dag er det slik at mer enn halvparten av elevene i 1. til 4. klasse har en plass i SFO. Dette ber jeg statsråden følge opp i forhold til Kvalitetsutvalget.

Elsa Skarbøvik (KrF): I mai i år ble trosopplæringsplanen vedtatt i Stortinget, og de første 5 mill. kr var på plass i inneværende års budsjett. I dag vedtar vi den første opptrappingen, til 30 mill. kr – riktignok mot Framskrittspartiets stemmer. Kristelig Folkeparti er glad for at den største og viktigste reform for Kirken i nyere tid er i gang.

«Her skal det ikke lages en ny plan fra sentralt hold, men reformen skal være erfaringsbasert. Det er det som skjer ut fra lokale menighetsråd og lokale staber, som er viktig», sa prosjektleder Wirgenes da han i november oppdaterte Kirkemøtet om reformen. Innen fem-ti år skal prosjektet være integrert i hele Kirken. Reformen vil ut-

fordre alle deler av Kirkens liv, ved at den skal drive en formidling som ikke bare gir kunnskaper, men som gir livstolkning og hjelp til livsmestring. Og foreldrene er den største ressursen i reformen. Det er viktig at barn og unge får opplæring i egen tro, for å utvikle egen identitet. Trosopplæringen skal hjelpe dem i deres åndelige utvikling og til å forstå egen kultur og egne tradisjoner. Da kapellan Harald Bryne i Søndre Slagen menighet fikk IKOs dåpsopplæringspris i år, framhevet man nettopp hans systematiske arbeid i menigheten for de ulike faser, og evnen til nybrottsarbeid. Da menigheten i høst startet et nytt opplegg, kom nærmere 200 10–12-åringer. Det viser seg at når tilbudet er der, kommer barna. Fremdeles døpes over 80 pst. i Den norske kirke. En brukerundersøkelse er unødvendig. Nå er det avgjørende at menighetene og Kirkens frivillige medarbeidere, prester, kateketer, diakoner og organister, klarer å tilrettelegge dåpsopplæringen slik at reformen kan realiseres. Til dette trengs det ressurser, slik Stortinget vedtar i dag. Fremskrittspartiet kutter ikke bare hele trosopplæringsreformen, men også på samtlige av Kirkens budsjettposter, prestestillinger, Sjømannsmisjonen, Døvekirken, Kirkemøtet, Bispemøtet osv. Her er det en klar forskjell.

Et fungerende skoleverk er av den største betydning for ethvert samfunn. Her skapes identitet og selvforståelse, både som individ, som medspiller i et fellesskap, og som del av en kulturell enhet. Folkehøyskolen er en skole der solidaritet, fellesskap og søken etter kunnskap står i sentrum. Det er også et skoleslag der forvaltertanken løftes fram både i lokal og global sammenheng. Sverre Therkelsen, tidligere rektor ved Fredtun Folkehøyskole, sa det slik:

«Det må snart gå an å overbevise et flertall om at skoler trengs minst for å dyktiggjøre oss for jobben, mest for å dyktiggjøre oss for livet.»

Grunnleggende for folkehøyskoletanken er å ta vare på et helhetlig menneskesyn som stimulerer til samfunnsansvar. Kristelig Folkeparti ser dette tilbudet som et viktig studietilbud og er derfor glad for de 12 mill. kr som ble lagt inn ved budsjettavtalen.

Finansieringsordningen for studenter i utlandet får med dette budsjettet en ny modell. Det er et politisk mål at mange studenter tar hele eller deler av utdanningen sin i utlandet, gjerne i et ikke-engelskspråklig land. Kristelig Folkeparti er fornøyd med at det innføres finansiering av et tilretteleggingssemester for disse. Man gjør dermed flere europeiske land mer attraktive som studieplasser. Kristelig Folkeparti er opptatt av internasjonalisering, noe som fordrer gode språkkunnskaper, for kjennskap til språk betyr også større bevissthet om landets kultur og politikk. Disse studentene vil senere tilføre det norske samfunnet internasjonal kompetanse. Når gebyrstipend blir omgjort til skolepengestøtte, blir det uavhengig av fagretning og uten behovsprøving. Dermed får utenlandsstudentene større frihet til å velge både studiested og faglige felt.

Flere byggeprosjekt i universitets- og høyskolesektoren omtales i budsjettmerknaene, også samlokaliseringen av Høgskolen i Vestfold. Prosjektet nærmer seg byg-

gestart. Kvalitetsutvalget vil være ferdig i løpet av februar måned, og da sendes saken til Finansdepartementet for videre behandling. Dermed ligger det godt til rette for at oppstarten av nytt bygg kan skje neste høst. Med en merknad fra en samlet komite er vi et skritt videre i prosessen.

Samfunnet er i rask utvikling, og forandringene kommer oftere og raskere enn før. Dette stiller store krav til lærerne. Derfor er det viktig at forholdene legges til rette for å sikre en best mulig etterutdanning for lærerne.

Stipendprogrammet for lærere i realfag og norsk er viktig. Jeg vil også vise til etterutdanning av lærere i KRL, som jo er vårt nyeste fag og derfor trenger oppfølging. Det bør også være slik at skoleeiere følger opp lærere underveis med tilbud om kompetansehevingstiltak. En trenger ikke å ha vært lærer lenge før en selv skjønner hvor viktig det er å ha faglig trygghet for å kunne gi en god opplæring til elevene.

Ine Marie Eriksen (H): Budsjettet for forskning og utdanning er veldig godt. Det inneholder svært viktige elementer, som fullfinansiering av Kvalitetsreformen og en forskningssatsing. Arbeiderpartiet fortjener ros for god samarbeidsånd i komiteen, men når representantene Nielsen og Bjørnstad mener at de har bidratt til å stoppe høyredreiningen, må jeg vel i anstendighetens navn få lov til å kommentere at det er vanskelig å se at en omprioritering på 0,7 pst. av et budsjett skulle være en bråstopp for Regjeringas politiske linje.

Nødvendigheten av fullfinansiering av Kvalitetsreformen i høyere utdanning er åpenbar. Ved de aller fleste høyere utdanningsinstitusjoner avlegges det bare omtrent halvparten så mange vektall – eller nå studiepoeng – som normert. Tilbakemeldinger fra studenter har gjennom mange år vært at bl.a. oppfølginga er for dårlig. Kvalitetsreformen er et svar på de utfordringene norsk høyere utdanning møter, sett fra både studentenes og institusjonenes ståsted. Mye av kjernen i Kvalitetsreformen er tettere oppfølging gjennom studiet, at studielengden forkortes, og at intensiteten øker – alt dette for å bedre kvaliteten på høyere utdanning. Det vil kreve mye av utdanningsinstitusjonene, men det vil også kreve mye av studentene.

Nettopp det at Kvalitetsreformen fullfinansieres i dette budsjettet, gjør det forsvarlig nå å gå inn for det forslaget som Arbeiderpartiets forhenværende utdanningsstadsråd Trond Giske fremmet i budsjettforslaget fra regjeringa Stoltenberg for 2002, om konvertering av studiestøtta. Det er nå også et bredt politisk flertall for denne omlegginga.

Omlegginga av studiefinansieringa gjør at hele stipendandelen på 40 pst. gjøres avhengig av avlagte studiepoeng. I dag er denne andelen 15 pst. Dette er en omlegging som skapte debatt da den ble fremmet i Regjeringas budsjettforslag for 2004, men likevel langt mindre debatt enn det ble for to år siden. For to år siden var jeg en av dem som kritiserte forslaget, nettopp under henvisning til at forslaget kom før Kvalitetsreformen var finansiert og iverksatt, og at tettere oppfølging og kortere stu-

dieløp dermed ikke var satt i gang. Da var det heller ikke rimelig å forvente mer vekttall- eller studiepoengproduksjon av studentene. Nå er altså situasjonen en annen. Det gjenspeiles også i den offentlige debatten om dette. Jeg mener det er forsvarlig å innføre en konverteringsordning der hele stipendandelen gjøres avhengig av avlagte studiepoeng, og jeg skal forklare premissene for det standpunktet.

Konverteringsordninga får ingen konsekvenser for studenter i studietida. Hele studiestøtta betales ut under studiene på samme måte som nå. Det er altså ikke studenter, men ferdig utdannede, som eventuelt får mer lån. Rammen for avlegging av studiepoeng er åtte år. Man har altså ikke én sjanse som man må lykkes med – hvis ikke får man alt omgjort til lån. Det vil i praksis si at ferdige studenter kan være kommet over i tilbakebetalingsfasen før all konvertering fra lån til stipend har funnet sted. Gjelda kan altså reduseres etter at man er kommet over i tilbakebetalingsfasen.

I tillegg har Regjeringa lagt inn en svært viktig forutsetning, nemlig å opprettholde alle sosiale ordninger i Lånekassa, slik at studieforsinkelser, eksempelvis på grunn av sykdom eller fødsel, ikke fører til manglende konvertering. Stipendordninga er en regelstyrt ordning, dvs. at alle som har rett til å få konvertert lån til stipend, vil få det, uavhengig av hva innsparingsforslaget i proposisjonen er beregnet til. Man kan si at dersom færre enn den anslåtte andelen på 10 pst. ikke avlegger studiepoeng i rett tid, vil innsparinga bli mindre. Det er derfor ikke slik at studentene delvis finansierer Kvalitetsreformen, nettopp fordi innsparinga kan vise seg å bli null.

Men det er viktig å følge utviklinga med hensyn til hvordan denne konverteringsordninga vil fungere, og derfor har flertallet i komiteen bedt departementet rapportere tilbake i de årlige budsjettene om antall studenter som ikke avlegger studiepoeng. På den måten vil det også være mulig å følge utviklinga i forhold til om Kvalitetsreformen oppfyller de forhåpninger og de intensjoner som er lagt om å øke antall studiepoeng.

Finansieringa av utenlandsstudier har blitt lagt om, og det er svært positivt at den gamle gebyrstipendlista fjernes, og at valgfriheten igjen blir viktigst. I tillegg vil jeg spesielt nevne at det nå gis mulighet for støtte til et såkalt tilretteleggingssemester for utenlandsstudenter som ønsker å studere i ikke-engelskspråklige land.

Stortinget har tidligere i år behandlet stortingsmeldinga om studiestøtte til elever i videregående opplæring, og omlegging fra en utlansordning for skolebøker til en stipendordning for dem med dårligst økonomi, var prinsipielt viktig og riktig. Den gamle utlansordninga traff sosialt veldig skjevt og bidro til at elever fra familier med god økonomi fikk låne en-to bøker på bekostning av finansiering av læremidler til elever fra familier med dårlig råd. Dette kan bety opp til 30 000 kr i økt stipend pr. elev pr. år, og det er en god og målrettet ordning.

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg er tilfreds med at Fiskeridepartementets satsing på forskning har fått bred tilslutning fra komiteen, og jeg har merket meg komiteens synspunkter på enkelte konkrete saker.

For et lite land som Norge er det viktig å utnytte de naturgitte fortrinn, og et av de største er nettopp fiskerierne. Utnytting og foredling av naturressursene har lagt grunnlag og vil være i betydelig grad grunnlag for det framtidige norske næringslivet.

Potensialet innenfor marin sektor er stort. Derfor er også visjonen i Fiskeridepartementet: Verdier fra havet – Norges fremtid. Det nedfelles da også i de årlige budsjettene. Derfor har Regjeringen satset tungt på forskning, også i budsjettforslaget for 2004, og marin forskning er ett av de tematiske områdene det satses på, både over Fiskeridepartementets og andre departementers budsjetter og innenfor bruken av midler knyttet til Forskningsfondet. Fiskeridepartementet er et tungt forskningsdepartement, noe representanten Voie helt riktig påpekte i sitt innlegg. Mer enn 35 pst. av departementets samlede budsjetttramme går til forskning. En stor del av disse midlene går til den forvaltningsrettede forskningen i regi av Havforskningsinstituttet, som bl.a. i samarbeid med Universitetet i Bergen drifter åtte forskningsfartøy, pluss innleide mindre fiskefartøy, de går til NIFES, Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning, i Bergen, og til Fiskeriforskning i Tromsø.

De næringsrettede forskningsbevilgningene blir i hovedsak konkurransutsatt i regi av Forskningsrådet, slik at de i størst mulig grad skal spille opp mot og spille sammen med midler fra andre finansieringskilder. Både marin bioteknologi og torsk i oppdrett er prioriterte områder innenfor departementets budsjett. Tromsø-miljøet styrkes ytterligere som tyngdepunkt for nasjonal forskning knyttet til utviklingen av torsk som oppdrettsart. Forskningsprogrammet for marin bioteknologi, MABIT, er også foreslått videreført, og Fiskeridepartementet har funnet rom for å prioritere videreføring av RUBIN uten-om fiskeriatvalen.

Aksen Bergen–Tromsø er en bærebjelke i marin forskning for framtidig økt verdiskaping innenfor matproduksjon, teknologi, marked og forvaltning. Nye produkter knyttet til nye arter i oppdrett, bioteknologi og bioprospektering, utnyttelse av biprodukter og teknologi er satsingsområder.

Regjeringen har satt av midler til å styrke norsk deltakelse i EUs sjettede rammeprogram for forskning. Jeg registrerer med tilfredshet at marine forskningsmiljøer har fått god uttelling på sine søknader i det sjettede rammeprogrammet. Det er viktig, og det viser at de marine miljøene er konkurransedyktige også internasjonalt. Slik bør det også være i en nasjon som rår over så store ressurser og så store sjøområder.

Det er også viktig å sikre en best mulig utnyttelse av forskningsbevilgningene knyttet til bl.a. Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet, og vi har inngått en

strategisk samarbeidsallianse, den såkalte blågrønne alliansen, slik at vi kan utnytte synergieffektene fra de to feltene. Der ligger det store muligheter.

Presidenten: Presidenten ser at det er noen som prøver å tegne seg til replikk. Presidenten vil da bare referere hva som ble godkjent av Stortinget som debattopplegg for denne debatten: «fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte tale-tid.» Statsråd Ludvigsen har altså hatt ordet utenfor den fordelte tale-tid, så det er ikke mulig for presidenten å innvilge noen replikker. Det hjelper ikke hvor mye man studerer forretningsordenen. Slik er det, og slik blir det.

Neste taler er Berit Brørby.

Berit Brørby (A): President, det er fortsatt mulig å tegne seg til en treminutter – uten at det er en oppfordring til salen.

Presidenten: Det er ikke absolutt nødvendig.

Berit Brørby (A): Jeg regnet med at presidenten ville si det.

Jeg har lyst til å nevne kompetansesentre for spesialundervisning. I den forbindelse er Briskeby videregående skole et tilbud til hørselshemmede i både trening og opplæring for at de skal kunne fungere optimalt i samfunnet. Elevene der kommer fra hele landet, og skolen har medarbeidere med høy faglig kompetanse.

De tunghørte barna faller ofte mellom to stoler. De er ikke døve, men de er heller ikke hørende. De er ikke tegnspråkbrukere og har derfor ikke behov for opplæringstilbud etter opplæringsloven § 2-6, men de er avhengige av tilrettelagt undervisning. Det er et gjennomgående problem at det er liten kunnskap om hørselshemming i samfunnet. Manglende kunnskap gir seg ofte også utslag i manglende forståelse for denne gruppens behov. Foreldre til tunghørte barn sier de fører en evig kamp for å sikre sine barn mulighet til å lære og bli selvstendige mennesker.

Briskeby skole er den eneste skolen i landet på videregående nivå som er spesielt tilrettelagt for tunghørte. Det skoletilbudet de kan gi, er et sikkerhetsnett for tunghørte elever i den videregående skole som faller igjennom i forhold til det tilbudet fylkeskommunene kan gi. Briskeby skole må derfor etter min mening sikres og utvikles til et landsdekkende kompetansesenter for tunghørte. Velferdssamfunnet burde egentlig ha råd til det, synes jeg.

Ellers: Det komiteen har skrevet om radiografiutdanningen ved Høgskolen i Gjøvik, er positivt. En enstemmig komite mener at departementet må vurdere dette tilbudet som fast studietilbud fra høsten 2004. Det håper jeg virkelig at statsråden har merket seg. Det vil etter min mening være helt uakseptabelt at man ikke kan bygge videre på at det nå allerede er et godt etablert miljø med et svært godt samarbeid med sykehussektoren, og at man også kan gi tilbud om videreutdanning i stråleterapi som bygger på radiografiutdanningen. Jeg ber statsråden merke seg det en enstemmig komite faktisk har sagt om

dette, og håper at studietilbudet kan være fast, permanent og endelig fra høsten 2004.

Jan Olav Olsen (H): Regjeringens satsing på Kvalitetsreformen i høyere utdanning, på forskning og på kvalitetsutvikling i grunnskolen og videregående skole har fått fullt gjennomslag i årets budsjett. Disse satsingene er videreført i komiteen og understreker at her er det utført et krafttak.

Budsjettet for Utdannings- og forskningsdepartementet er langt på vei et budsjett for høyere utdanning og forskning. Midlene til grunnopplæringen kommer fra kommuner og fylker gjennom rammeoverføringene. Den store og brede debatten om mer prinsipielle spørsmål knyttet til grunnskole og videregående opplæring vil først komme ved behandlingen av Kvalitetsutvalgets innstilling. Det vil bli en spennende debatt.

Årets budsjett viser en kraftig økning i bevilgninger til kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, nærmere 50 mill. kr. Det er god grunn til å uttrykke tilfredshet med denne sterke satsingen. Den satsingen som har vært, og som nå vil fortsette i forsterket grad, er med på å heve kvaliteten på mange områder innenfor grunnopplæringen. Det er nødvendig. Økt lærerkompetanse er en viktig bit av kvalitetsutviklingen, og i tillegg, og kanskje ikke minst, for tilrettelegging for læringsutbytte og utvikling av gode læringsmiljøer. Fra Høyres side er vi selvsagt svært tilfreds med at dette arbeidet nå videreføres med stor kraft.

Budsjettavtalen med Arbeiderpartiet gir en økning i undervisningstimetallet i småskolen. Dette er godt i tråd med Høyres program og Høyres politikk. En økning av timetallet på de første trinnene styrker begynneropplæringen på viktige områder som lesing, skriving og regning. Regjeringenspartiene og Arbeiderpartiet sier i sine budsjettmerknader at økningen i timetallet skal brukes til nettopp dette: til lesing, skriving og regning. Ved en inkurie er en setning fra komitebehandlingen falt bort i innstillingen. Komiteflertallet har ønsket å gi uttrykk for at det legges til grunn at alle kommuner innfører et timetall i tråd med dette, altså i tråd med økningen. Siden dette er falt bort i innstillingen, er det grunn til å vektlegge dette fra talerstolen.

Jeg vil også understreke at økningen i timetallet fra Høyres side ikke må tolkes som at Høyre sier ja til Arbeiderpartiets tanker og planer om en heldagsskole der SFO på en eller annen finurlig måte er bakt inn i den obligatoriske grunnskolen. Fra Høyres side ønsker vi å styrke opplæringen i de sentrale basisfag, og vi ønsker å holde skolen og det frivillige SFO-tilbudet atskilt.

Til slutt vil jeg si noen ord om friskolene. Fra Høyres side vil vi uttrykke tilfredshet med at budsjettavtalen ikke rokker ved videreføringen av Regjeringens friskolepolitikk. Det er samsvar mellom lover og regler og bevilgninger, og friskolene får en forutsigbar økonomi.

Helt til slutt har jeg lyst til å kommentere forslag nr. 26, fra SV. Prosjektet ved Strand videregående skole er et interessant og spennende prosjekt. Vi er imidlertid ikke beredt til å gå inn for forslaget slik det nå ligger,

men vi vil oppfordre representanten Reikvam til å gjøre det om til et oversendelsesforslag.

Arne Sortevik (FrP): Jeg skal bruke mine tre minutter til å snakke litt om kirkeøkonomi.

Tar vi ut bevilgningene til det nye prosjektet dåpsopplæring, får Kirken via kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vel 1 milliard kr. Her foreslår Fremskrittspartiet kutt på 11, 7 mill. kr, det vil si 1,1 pst. Kristelig Folkeparti sammen med de andre regjeringspartiene og Arbeiderpartiet har et kutt på 5 mill. kr, som utgjør ca. ½ pst. Om det er dramatiske forskjeller i kutt på 11,7 mill. kr og 5 mill. kr, overlater jeg trygt til andre å vurdere.

Det nye opplegget for dåpsopplæring er Fremskrittspartiet imot – det kan ikke være en overraskelse for noen – ikke målet med prosjektet, men fordi omfang og innhold etter vårt syn er uavklart. Fremskrittspartiet er forbauset over at Kirken selv og regjeringspartiene vil satse på et så utgiftskrevende program uten bedre avklaring av etterspørsmål, innhold og fremtidig finansiering. Derfor reduserer Fremskrittspartiet bevilgningen til dåpsopplæringsprosjektet, fra 28,5 mill. kr til 5 mill. kr, og de 5 mill. kr vil vi bruke til bedre forarbeid før vi setter i gang et slikt prosjekt.

Fremskrittspartiet er spesielt forundret over denne iveren etter å sette i gang nye prosjekter innenfor Kirken, når økonomien fortsatt er såpass svak.

Fremskrittspartiet etterlyser igjen en bredere gjennomgang av kirkeøkonomien. Det er etter vår mening åpenbart behov for det. Den korte omtalen som ble gitt i et bilag til kommuneøkonomiproposisjonen for 2004, viser at mange fellesråd har gjennomført innstramningstiltak vinteren 2003.

I den tiden som vil gå før kommisjonen som utreder stat–kirke-forholdet fremlegger sin innstilling og sin konklusjon, skal Kirken leve med de nåværende økonomiske ordninger. Derfor er det nødvendig å se nærmere på dem. Derfor er det nødvendig å sørge for en avklaring med hensyn til økonomisk ansvar for bygg – museale kirkebygg og kirkebygg som har nasjonal funksjon. En avklaring her med tilhørende økonomisk avklaring vil åpenbart kunne gi Kirken betydelig bedre økonomiske vilkår. Derfor er Fremskrittspartiet opptatt av å få en slik avklaring med hensyn til vedlikehold og ansvar for kirkebygg. Derfor fremmer Fremskrittspartiet igjen forslag om dette under budsjettbehandlingen her i Stortinget. Og det er forslag som Kristelig Folkeparti igjen stemmer imot.

Søren Fredrik Voie (H): Det er to ting ved denne utdanningspolitiske debatten som jeg synes kommer rimelig sterkt fram. Det ene er at det er en tverrpolitisk bred tilslutning til Regjeringens skolepolitikk. Selv om Fremskrittspartiets representant uttrykte det slik at det ikke var noen unison jubel, har jeg faktisk ikke greid å registrere at Fremskrittspartiet har tatt noen vesentlig avstand fra hovedlinjene i politikken. Tvert imot, på mange måter har de uttrykt stor tilfredshet med den måten det jobbes

på, og den måten det jobbes på med å stille krav til kvalitet, krav til kompetanse, krav til at elevene skal lære noe i skolen, slik at man skal komme ut med et resultat som blir bedre enn det vi har hatt som resultat i norsk skole noen tiår.

Det andre som jeg synes vi kan konstatere også etter denne debatten, er at SV + Senterpartiet = sant. På nesten ethvert område i innstillingen har enten Senterpartiet sluttet seg til Sosialistisk Venstrepartis merknader og forslag eller omvendt. Hvis jeg skulle prøve å tolke det, er det slik at Senterpartiet på ethvert område har sluttet seg til Sosialistisk Venstrepartis skolepolitikk. En tolkning av det igjen er at Senterpartiet har ingen skolepolitikk – de har ingen politikk på dette området heller.

Sosialistisk Venstrepartis talsmann var i sitt første innlegg inne på at svarene ikke ligger i fortiden, vi må se framover. En av innfallsvinklene og den grunnleggende føringen ved Regjeringens politikk er at vi hele tiden prøver å se forover for å skape en bedre skole – en skole som er tilpasset morgendagens krav og ikke fortidens dogmatiske syn på utdanning og utdanningspolitikk. Jeg synes vi her har fått fram et ideologisk skille i debatten. SV er opphengt i fortidens enhetsskole, som på mange måter har vist sin udugelighet og mangelfulle resultater – som er presentert i en rekke undersøkelser nasjonalt og internasjonalt, og som i høy grad har vist at vi må gjøre noe annet. Men når vi prøver å følge en liten internasjonal trend, ved å åpne for friskoler i Norge – som vi nesten ikke har, bare 1–2 pst. – sier SV at dette er for å slippe markedskreftene løs og gjøre skolen om til en markeds plass. Samtidig er man med på å skjære brutalt ned på tilskuddet til disse skolene, som igjen gjør det til en skole for de få, til en ekstrem utvalgsskole, i stedet for å gi mulighet til at de mange som ønsker å velge en alternativ skole, kan få lov til å gjøre det.

Rolf Reikvam (SV): Kommunikasjon er ikke enkelt – når jeg hører Søren Fredrik Voies innlegg nå til slutt her. Jeg brukte halvparten av mitt innlegg til å prøve å trekke opp noen visjoner for å prøve å se hva som er utfordringene, og så får jeg høre dette. Jeg er vel kanskje den eneste i denne debatten som i hvert fall prøvde å trekke opp en viss framtidvisjon, noen utfordringer, at vi må være villige til å tenke nytt i forhold til de utfordringene vi har. Jeg var rimelig klar på dette. Jeg sa vel at det var ikke én ting ved sannheten som vi ikke var villig til å sette spørsmålsteget ved. Og så får jeg beskjed om at vi er fortiden, vi representerer fortiden. Da blir kommunikasjon fryktelig vanskelig, men man må bare ta til etterretning at slik er det.

Det som imponerte mest i denne debatten, var faktisk Elsa Skarbøvik og hennes hyllest til folkehøgskolen, etter at hennes regjering har foreslått å kutte bevilgningene til folkehøgskolen med 20 mill. kr. Da er det ganske imponerende å komme med en slik sterk hyllest. Så har da Arbeiderpartiet tydeligvis presset dem til å redusere kuttet. Det må vi takke Arbeiderpartiet for – og det skal tydeligvis de ha takk for.

Så til høyere utdanning. Som jeg sa, skal Regjeringen ha ros for det de har gjort i forhold til høyere utdanning, men ikke for måten dette er finansiert på, at det er tatt fra studiefinansieringen. Så kan man argumentere slik som Ine Marie Eriksen, men uansett er det et kutt på 133 mill. kr på studiefinansieringen, som studentene skal betale tilbake i form av lån. Og det alvorlige med å endre studiefinansieringen er først og fremst at det kan påvirke rekrutteringen, at det kan skape frykt og utrygghet, som gjør at mange ikke velger å satse på høyere utdanning.

Så er jeg glad for at SV får flertall for å styrke medisintidningen i Norge. Det at vi nå har sagt at vi skal greie å ta oss av utdanning av medisinerere, øke utdanningskapasiteten i Trondheim og Tromsø og kjøpe tilbake de plassene vi nå kjøper i utlandet, det synes jeg er bra, og det gleder meg storlig. Jeg håper nå at dette blir fulgt opp av Regjeringen, og det tviler jeg ikke et øyeblikk på at det kommer til å bli.

Så til internasjonalisering. Jeg synes også det er bra at man prøver å ta fatt i dette med gebyrstipend, selv om den måten det er gjort på, ikke er den måten jeg vil anbefale. Men likevel har vi valgt å støtte dette opplegget slik som det er. Det er viktig nå at vi klarer å styrke utvekslingen gjennom norske institusjoner, og at en følger opp den merknaden som flertallet har lagt inn der, for å prøve å styrke utvekslingen gjennom norske institusjoner, at flere norske studenter får muligheten til å reise ut, og at vi får flere inn – gjennom institusjonene, vel å merke.

Så har jeg også lyst til å si at jeg er glad for at flertallet nå har sagt at den utvekslingsordningen som foregår på videregående skole, der en veksler ut klasser, skal fortsette inntil videre. Jeg håper at Regjeringen tenker seg om en gang til før de kommer tilbake og foreslår kutt på det ved et senere høve.

Vidar Bjørnstad (A): Jeg vil bare gjenta at i forliket mellom Arbeiderpartiet og regjeringspartiene var det også et overordnet grunnlag knyttet til mer penger og ressurser til offentlige velferdsgoder på bekostning av skattelettelser, og at f.eks. slike ting som muligheter for større grad av midlertidige ansettelser ble lagt vekk. Det er ikke typisk høyrepolitikk å ha den vinklingen, så derfor mener jeg at vi har redusert den høyredreiningen som vi har sett de siste to årene, da regjeringspartiene har valgt samarbeid med Fremskrittspartiet.

Dette synes jeg har vært en rolig og ryddig debatt på utdanningsområdet. De fleste har snakket om egen politikk, og det har ikke vært så mange angrep, utover den mer forventede kritikken av noen av de kuttene som er gjort, og som jeg ikke skal argumentere noe godt for. Men likevel har jeg noen kommentarer.

Det ble sagt av representanten Olsen at han var fornøyd med forliket, fordi vi gav vår støtte til privatskolenes finansiering. Jeg kan forsikre representanten Olsen om at det er høyst midlertidig. Vi har i hvert fall ikke fredet debatten om den frie etableringsmuligheten og den påfølgende finansieringen.

Så til argumentasjonen rundt privatskolene. Det blir til stadighet gjentatt at dette er på grunn av internasjonale

konvensjoner og for å ivareta foreldrenes rettigheter. I den privatskoledebatten vi hadde, var det høyst ulike begrunnelser. Jeg mener det er helt på sin plass, som vi påpeker i innstillingen, at etableringsretten går langt utover det som konvensjoner skulle kreve av oss. I hvert fall var det ingen som kunne dokumentere at vi har fått noe kritikk fra internasjonalt hold for den privatskoleloven vi hadde inntil i sommer.

Så er jeg glad for at SV har klargjort sitt forhold når det gjelder finansieringen. De har nå saldert med 300 mill. kr, fordi de mener at grunnlaget fra Regjeringen ikke er godt nok. De mener at det ligger innsparinger her, men står fullt og fast på innholdet i finansieringsloven, som betyr 85 pst. tilskuddssats og 100 pst. finansiering av pensjonskostnader.

Våre viktigste saker i dette budsjettet var utvidelse av timetallet, en styrking av utlansordningen for skolebygg og sikring av kommuneøkonomien som det viktigste grunnlaget for skolen. Det har vi fått gjennomslag for. Og vi har faktisk da først i år fulgt opp løfter fra valgkampen om en satsing på skole. Det er vi veldig godt fornøyd med.

Lena Jensen (SV): Kunst og kultur gjør livet verdt å leve, og det er ingen unntak for Nord-Norge, kanskje tvert imot – enda viktigere i Nord-Norge. Kunst og kultur er også en voksende næring. Bevilgningen til Hålogaland Teater, som kom fra statsråd Svarstad Haugland i revidert, var viktig og flott og et veldig stort løft for Nord-Norge.

Nord-Norge er den eneste landsdelen uten høyere kunstutdanning. Jeg viser til at komiteen tidligere har bedt om at Regjeringen skal jobbe videre med høyere kunstutdanning i Troms, og komme tilbake med en egen sak til Stortinget. I budsjettet nå gjør komiteen det samme.

Situasjonen i Nord-Norge er nå slik at etablerte kunstnere flytter. De trekker mot Oslo, mot institusjonene, der muligheten både for utdanning og etterutdanning er stor. Vi har nå en kjempemulighet til å få etablert denne utdanningen, fordi vi har mange unge i Nord-Norge som driver på med film. Vi har et aktivt filmmiljø, som trenger at Regjeringen og Stortinget går inn og tar et løft for å gi den kompetansen som trengs. Jeg håper statsråden kommer tilbake til dette, senest i revidert.

Jan Olav Olsen (H): Jeg beklager for så vidt at det føles nødvendig å ta enda et treminuttersinnlegg, men det er også fra Høyres side nødvendig å knytte noen kommentarer til kirkebudsjettet.

Jeg vil gjerne få lov til å trekke fram to svært positive ting fra kirkebudsjettet. For det første bevilgningen til dåpsopplæringen. Det er uhyre positivt og gledelig at denne saken er fulgt opp med de forventede bevilgninger, eller i hvert fall de ønskede bevilgninger. Den nye satsingen på dåpsopplæring er i full gang, og det arbeidet som er satt i gang i Kirkerådets regi, har fått en positiv start og er, så langt jeg er informert, i god overensstemmelse med Stortingets intensjoner i Innst. S. nr. 200 for

2002-2003. At midlene nå er på plass første året i prøveperioden, gir Kirken mulighet til å starte satsingen ute i menighetene, samtidig som det gir Kirken forpliktelser til å utforme opplegget slik at det får den lokale forankring og den bredde som Stortinget har forutsatt. Det er grunn til å gratulere kirkeministeren med at denne viktige saken nå er fulgt opp, også bevilgningsmessig. Jeg vil gjerne få lov til å utfordre statsråden til å si noe om hvordan hun ser for seg at dette arbeidet nå kan utvikles, og hvilken progresjon det nå kan bli i denne satsingen på dåpsopplæring.

Jeg vil også knytte noen få kommentarer til kap. 342 Nidaros domkirke. I fjor hadde komiteen en flertallsmerknad der vi pekte på de planer som foreligger for et nybygg i tilknytning til Nidarosdomen, på nordsiden av Vestfrontplassen. Komiteens flertall uttrykker tilfredshet i årets innstilling over den oppfølging som varsles i budsjettet ved at nybygget finansieres av Opplysningsvesenets fond mot en årlig leie. Det er svært gledelig at det her er funnet en løsning som forhåpentlig vil sikre at nybygget står ferdig til kroningsjubileet i 2006.

Jeg vil også gjerne få peke på komiteens flertallsmerknader om Sjømannskirken. Sjømannskirken gjør et stort og verdifullt arbeid, ikke bare for sjøfolk, men for nordmenn i utlandet generelt. Dette så vi nylig i forbindelse med den tragiske dødsulykken i Krakow, der en ung student fra Arendal omkom. Representanter for Sjømannskirken var raskt til stede og kunne være til hjelp og støtte for dem som stod tilbake.

Det er for øvrig verdt å merke seg at Fremskrittspartiet tydeligvis har brukt kirkekapitlene som salderingsposter for øvrige budsjettkapitler. Det er tydelig at for Fremskrittspartiet har disse kapitlene kun hatt interesse som salderingsposter –endringer med «politisk innhold», sa representanten Sortevik tidligere i dag. 33,7 mill. kr av totalt 385 mill. kr er kuttet, et betydelig og stort kutt i et allerede stramt budsjett.

Dåpsopplæringen kutter Fremskrittspartiet så å si fullstendig. I tillegg kuttes utgiftene til bispedømmerådene, fellesrådene og prestestillinger. Det er å håpe at disse store kuttene og tanken om at dette er salderingsposter, blir lagt merke til.

Arne Lyngstad (KrF): Debatten viser at det er et samstemt storting som følger opp Kvalitetsreformen i universitets- og høyskolesektoren. Vi er glad for at den på en måte nå kan kvitteres ut.

Debatten viser også at grunnopplæringen kommer i sentrum for den utdanningspolitiske debatten. Jeg la her merke til statsrådens påpekninger av utfordringer både når det gjelder de kvalitetsforskjeller vi har i grunnopplæringen, og også det nye mangfoldet av elever som skolen får, og de utfordringene som det medfører. Derfor er jeg også enig med statsråden i at tilpasset opplæring og differensiering blir viktig for å møte disse utfordringene. Samtidig vil jeg nok også hevde at utfordringene er større på noen trinn enn på andre. Ungdomstrinnet står overfor spesielle utfordringer. Jeg gjentar derfor min utfordring til partiene i denne sal til å bli med på et felles løft

for ungdomsskolen. Jeg vil samtidig utfordre statsråden til å klargjøre hvordan hun har tenkt å følge opp Sem-erklæringens påpekninger av behovene i ungdomsskolen.

Jeg la også merke til representanten Robertsens innlegg omkring Skoleporten, om at «skoleporten.no» nå blir et viktig redskap. Jeg tror kanskje den blir viktig, men ikke for å telle. Tolkningen av tallene blir det viktigste. Jeg tror det blir utfordringen i «skoleporten.no». Jeg tror fortellingen bak tallene blir mangfoldig. Jeg tror tolkningen blir påvirket av ideologisk ståsted. Men den viktigste effekten vil antakeligvis komme i den lokale skoledebatten, for den vil gi grunnlag for å ta opp skolens arbeid og få til en dialog lokalt.

La meg også tillate meg to replikker til slutt.

Den første er i forhold til representanten Reikvam, som mente at Kristelig Folkeparti ikke kunne hylle folkehøyskolen. Jo, Kristelig Folkeparti kan gjøre det. Jeg legger ikke skjul på at Kristelig Folkeparti har ønsket å kunne rette opp kuttet. Jeg er glad for å ha fått med meg Arbeiderpartiet på 12 mill. kr. Det står ingen ting i Arbeiderpartiets alternative budsjett om å rette opp det kuttet. Så jeg er glad for at vi har fått med oss våre samarbeidspartnere på det.

Til slutt: Representanten Sorteviks innlegg om kirkeøkonomien og hans begrunnelse der la jeg merke til. Det er klart vi er nødt til å se alle tall i sammenheng, men en kan ikke si nei til nye tiltak fordi om kirkeøkonomien er svak, for så å kutte kirkeøkonomien enda mer. Det svekker argumentasjonen i Fremskrittspartiet.

Ursula Evje (FrP): Representanten Voie hevdet at Sosialistisk Venstreparti + Senterpartiet = sant i dette budsjettet. Det samme kan vel sies om regjeringspartiene og Arbeiderpartiet, uten at jeg ønsker å bruke resten av representanten Voies utlegninger knyttet til dette.

Jeg vil kort komme inn på leirskoleopphold og de statlige overføringene til formålet, som har vært en gymnastisk øvelse over tid med mange volter og variasjoner. Tilbud om et leirskoleopphold skal være et tilbud til alle barn som et ledd i opplæringen. Elever i de offentlige skolene får tildelt ca. 1 000 kr pr. elev fra staten gjennom rammetilskuddet eller på annen måte. Fremskrittspartiet har vært opptatt av leirskoletilbudet og av at tilbudet skal være troverdig og forutsigbart for alle brukere.

Vi finner det besynderlig at likeverdighet ikke gjelder for barn i privat opplæring, på grunn av at deres tildelinger har et to år langt etterslep knyttet til seg. Men det er bevilget ca. 60 mill. kr som ville ha medført ca. 1 000 kr til dekning av egenandel ved opphold på og reise til leirskole for elever i offentlig og privat opplæring.

Hvor er disse midlene i dag? Har midlene nådd fram til alle brukere av grunnskolen? Har friskoleelevene fått nytte av midlene? Hvis svaret er nei: Hvor er friskoleelevenes andel av de 60 mill. kr i dag? Og kan vi få en oversikt over hva de har vært brukt til?

Presidenten: Arne Sortevik har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Arne Sortevik (FrP): Det blir en kort merknad til et svar fra utdanningsstatsråden på spørsmålet om rammebevilgning til tekniske fagskoler.

Der høres det ut som om hele økonomien står og faller på de 275 mill. kr som er ført opp. Det er grunn til å minne om at det ikke er så enkelt å komme vekk fra ansvaret. På kap. 221, som gjelder opplæring for språklige minoriteter, er det en rammebevilgning på 785 mill. kr. Vi opplever nå i saken som skal behandles etterpå, at den bevilgningen uten videre økes i desember med 119 mill. kr. Da er altså viljen til stede, og balansen spiller ingen rolle.

På kap. 240, som gjelder private skoler, som er en overslagsbevilgning, ligger det altså nesten 1 900 mill. kr. Det foretas en reduksjon på dette kapitlet i saken som kommer til behandling etterpå.

Mitt poeng er at når man konstaterer et åpenbart misforhold mellom rammen og den etterspørselen som er fra elever, så burde det faktisk være mulig med litt politisk vilje å foreta en endring, altså å foreta en økning av den rammen som stemmer bedre med elevenes behov.

Presidenten: Rolf Reikvam har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Rolf Reikvam (SV): Årsaken til at jeg bad om ordet, var Vidar Bjørnstads innlegg som gjaldt SV og private skoler.

Det er vanskelig å få Arbeiderpartiet til å forstå. Jeg vet ikke om det er mangel på evnen til å forstå eller om det er vond vilje – jeg velger å tro at det er mangel på evnen til å forstå! Poenget er at vi støtter dette forslaget til finansieringsopplegg fordi det var et mindre skadelig og mindre ødeleggende forslag enn det som lå der om å bruke landsgjennomsnittet. Det var et kompromiss. Men vårt syn på private skoler og finansieringen av dem framkommer i den innstillingen hvor vi utgjorde flertall sammen med Arbeiderpartiet for tre–fire år siden. Der ligger skissen og opplegget til hvordan vi ønsker å finansiere private skoler. Der stod vi sammen med Arbeiderpartiet. Nå håper jeg det er siste gang vi hører dette.

Så vil jeg ta opp en liten ting helt til slutt. Det gjelder finansieringen av høyskolebygg. Vi har pekt på en del bygg. Vi har pekt spesielt på høyskolen på Ås. Der er det en del verneverdige bygg som vi nå må ta fatt på og gjøre noe med. Jeg regner med at statsråden kommer tilbake til oss med det i revidert nasjonalbudsjett.

Og så skal jeg si en liten ting ... (Presidenten klubber.)

Presidenten: Nei, ikke noe mer nå!

Rolf Reikvam (SV): Jeg tenkte jeg skulle gjøre det enklere for presidenten! Vi vil gjøre om forslag nr. 26 til et oversendelsesforslag.

Presidenten: Det var fint!

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg hadde eigentleg ikkje tenkt å ta ordet i denne debatten, fordi eg jo

har fått eit budsjett der komiteen ikkje har flytta på ein tøddel. Dermed er eg veldig godt fornøgd. Men representanten Olsen utfordra meg på det som gjeld trusopplæringa.

Eg trur at det året vi no er inne i, vil bli hugsa som eit merkeår for Den norske kyrkja. Stortinget har dette året vedteke ei historisk trusopplæringsreform. Denne saka handlar om korleis vi som lever i dag, skal bringa vidare til nye generasjonar den rike kultur- og trusarven vi har fått å forvalta.

Å gi born og unge ein trygg ståstad er viktig i møte med nye og framande kulturar. Og dersom vi er trygge i vårt eige, kan vi òg trygt møta andre kulturar og religionar. Men kjenner vi ikkje til vår eiga tru, vår eigen tradisjon og vår eigen ståstad, blir vi usikre i møte med det som er annleis og framandt.

Eg skal ikkje på ny trekkja opp desse perspektiva eller på ny argumentera for verdien av trusopplæringa, men konstatera at Kyrkja er høyrd av regjering og storting, og at det no er lagt gode føringar for innsatsen på dette området i mange år framover.

Gjennom budsjettforslaget for 2004 har Regjeringa lagt opp til at 2004 skal vera oppstartåret for den fleirårige reformperioden innanfor trusopplæringa. Eg er veldig glad for at fleirtalet i komiteen sluttar seg til denne viktige satsinga i budsjettforslaget. Kyrkjelydane, dei frivillige medarbeidarane i Kyrkja, dei valde kyrkjelege organa og kyrkjelege råda på alle plan i Kyrkja, prestane, kateketane, diakonane og alle andre tilsette i Kyrkja står no framfor ei felles og stor oppgåve med å utvikla og leggja til rette trusopplæringa, slik at målet med reforma kan bli realisert. Kyrkjerådet har lagt til rette for ei vidareutvikling av opplæringa, i tråd med dei signala som både Regjeringa og Stortinget har gitt i debatten.

Dei siste åra har det òg vore mykje diskusjon om økonomien i Kyrkja. Ein ting som eg har lyst til å trekkja fram, og som er med på å gi Kyrkja noko betre økonomi, er at vi har lagt til rette for at ein kan gi skattefrie gåver til Kyrkja. Det vil dermed bli eit betre økonomisk grunnlag for det daglege virket rundt omkring i kyrkjelydane våre. Det ligg ikkje i vårt budsjett, men det er likevel ei økonomisk satsing på det kyrkjelege området. Det er grunnen til at vi i forliket med Arbeiderpartiet var med på å godta at ein kutta noko til fellestråda, for vi veit at det ligg fleire midlar inne i forhold til dei skattefrie gåvene, som kan gi ein god aktivitet rundt omkring i kyrkjelydane våre.

Statsråd Kristin Clemet: Jeg griper ordet fordi representanten Lyngstad med rette etterlyste hvorledes jeg ville følge opp Sem-erklæringen spesielt i forhold til ungdomstrinnet, som jeg glemte å ta opp i mitt hovedinnlegg.

Jeg forsøker å følge opp Sem-erklæringen på alle vesentlige punkter, og ett av dem er økt timetall. Jeg unner Arbeiderpartiet å glede seg slik over at de nå er med på å øke timetallet. Det har ikke Arbeiderpartiet gjort siden tidlig på 1990-tallet, men det står i regjeringspartienes programmer. Det har stått i Høyres program i alle år. Det

står i Sem-erklæringen. Det første vi gjorde da vi kom inn i regjeringskontorene i 2002, var å øke timetallet med 3 timer. Nå skal det økes i 2004 og 2005, kanskje deretter også. Det avhenger av hva slags opptrapping Stortinget legger opp til.

Når det gjelder ungdomstrinnet, står det også omtalt i Sem-erklæringen at dette trinnet skal styrkes spesielt. Her tror jeg det er flere ting. For det første er det veldig vesentlig, det Kvalitetsutvalget så å si har hatt som mandat og oppdrag – som vi kommer tilbake til – å skape helhet og sammenheng fra barnetrinn til ungdomstrinn og videre til videregående opplæring. Det er i seg selv en utfordring for å gjøre det mer meningsfylt på ungdomstrinnet.

For det andre tror jeg vi har en dobbel utfordring når det gjelder innholdet i ungdomstrinnet. Der møter vi ungdom som trenger noe mer å strekke seg etter, kanskje teoretisk. Men man treffer også den teoritrette ungdommen, som trenger flere praktiske utfordringer – enten flere praktiske fag eller mer praksis inn i de teoretiske fagene, slik at de holder motivasjonen oppe, også for videre utdanning.

Det er en utfordring med kompetanseutvikling for lærere. Det er flere lærere som ønsker seg og trenger fordypning for å komme opp i et tilstrekkelig antall studiepoeng, noe som er ønskelig når man underviser på et såpass høyt trinn. Jeg tror det er en utfordring med mer differensierte arbeidsformer, selvfølgelig tilpasset opplæringen, men differensierte arbeidsformer uansett – for å nevne noe.

En tredje ting som står i Sem-erklæringen – til representanten Sortevik – er at vi gjerne vil styre slik at økonomien er stabil, trygg og forutsigbar for husholdninger, for arbeidsplasser og for offentlig sektor. Da kan man alltid trekke frem én budsjettpost og si at den ikke gjør den store forskjellen. Men det er nettopp det som er poenget med å sitte i regjering, at man må ta et helhetsansvar og se på hele budsjettet. Det som er godt i år, er at det budsjettet vi har lagt frem, virker bra på økonomien, og endringene er såpass moderate at de ikke forstyrrer det bildet.

Så har det jo vært spørsmål her om man har dreid budsjettet til høyre eller venstre. La meg si det slik: Min vurdering er at svakheten ved budsjettforliket – for å bruke et slikt uttrykk – er at man i noe større utstrekning skyver problemene foran seg ved å trekke på de reservene som ligger i budsjettet til uforutsette begivenheter og hendelser. Hvis det er Høyre-dreining å være litt forsiktig av hensyn til det uforutsette som dukker opp, synes jeg de som tilhører Høyre og Regjeringen, godt kan vedstå seg det.

Rune J. Skjælaaen (Sp): Jeg hadde for så vidt ikke tenkt å ta ordet flere ganger, men det er kirkestatsråden som får meg til å si noe.

Jeg deler hennes glede over at vi får skattefritak for gaver til Kirken. Men å basere Kirkens drift på det synes jeg er svært defensivt. Jeg har sjøl vært ansatt som prest i Sund, der halve lønnen min ble finansiert på givertjenest-

te fra trofaste menighetsmedlemmer rundt omkring. Men jeg trodde vi skulle ha en noe mer offensiv tanke i forhold til kirkeøkonomien enn at vi skal kreve at enda flere av de som er aktive kirkegjengere, skal gi enda mer for å kunne løse oppgavene som Kirken har.

Kirken i Norge er faktisk fattig i forhold til andre nordiske kirker. Det kjenner nok statsråden til. Jeg hadde ønsket en noe mer offensiv holdning fra kirkestatsråden i forhold til kirkeøkonomien. Jeg synes det er svært beklagelig at økningen til fellestrådene som ble vedtatt i revidert budsjett, ikke blir videreført, og at tilskuddet til fellestrådene nå i budsjettavtalen faktisk er redusert med ytterligere 5 mill. kr. Dette er ikke med på å bedre lokalkirkens økonomi.

Presidenten: Vidar Bjørnstad har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Vidar Bjørnstad (A): Jeg skal ikke fortsette debatten om Høyre-dreining eller ikke, men bare si at vi i Arbeiderpartiet i hvert fall har fått gjennomslag for mange for oss viktige saker. Vi har ønsket å redusere Høyre-dreiningen.

Når det gjelder klassetimetall, har vi også det i vårt program. Det er ikke noe som plutselig har dukket opp her og nå i forbindelse med forliket.

Det andre var Rolf Reikvam, som mente at det var noe med min evne til å forstå SVs standpunkt når det gjelder privatskoler. Jeg tror vi er uenige. SV sikret flertall for at det nå står at det skal være 85 pst. av et kommunespesifikt grunnlag, og det skal være 100 pst. dekning av pensjonskostnader. Det står SV, ifølge beskrivelsen til Reikvam her nå, fortsatt inne for, selv om de har redusert, men de har redusert fordi de mener at grunnlaget som statsråden har lagt fram, er for høyt, og at de således kan spare penger.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg håper ikkje representanten Skjælaaen forstår meg slik at eg har sagt at vi skal basera drifta av Kyrkja berre på gåver frå dei som er medlemmer og aktive kyrkjegjengarar. For å forklara systemet når det gjeld skattefrie gåver, så er det slik at dei som gir no, kan gi meir, fordi dei får fordel av det, og då er det staten som på den måten er med og subsidierer Kyrkja. Eg synest det er bra at vi kan stimulera givartenesta. Eg trur mange av oss kunne gitt endå meir enn det vi gjer, for vi har jo så det rekk, kvar og ein.

Det som eg synest er veldig bra, er at Skjælaaen står her på talarstolen og seier at vi må ha ei meir offensiv haldning. Eg hadde jo nesten håpt at SV òg skulle ta meg for dette kuttet på 5 mill. kr til Kyrkja, for då kunne vi fått med i referatet at dei går imot det, sjølv sagt – så risikerer vi ikkje at dei tek det til neste år eller året etter der, slik som de gjorde for to år sidan. Då kutta de på kyrkjebudsjettet mykje meir enn det vi har gjort no, fordi de var inne i forhandlingar og skulle få til noko. Det er det som er clouet. Når vi sit i posisjonar og skal forhandla med eit parti for å få eit budsjett i hamn, og vi må ha

5 milliarder kr på bordet for å få det til, må alle bidra med noko. Eit av dei forslaga til kutt som eg la fram, var dette kuttet på 5 mill. kr til Kyrkja, som Arbeidarpartiet godtok. Då må eg stå for det òg, og slik måtte alle statsrådene bidra då vi skulle ha 5 milliarder kr på bordet. Det er no ein gong verkelegheita for oss som sit med ansvaret. Arbeidarpartiet har vore med og teke ansvar denne gongen, og regjeringspartia har vore med. Når Senterpartiet og SV var med og tok ansvaret i komiteen for to år sidan, var kuttet til Kyrkja mykje større enn det vi har i dag.

Men no har vi fått det bevist at det ikkje vil skje igjen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 1259)

S a k n r . 2

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2003 under kapitler administrert av Utdannings- og forskningsdepartementet (Innst. S. nr. 84 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 15 (2003-2004))

Rolf Reikvam (SV) (komiteens leder og ordfører for saken): Dette er den tredje budsjettbehandlingen vi har i løpet av dette året. Det er på mange måter noe nytt. For ett år siden, da vi behandlet tilsvarende sak, prøvde flertallet i Stortinget seg med å overføre bevilgninger på en post der det var underforbruk, til studentboliger. Da fikk vi grusomt mye kjeft. Det var ikke grenser for hvor galt det var. Det var ikke grenser for hvordan vi brøt reglementet, osv., osv.

Det nye nå, og det skal en være klar over, er at Regjeringen selv legger fram forslag om nye poster i denne omgrupperingsproposisjonen. Jeg kan nevne tre eksempler. For det første foreslår de å bevilge 10 mill. kr til en dykkerklokke ved en skole, et forslag som ikke var inne i budsjettet. Det er riktig at SV fremmet forslag om dette da vi behandlet budsjettet for ett år siden, men vi ble nedstemt. Det ble heller ikke tatt opp igjen i revidert budsjett, men det kommer nå. Det betyr at det kommer samtidig som budsjettet for 2004 er til behandling. Jeg forstår godt at det er enklere å bevilge 10 mill. kr her enn det er å få plass til 10 mill. kr i budsjettet for 2004. Dette er på mange måter en ny budsjettbehandling.

Det samme gjelder en helt ny post, UNESCO – et kjempebra og viktig tiltak. Hvis det skulle vært riktig i forhold til budsjettreglementet – vi fikk fryktelig mye kjeft i fjor for at vi gjorde uriktige ting – burde dette egentlig ha vært lagt inn på budsjettet for 2004. Jeg ser jo klart at det er vanskeligere å finne plass til dette på et trangt budsjett, hvor det skal kuttes.

Vi støtter disse forslagene. Vi synes det er viktige tiltak og viktige forslag, men da skal vi også ha frihet til og ha lov til, på samme måte som Regjeringen, å drive budsjettbehandling i forbindelse med omgrupperingsproposisjonen. Det har vi gjort med et lite forslag som går på støtte til et prosjekt, Protevs, ved Universitetet i Bergen,

hvor SV og Fremskrittspartiet står sammen om å bevilge 10 mill. kr til egenkapital. Det er også et gammelt forslag, som vi har hatt oppe gang på gang. Vi har bedt fiskeriministeren om å gjøre noe med det, noe han konsekvent nekter å gjøre. Dermed må vi ta det nå. På samme måte som utdanningsministeren tar dykkerklokken sin, tar vi Protevs nå, dvs. ved den siste budsjettbehandlingen i 2003. Men dette er et tankekors, og vi bør etter min oppfatning iallfall være klar over hva vi gjør, og ha et forhold til det.

Så er det det som går på private skoler.

Det har vært et underforbruk på 185 mill. kr. Det er over 10 pst. av budsjettet som vi ikke bruker. Det flertallet ber departementet kikke på, er om underlagstallene som danner grunnlaget for budsjettforslaget, egentlig er gode nok. Når 10 pst. ikke blir brukt fordi det ikke er nok søkere – det er ikke nok elever som starter i private skoler – er det grunn til å se på om dette er en god form for budsjettering. Det betyr jo at en har unndratt 185 mill. kr, som vi kunne hatt til disposisjon for ett år siden, da vi foretok våre prioriteringer. Vi ber om at en kikker på underlagsmaterialet. Det er en av grunnene til at vi finner å kunne kutte på denne posten for 2004 i vårt budsjett.

Nå kommer jeg til det problematiske og det som er spesielt. Det er at en også foreslår å bruke 25 mill. kr av dette underforbruket til et pensjonsinnkudd. Det blir dobbel bokføring. Tilskuddet til private skoler baserer seg på en normalsats som går på hvor mye det offentlige bruker til sine skoler, altså 85 pst. av det det offentlige bruker til å drive sine skoler. Utgiftene for den enkelte privatskole er helt uinteressante når det gjelder hvor mye tilskudd de skal få. Det baserer seg på hvor mye det offentlige bruker til den offentlige skolen, og så får de dekket 85 pst. Det er tallene for 2001 som blir lagt til grunn. De blir justert for 2002, og så blir de justert for forventet prisutvikling og lønnsutvikling i 2003. Så får man normalkostnaden, som danner grunnlaget for hva private skoler skal få. Så oppdaget vi i løpet av 2003 at de offentlige skolene får økte utgifter til pensjon for sine ansatte, og det er kostnadsberegnet til et visst antall millioner kr. Med én gang – mer eller mindre automatisk – legger man da inn 85 pst. av den økte kostnaden som de offentlige skolene har hatt. Men dette blir jo galt. Det blir galt fordi vi ikke vet om dette gir seg utslag i økte kostnader i den offentlige skolen, eller om de offentlige skolene må spare på andre måter. Så totalt sett vet vi ikke om dette slår ut i en økt normalsats. Likevel legger man det inn, og det blir dobbel bokføring. Det kan ikke vi gå med på. Vi påpeker at vi ikke kan gå inn for denne måten å gjøre det på, og det går fram av vårt forslag. Jeg vil be Regjeringen tenke grundig igjennom hva de egentlig holder på med, i og med at vi opererer med en normalsats. Så begynner en å blande kortene i forhold til økte utgifter for kommunesektoren og fylkeskommunesektoren, mens vi ikke vet om disse vil slå ut i økte kostnader for den offentlige skolen. Så dette blir dobbel bokføring, som sagt, og det har vi veldig sterke betenkeligheter med. Vi er jo et hederlig og redelig og skikkelig parti, så dobbel bokføring har vi problemer med.

Jeg tar så opp forslaget fra SV i innstillingen som vi står alene om, og forslaget som vi står sammen med Fremskrittspartiet og representanten Simonsen om.

Presidenten: Representanten Rolf Reikvam har tatt opp de forslagene han refererte til.

Vidar Bjørnstad (A): Når det gjelder synspunktene i denne saken, viser jeg til Reikvams beskrivelse og argumentasjon. I denne saken er vi jo enige når det gjelder privatskoler.

Jeg vil ta opp forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet i innstillingen.

Presidenten: Representanten Vidar Bjørnstad har tatt opp det forslaget han refererte til.

Arne Sortevik (FrP): Jeg vil ta opp forslaget fra Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen, samt omtale innholdet i innstillingen en smule.

Først og fremst vil jeg peke på at representanten Rolf Reikvam for en stor del har rett når han nå knytter tråden mellom den saken vi nettopp har gjort ferdig, som er en ny budsjettbehandling for kommende år, og den saken som vi nå behandler, som er sluttbehandlingen av budsjettet som vi holdt på med for ett år siden, og som gjelder inneværende kalenderår. Vi får på en veldig tydelig måte – nesten overtydelig måte – demonstrert at vi har tre budsjettbehandlinger, og at det er helt andre regler knyttet til den tredje og siste budsjettbehandlingen enn til de to første.

Derfor vil jeg et kort øyeblikk tilbake igjen til det som jeg strevet med når det gjaldt fagskolene, hvor det tviholdes på at i nytt budsjett, i nytt kalenderår, er det dønn umulig – hvis det er et parlamentarisk uttrykk – å gjøre noe med den ene rammen, fordi dette går ut over helheten. Her får vi nå da demonstrert i budsjettbehandling nr. 3 – som foregår etter gammel metode, saldering post for post, og det er ikke snev av noen rammesaldering, men egentlig fritt frem – at det er fullt mulig å få ting til. Det er fullt mulig, slik Regjeringen selv gjør, å legge inn nye tiltak.

Den muligheten må selvfølgelig eksistere for opposisjonen også. Den muligheten har Fremskrittspartiet og SV brukt når det gjelder 10 mill. kr til selskapet Protevs. Det har en spesiell begrunnelse, for det er en sak som faktisk går mer enn to budsjettår tilbake, som er gjentatt i to budsjetter med merknader og oppfordringer, og som er jaget på mellom to budsjettbehandlinger gjennom både spørsmål og interpellasjon i Stortinget. Svarene har ikke vært gode, og resultatene har ikke kommet. Vi i Fremskrittspartiet er spesielt lei oss for at Arbeiderpartiet her ikke er med på disse 10 mill. kr, som er et lite beløp i forhold til de påplussinger Arbeiderpartiet har i andre sammenhenger, på sykehussektoren og på kapitaltilførsel til statlige selskaper.

Vi har merknader til automatikken med å bevilge på enkelte poster. I likhet med for ett år siden, som vi har pekt på, får Kap. 221 Grunnskolen Post 65 Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen en på-

plussing i år også. Da er det automatikk. Der stilles det ingen spørsmål. Her bevilges det 119 mill. kr mer.

I likhet med representanten fra SV stiller vi oss kritiske til en del meget store avvik i budsjettene. Det gjelder også de private skolene. Hadde det vært mulig, ville vi selvfølgelig gjort det ubrukte beløpet overførbart. Det er ikke mulig. Vi tror derimot at det er gode grunner for at det har vært et mindre forbruk i år. Det har bl.a. vært lang behandlingstid – og det er fortsatt lang behandlingstid, nesten et halvt år – i departementet. Det har vært mye uklarhet og usikkerhet knyttet til den nye loven om frittstående skoler og finansieringen i den forbindelse. Det kan iallfall være med og forklare at det kanskje har vært noe dempet etterspørsel. Vi vet også at vi i 2004 får en ny lov om – forhåpentligvis – det vi kan kalle frittstående videregående skoler, slik at det blir anledning for flere til å starte opp private videregående skoler. Det vil også påvirke etterspørsel i 2004. Vi håper da at departementet vil være like snare med å rette opp rammen hvis det viser seg at den rammen som ligger i budsjettet for 2004, ikke passer med behovet.

Vi ser også at det er betydelige avvik når det gjelder Lånkassens budsjettoverslag. De er riktignok stort sett overslagsløyvinger alle sammen, men det er betydelige forskjeller mellom budsjett og det som det nå justeres for. Det er derfor grunn til å peke på at man bør gå nærmere inn og se på hvorledes disse overslagsberegningene lages i utgangspunktet. Når Fremskrittspartiet er opptatt av det, er det fordi vi tidligere har fått fremstilt overslagsbevilgningene som eksakt vitenskap. For to budsjetter siden hadde vi en stor debatt med departementet om hva kostnadene ved å utvide stipendordningen var, den utvidede stipendordningen for studentene som kom i budsjettet for 2002. Da var det sterke påstander om at det var eksakte regnemetoder og eksakt vitenskap å regne ut hva kostnadene ville være på disse overslagspostene. Det får vi jo nå bekreftet i dette budsjettet at det er det slett ikke. Det er altså fortolkningsrom og regnerom for andre enn departementet også, til og med for opposisjonspolitikere.

Presidenten: Representanten Arne Sortevik har tatt opp det forslag han refererte til.

Arne Lyngstad (KrF): En kort kommentar også fra oss i Kristelig Folkeparti.

Det som nysalderingen viser når det gjelder private skoler, er at anslagene som lå til grunn da vi vedtok budsjettet, ikke har slått til. Det er 10 pst. avvik. Det gjør at det underlagsmateriale som har vært i forhold til budsjettbehandlingen, er verdt en nærmere studie. Men Regjeringen kan ikke dermed kritiseres for å ha gjort noe galt nå. Regjeringen har gjort det eneste riktige, lagt dette åpent fram for Stortinget og tatt konsekvensen i nysalderingen av at anslagene ikke har holdt stikk.

Det skjer justeringer i budsjettet. Det er ikke første gang det skjer. Jeg vil da også peke på at kanskje Stortinget er det som ivrigst foretar endringer ved nysalderingen, jf. vedtak om 3 milliarder kr i avsetningen til Statskraft og 360 mill. kr til sykehusene.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.
(Votering, se side 1285)

S a k n r . 3

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer av bevilgninger mv. for 2003 på Fiskeridepartementets område
(Innst. S. nr. 83 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 28 (2003-2004))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1289)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Vi er nå klare til å gå til votering i sakene nr. 1–3.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 26 forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 3–25, fra Arne Sortevik på vegne av Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen
- forslagene nr. 2 og 26, fra Rolf Reikvam på vegne av Sosialistisk Venstreparti

Forslag nr. 26, fra Sosialistisk Venstreparti, er omgjort til et oversendelsesforslag. Forslaget lyder med endret tekst:

«Det henstilles til Regjeringen å vurdere hvorledes en kan sikre og videreføre rollespillet MiniStorting som Strand videregående skole i samarbeid med Skole- og Opplysningstjenesten på Stortinget står bak. Spillet er et viktig demokratiopplæringsprosjekt og Stortinget ber Regjeringen vurdere om spillet bør inn på budsjettet med egen post.»

Presidenten foreslår at forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	159 897 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 123 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 339 000	
202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)		
	1	Driftsutgifter	91 234 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 590 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	37 397 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)		
	1	Driftsutgifter	5 661 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	27 589 000	
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)		
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	4 081 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	785 473 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	33 534 000	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	41 604 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole-reformen	371 480 000	
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	10 563 000	
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	49 273 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
223		Videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter	7 200 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	149 403 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	27 094 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 212 000	
	71	Tilskudd, RFA og opplæringsråd	8 500 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	46 952 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 582 000	
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	22 947 000	
224		Fellestiltak i grunnopplæringen		
	1	Driftsutgifter	115 568 000	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	118 897 000	
	64	Tilskudd til opplæring i finsk	8 259 000	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	36 962 000	
	70	Tilskudd	8 556 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	430 934 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)		
	1	Driftsutgifter	84 955 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 950 000	
240		Frittstående skoler mv.		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 593 689 000	
	75	Tilskudd til organisasjoner	505 000	
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	613 380 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	41 337 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 611 000	
	75	Til disposisjon for departementet	1 979 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	121 845 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 008 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	2 614 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	13 758 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 216 000	
	62	Moskvaskolen	1 073 000	
	72	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	5 382 000	
	73	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	17 400 000	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole	274 987 000	
253		Folkehøgskoler		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 572 000	
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	516 400 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	70	Tilskudd til studieforbund	186 948 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	20 720 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	7 887 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 313 000	
256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	46 940 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	13 978 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksen - opplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	52 545 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	40 718 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd	3 012 696 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd	1 763 386 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	2 397 168 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	1 072 508 000	
264		Norges handelshøgskole		
	50	Statstilskudd	233 697 000	
265		Arkitektthøgskolen i Oslo		
	50	Statstilskudd	81 919 000	
268		Norges idrettshøgskole		
	50	Statstilskudd	106 070 000	
269		Norges musikkhøgskole		
	50	Statstilskudd	118 165 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	4 700 000	
	73	Tilskudd til studentbarnehager	79 109 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	53 495 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	270 158 000	
273		Statlige kunsthøgskoler		
	50	Statstilskudd	224 944 000	
274		Statlige høyskoler		
	50	Statstilskudd	6 910 470 000	
278		Norges landbrukshøgskole		
	50	Statstilskudd	446 695 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
279		Norges veterinærhøgskole		
	50	Statstilskudd	193 636 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	388 670 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 642 000	
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere, <i>kan overføres</i>	2 100 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	62 550 000	
	74	Tilskudd til UNIS	44 094 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	20 555 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet	14 474 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	617 984 000	
282		Privat høyskoleutdanning		
	70	Tilskudd	469 244 000	
283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 3283)		
	1	Driftsutgifter	236 235 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	65 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 946 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	42 129 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	1 158 254 000	
	55	Administrasjon	204 048 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	606 205 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 429 000	
	50	NOVA	22 467 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 106 000	
	54	Forskningsstiftelser	45 083 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	4 562 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	19 086 000	
	72	Til disposisjon for departementet	2 395 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 616 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	145 188 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	570 000 000	
	75	UNESCO	18 833 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynsamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	101 758 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	8 780 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	2 999 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	117 268 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 486 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til kirkelige formål	140 510 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	100 000 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
	75	Dåpsopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	28 500 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
341		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter	626 442 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 614 000	
342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter	34 500 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	849 500 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	217 720 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	130 500 000	
1021		Drift av forskningsfartøylene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	95 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	79 800 000	
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter	31 680 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 800 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	236 000 000	
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet	30 270 000	
	70	Tilskudd fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	47 240 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	27 500 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsaktivitet	148 020 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	161 088 000	
2410		Statens lånekassee for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	275 844 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 874 300 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 555 600 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	741 300 000	
	72	Rentestønning, <i>overslagsbevilgning</i>	1 091 700 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000	
	74	Tap på utlån	434 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	5 392 000	
		Totale utgifter		40 781 536 000
I n n t e k t e r :				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD o.a.	2 692 000	
3202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)		
	1	Inntekter ved oppdrag	7 256 000	
	2	Salgsinntekter mv.	10 940 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204)		
	2	Salgsinntekter mv.	228 000	
3221		Grunnskolen (jf. kap. 221)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	50 147 000	
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	377 000	
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)		
	2	Salgsinntekter mv.	4 566 000	
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	796 000	
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)		
	1	Inntekter ved oppdrag	41 164 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 069 000	
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	1 968 000	
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	717 000	
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	9 863 000	
	2	Salgsinntekter mv.	1 065 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	2	Salgsinntekter mv.	10 000	
3283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 283)		
	1	Inntekter ved oppdrag	65 000 000	
	2	Salgsinntekter mv.	19 000 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
	5	Refusjon for flyværtjenester	51 300 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	1 917 884 000	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	4 562 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 754 000	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	4 091 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 486 000	
3341		Presteskapet		
	1	Ymse inntekter	3 736 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	2 614 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	7 874 000	
	4	Leieinntekter m.m.	1 900 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	134 117 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	79 800 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter NIFES	8 800 000	
	2	Laboratorieinntekter	640 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	369 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	136 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	3 847 700 000	
		Totale inntekter		6 450 444 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2004 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 202 post 1	kap. 3202 post 2
kap. 203 post 1	kap. 3203 postene 2 og 11
kap. 204 post 1	kap. 3204 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 post 2
kap. 232 post 1	kap. 3232 postene 2 og 61
kap. 243 post 1	kap. 3243 postene 2, 11 og 60
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 283 post 1	kap. 3283 postene 2 og 5
kap. 283 post 45	kap. 3283 post 2
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. nytte inntekter av salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukshøgskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
4. nytte inntekter ved salg av hybelhus i Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2004 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
202		Læringscenteret	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	25,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	170,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

- gi tilsagn om å utbetale støtte for 1. halvår 2005 (2. halvdel av undervisningsåret 2004-2005) etter de satser som blir fastsatt 2. halvår 2004 (1. halvdel av undervisningsåret 2004-2005), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.
- gi tilsagn om å konvertere lån til stipend 1. halvår 2005 (2. halvdel av undervisningsåret 2004-2005) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2004 (1. halvdel av undervisningsåret 2004-2005), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
- gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2004 med kr 3 575 per måned i opptil 2 måneder for studenter som tar del i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

- privatister som melder seg til eksamen, og kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg til eksamen, skal betale kr 290 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 590 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale kr 590 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 170 ved senere forsøk.
- Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
- institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
- kap. 269 Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen under kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, Samisk høgskole under kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole får unntak fra Bevilgningsreglementets § 4.
- ubrukte bevilgninger for 2003 under kap. 269 Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen under kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, Samisk høgskole under kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter og 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold kan overføres i samsvar med vanlige regler til 2004 til post 50 Statstilskudd under henholdsvis kap. 269 Norges musikkhøgskole, kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole.
- Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsone.
 - benytte overskudd av eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsone.
 - benytte utbytte fra selskap eller enhet i institusjonens randsone som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 1
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	140 mill. kroner

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1

VIII

Fullmakt til opprettelse av aksjeselskap

Stortinget gir Fiskeridepartementet fullmakt til å opprette et nytt aksjeselskap under Havforskningsinstituttet, Mariculture AS.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 84 mot 13 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.49.36)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 1 og forslagene nr. 3–25, fra Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen.

Forslag nr. 1 lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	159 897 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 123 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 339 000	
202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)		
	1	Driftsutgifter	61 234 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 590 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	36 397 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)		
	1	Driftsutgifter	5 661 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	50	Tilskudd	100 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	1 589 000	
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)		
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole.....	4 081 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	529 473 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	33 534 000	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	41 604 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole- reformen	371 480 000	
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	63 000	
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	49 273 000	
223		Videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter	7 700 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	149 403 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	18 094 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 212 000	
	71	Tilskudd, RFA og opplæringsråd	11 400 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	46 952 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 582 000	
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	21 947 000	
224		Fellestiltak i grunnopplæringen		
	1	Driftsutgifter	115 568 000	
	50	NOKUT	32 000 000	
	51	Skoleombud	4 700 000	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	103 897 000	
	64	Tilskudd til opplæring i finsk	259 000	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	962 000	
	70	Tilskudd	8 556 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	430 934 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)		
	1	Driftsutgifter	59 955 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 950 000	
240		Frittstående skoler mv.		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 933 289 000	
	71	Private skoler – Kapitaltilskudd	20 000 000	
	75	Tilskudd til organisasjoner	505 000	
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	613 380 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	41 337 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 611 000	
	75	Til disposisjon for departementet	1 979 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	121 845 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 008 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	2 614 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	18 258 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	216 000	
	62	Moskvaskolen	1 073 000	
	72	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	6 982 000	
	73	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	17 400 000	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole	303 987 000	
253		Folkehøgskoler		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 572 000	
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	453 400 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	70	Tilskudd til studieforbund	91 148 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	30 720 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	7 887 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 313 000	
256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	46 940 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	13 978 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	47 545 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	40 718 000	
260		Universitetet i Oslo		
	21	Prosjektmidler informatikk, 2. byggetrinn (IFI II)	5 000 000	
	50	Statstilskudd	3 012 696 000	
261		Universitetet i Bergen		
	21	Prosjektmidler nytt Odontologibygget	5 000 000	
	50	Statstilskudd	1 763 386 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	2 398 868 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	1 070 808 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
264	50	Norges handelshøgskole Statstilskudd	233 697 000	
265	50	Arkitektthøgskolen i Oslo Statstilskudd	81 919 000	
268	50	Norges idrettshøgskole Statstilskudd	106 070 000	
269	50	Norges musikkhøgskole Statstilskudd	118 165 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	4 700 000	
	73	Tilskudd til studentbarnehager	79 109 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	53 495 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	200 158 000	
273	50	Statlige kunsthøgskoler Statstilskudd	224 944 000	
274		Statlige høgschooler		
	21	Prosjektmidler til byggeprosjekter	10 000 000	
	50	Statstilskudd	6 909 470 000	
278	50	Norges landbrukshøgskole Statstilskudd	451 695 000	
279	50	Norges veterinærhøgskole Statstilskudd	193 636 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høgschooler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	389 070 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 642 000	
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere, <i>kan overføres</i>	2 100 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	62 550 000	
	74	Tilskudd til UNIS	44 094 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	20 555 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høgschoolerådet	14 474 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	617 984 000	
282	70	Privat høgschoolsutdanning Tilskudd	631 244 000	
283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 3283)		
	1	Driftsutgifter	236 235 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	65 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 946 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	42 129 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	1 158 254 000	
	55	Administrasjon	204 048 000	
	56	Kjøp av utenlandsk kompetanse for å evaluere søkn.	5 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	606 205 000	
	51	Overføring NFR; 4 nye SFF	30 000 000	
287		Forskningseinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 429 000	
	50	NOVA	22 467 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 106 000	
	54	Forskningsstiftelser	45 083 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	4 562 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	24 086 000	
	72	Til disposisjon for departementet	95 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 616 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	145 188 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	570 000 000	
	75	UNESCO	18 833 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i> .	101 758 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	8 780 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	2 999 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	115 068 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 486 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	137 010 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	95 000 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
	75	Dåpsopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	5 500 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
341		Presteskabet		
	1	Driftsutgifter	626 442 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 614 000	
342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter	34 500 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	849 500 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	217 720 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	130 500 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	95 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	79 800 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter	31 680 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 800 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	236 000 000	
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet	30 270 000	
	70	Tilskudd fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	47 240 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	27 500 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsaktivitet	148 020 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	161 088 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	275 844 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 799 300 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 585 600 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	791 300 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 101 700 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000	
	74	Tap på utlån	434 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	5 392 000	
		Totale utgifter		40 781 536 000
I n n t e k t e r :				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD o.a.	2 692 000	
3202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)		
	1	Inntekter ved oppdrag	7 256 000	
	2	Salgsinntekter mv.	10 940 000	
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204)		
	2	Salgsinntekter mv.	228 000	
3221		Grunnskolen (jf. kap. 221)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	50 147 000	
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	377 000	
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)		
	2	Salgsinntekter mv.	4 566 000	
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	796 000	
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)		
	1	Inntekter ved oppdrag	41 164 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 069 000	
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	1 968 000	
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	717 000	
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	9 863 000	
	2	Salgsinntekter mv.	1 065 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	2	Salgsinntekter mv.	10 000	
3283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 283)		
	1	Inntekter ved oppdrag	65 000 000	
	2	Salgsinntekter mv.	19 000 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
	5	Refusjon for flyværtjenester	51 300 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	1 917 884 000	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	4 562 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 754 000	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	4 091 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 486 000	
3341		Presteskapet		
	1	Ymse inntekter	3 736 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	2 614 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	7 874 000	
	4	Leieinntekter m.m.	1 900 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	134 117 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	79 800 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter NIFES	8 800 000	
	2	Laboratorieinntekter	640 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	369 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	136 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	3 847 700 000	
		Totale inntekter		6 450 444 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2004 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 202 post 1	kap. 3202 post 2
kap. 203 post 1	kap. 3203 postene 2 og 11
kap. 204 post 1	kap. 3204 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 post 2
kap. 232 post 1	kap. 3232 postene 2 og 61
kap. 243 post 1	kap. 3243 postene 2, 11 og 60
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 283 post 1	kap. 3283 postene 2 og 5
kap. 283 post 45	kap. 3283 post 2
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. nytte inntekter av salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukshøgskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
4. nytte inntekter ved salg av hybelhus i Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2004 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
202		Læringssenteret	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	25,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	220,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for 1. halvår 2005 (2. halvdel av undervisningsåret 2004-2005) etter de satser som blir fastsatt 2. halvår 2004 (1. halvdel av undervisningsåret 2004-2005), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.
3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend 1. halvår 2005 (2. halvdel av undervisningsåret 2004-2005) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2004 (1. halvdel av undervisningsåret 2004-2005), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2004 med kr 3 575 per måned i opptil 2 måneder for studenter som tar del i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg til eksamen, og kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg til eksamen, skal betale kr 290 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 590 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale kr 590 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 170 ved senere forsøk.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
3. institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
4. kap. 269 Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen under kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, Samisk høgskole under kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole får unntak fra Bevilgningsreglementets § 4.
5. ubrukte bevilgninger for 2003 under kap. 269 Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunst-

høgskolen i Bergen under kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, Samisk høgskole under kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter og 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold kan overføres i samsvar med vanlige regler til 2004 til post 50 Statstilskudd under henholdsvis kap. 269 Norges musikkhøgskole, kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole.

6. Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsoner.
 - b) benytte overskudd av eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsoner.
 - c) benytte utbytte fra selskap eller enhet i institusjonens randsoner som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 1
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	140 mill. kroner

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1

VIII

Fullmakt til opprettelse av aksjeselskap

Stortinget gir Fiskeridepartementet fullmakt til å opprette et nytt aksjeselskap under Havforskningsinstituttet, Mariculture AS.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at kommuner som gir elever med særskilte behov en tilrettelagt undervisning i tilknytning til eller utenfor den ordinære skolen, får et ekstra økonomisk tilskudd pr. elev.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utvide NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) slik at organet får ansvar for akkreditering og kvalitetssikring av hele utdanningssystemet. Det opprettes en avdeling for fagutdanningene og den yrkesfaglige videregående opplæringen, og en avdeling for grunnskolen og den teoretiske videregående opplæringen. Ansvaret i forhold til kvalitetssikring som forvaltes av Statens utdanningskontor og Læringscenteret, overføres til det nye NOKUT. Det legges frem en egen sak med evaluering av resultatene fra arbeidet innenfor oppgavene som omfattes av kap. 202, 203 og 226, når det gjelder kvalitetsutvikling.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å innføre en stykkprisfinansiering i grunnskole, videregående opplæring og høyskolesystemet, der det legges til grunn en økonomisk likebehandling av offentlige og private skoler. Stykkprisen skal innrettes etter størrelse på skolen og differensieres etter elevenes individuelle behov for tilpasset opplæring.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen overføre hele ansvaret for skoleskyssene til kommunene, så lenge disse er eiere av de offentlige grunnskolene, slik at de totale kostnadene for skolesektoren sees under ett.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at grunnskolens lengde reduseres fra 10 til 9 år. De midlene som frigjøres, ca. 3,3 mrd. kroner, skal brukes til å styrke undervisningen for den enkelte elev.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for å fjerne obligatorisk opplæring i skriftlig sidemål og gjøre dette om til et valgfag.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at det innføres styrer på alle offentlig eide skoler med representanter for de foresatte i flertall.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om etablering av et politisk og administrativt uavhengig skoleombud.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om innføring av et kapitaltilskudd for frittstående skoler og legge dette inn i det årlige statsbudsjett fra og med 2005.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem ny sak om finansiering av frittstående skoler, der finansieringen baseres på et nasjonalt gjennomsnitt og der kommunal innsigelsesrett fjernes.»»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om bruk av spesialundervisning i norsk skole, og herunder fremme nødvendige forslag som sikrer at elever får spesialundervisning i henhold til opplæringslovens § 5-1 og etter enkeltvedtak etter en modell som innebærer at skolens eller kommunens økonomi ikke fører til avslag eller redusert tilbud.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at private institusjoner innenfor høyere utdanning som har fått offentlig godkjenning, gis samme rett som institusjoner i offentlig eie til å opprette, nedlegge eller endre fag og fagkombinasjoner uten godkjenning av offentlig myndighet.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem egen sak om byggvedlikehold innenfor universitets- og høyskoleområdet med vurdering og forslag mht. museale bygg spesielt samt rehabilitering, normalvedlikehold og behov for nybygg.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en Forskningsmelding i 2004, der følgende forhold skal være spesielt behandlet:

- a) Ny handlingsplan for å bringe norsk forskning opp på OECD-nivå.
- b) Forbedret oversikt over og evaluering av resultater fra anvendt forskning.
- c) Systematisert informasjonsregistrering og informasjonsutveksling innen grunnforskning.
- d) Tiltak for å sikre habilitet ved vurdering av søknader om forskningsmidler.
- e) Bruk av utenlandsbudsjett i forskningssammenheng.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen for å sikre habilitet gjennomføre en ordning der halvparten av medlemmene i de fagstyrer/fagråd som vurderer og anbefaler søknader om forskningsmidler, er hentet fra utenlandske fagmiljøer med høyt internasjonalt nivå.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at det gjennomføres folkeavstemning om et skille kirke – stat ved stortingsvalget i 2005.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem egen melding med status for kirkens bygningsmasse med spesiell vekt på vernede og verneverdige bygg.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at opplegget for trosopplæring for barn og unge fra 0-18 år ikke gjennomføres. Stortinget ber i stedet Regjeringen gjennomføre en brukerundersøkelse og legge frem

egen melding til Stortinget om resultatet av en slik undersøkelse, og dimensjonere trosopplæringen ut fra det brukerne i undersøkelsen etterspør.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en melding om oppfølgingen av Kompetansereformen. Meldingen skal omfatte arbeidet som gjøres innenfor voksenopplæring, fengselsopplæring, fjernundervisning og folkehøyskoler knyttet til Kompetansereformen.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en melding om at den spesialpedagogiske tiltakskjeden settes inn i en større sammenheng. Meldingen må bl.a. ta opp forholdet til habiliteringstjeneste og andre tilbud som overlapper tiltakskjeden, og tiltak som kan virke forebyggende og redusere behovet for tradisjonell spesialundervisning.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utsette planlagt bruk av PC ved eksamen for elever i 10. klasse i 2004.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en melding om IKT i utdanningen. Meldingen skal gi en evaluering av handlingsplanen for IKT i norsk utdanning og en orientering om den nye femårige satsingen Program for digital kompetanse 2004-2008.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en rapport som viser status innenfor forskningen når det gjelder antall stipendiatstillinger, hvordan disse stillingene er fordelt mellom offentlige og private institusjoner, og om den økede satsingen har gitt resultater.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen ble med 82 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.50.05)

Presidenten: Det voteres så over innstillingens forslag til vedtak.

Komiteen hadde innstillet:

I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	159 897 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 123 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 339 000	
202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)		
	1	Driftsutgifter	91 234 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 590 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	36 397 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)		
	1	Driftsutgifter	5 661 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	27 589 000	
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)		
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	4 081 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	785 473 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	33 534 000	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	41 604 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	371 480 000	
	70	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	7 563 000	
222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	49 273 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
223		Videregående opplæring		
	1	Driftsutgifter	7 100 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	137 403 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	27 094 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 212 000	
	71	Tilskudd, RFA og opplæringsråd	8 400 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	46 952 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 582 000	
	74	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	21 947 000	
224		Fellestiltak i grunnopplæringen		
	1	Driftsutgifter	115 568 000	
	61	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	103 897 000	
	64	Tilskudd til opplæring i finsk	8 259 000	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	36 962 000	
	70	Tilskudd	8 556 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	430 934 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)		
	1	Driftsutgifter	84 955 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 950 000	
240		Frittstående skoler mv.		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 879 889 000	
	75	Tilskudd til organisasjoner	505 000	
243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	583 380 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	41 337 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 611 000	
	75	Til disposisjon for departementet	1 979 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	111 845 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 008 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	2 614 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 758 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 216 000	
	62	Moskvaskolen	1 073 000	
	72	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	5 382 000	
	73	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	17 400 000	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole	266 187 000	
253		Folkehøgskoler		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 572 000	
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	506 400 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	70	Tilskudd til studieforbund	164 448 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	15 720 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	7 887 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 313 000	
256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	46 940 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	13 978 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	47 545 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	35 718 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd	3 012 696 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd	1 763 386 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	2 397 168 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	1 077 008 000	
264		Norges handelshøgskole		
	50	Statstilskudd	233 697 000	
265		Arkitektshøgskolen i Oslo		
	50	Statstilskudd	81 919 000	
268		Norges idrettshøgskole		
	50	Statstilskudd	106 070 000	
269		Norges musikkhøgskole		
	50	Statstilskudd	118 165 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	4 700 000	
	73	Tilskudd til studentbarnehager	79 109 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	53 495 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	170 158 000	
273		Statlige kunsthøgskoler		
	50	Statstilskudd	224 944 000	
274		Statlige høgskoler		
	50	Statstilskudd	6 909 470 000	
278		Norges landbrukshøgskole		
	50	Statstilskudd	446 695 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
279		Norges veterinærhøgskole		
	50	Statstilskudd	193 636 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høgschooler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	373 270 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 642 000	
	72	Stipendmidler for etterutdanning av kunstnere, <i>kan overføres</i>	3 100 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	62 550 000	
	74	Tilskudd til UNIS	44 094 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	15 255 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høgschoolerådet	11 474 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	617 984 000	
282		Privat høgschoolutdanning		
	70	Tilskudd	571 244 000	
283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 3283)		
	1	Driftsutgifter	236 235 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	65 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 946 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	42 129 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	1 158 254 000	
	55	Administrasjon	204 048 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	606 205 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 429 000	
	50	NOVA	22 467 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 106 000	
	54	Forskningsstiftelser	45 083 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	4 562 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	24 086 000	
	72	Til disposisjon for departementet	2 395 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 616 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	145 188 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	570 000 000	
	75	UNESCO	17 333 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i> .	101 758 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	8 780 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	2 999 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	117 268 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 486 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	140 510 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	95 000 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
	75	Dåpsopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	28 500 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
341		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter	626 442 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 614 000	
342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter	34 500 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	860 500 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	216 720 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	130 500 000	
1021		Drift av forskningsfartøylene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	95 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	79 800 000	
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter	31 680 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 800 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	231 000 000	
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet	30 270 000	
	70	Tilskudd fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	45 740 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	25 000 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsaktivitet	148 020 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	161 088 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	275 844 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 741 300 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 555 600 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	741 300 000	
	72	Rentestønning, <i>overslagsbevilgning</i>	1 091 700 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000	
	74	Tap på utlån	434 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	5 392 000	
		Totale utgifter		40 781 536 000
I n n t e k t e r :				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD o.a.	2 692 000	
3202		Statlig utdanningsadministrasjon (jf. kap. 3202)		
	1	Inntekter ved oppdrag	7 256 000	
	2	Salgsinntekter mv.	10 940 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 204)		
	2	Salgsinntekter mv.	228 000	
3221		Grunnskolen (jf. kap. 221)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	50 147 000	
3222		Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	377 000	
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 232)		
	2	Salgsinntekter mv.	4 566 000	
	61	Refusjoner fra fylkeskommuner	796 000	
3243		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243)		
	1	Inntekter ved oppdrag	41 164 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 069 000	
	11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	1 968 000	
	60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	717 000	
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	9 863 000	
	2	Salgsinntekter mv.	1 065 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	2	Salgsinntekter mv.	10 000	
3283		Meteorologisk institutt (jf. kap. 283)		
	1	Inntekter ved oppdrag	65 000 000	
	2	Salgsinntekter mv.	19 000 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
	5	Refusjon for flyværtjenester	51 300 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	1 917 884 000	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	4 562 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 754 000	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	4 091 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 486 000	
3341		Presteskapet		
	1	Ymse inntekter	3 736 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	2 614 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	7 874 000	
	4	Leieinntekter m.m.	1 900 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	134 117 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	79 800 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter NIFES	8 800 000	
	2	Laboratorieinntekter	640 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	369 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	136 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	3 847 700 000	
		Totale inntekter		6 450 444 000

II Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2004 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 202 post 1	kap. 3202 post 2
kap. 203 post 1	kap. 3203 postene 2 og 11
kap. 204 post 1	kap. 3204 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 post 2
kap. 232 post 1	kap. 3232 postene 2 og 61
kap. 243 post 1	kap. 3243 postene 2, 11 og 60
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 283 post 1	kap. 3283 postene 2 og 5
kap. 283 post 45	kap. 3283 post 2
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. nytte inntekter av salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukshøgskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
4. nytte inntekter ved salg av hybelhus i Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2004 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
202		Læringscenteret	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnskolen	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	25,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	170,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for 1. halvår 2005 (2. halvdel av undervisningsåret 2004-2005) etter de satser som blir fastsatt 2. halvår 2004 (1. halvdel av undervisningsåret 2004-2005), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.
 3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend 1. halvår 2005 (2. halvdel av undervisningsåret 2004-2005) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 2004 (1. halvdel av undervisningsåret 2004-2005), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
 4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2004 med kr 3 575 per måned i opptil 2 måneder for studenter som tar del i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.
- IV Diverse fullmakter*
- Stortinget samtykker i at:
1. privatister som melder seg til eksamen, og kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg til eksamen, skal betale kr 290 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 590 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale kr 590 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 170 ved senere forsøk.
 2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
 3. institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
 4. kap. 269 Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen under kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, Samisk høgskole under kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole får unntak fra Bevilgningsreglementets § 4.
 5. ubrukte bevilgninger for 2003 under kap. 269 Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo og Kunsthøgskolen i Bergen under kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, Samisk høgskole under kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole postene 1 Driftsutgifter, 21 Spesielle driftsutgifter og 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold kan overføres i samsvar med vanlige regler til 2004 til post 50 Statstilskudd under henholdsvis kap. 269 Norges musikkhøgskole, kap. 273 Statlige kunsthøgskoler, kap. 274 Statlige høyskoler og kap. 279 Norges veterinærhøgskole.
 6. Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsone.
 - b) benytte overskudd av eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsone.
 - c) benytte utbytte fra selskap eller enhet i institusjonens randsone som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 1
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	140 mill. kroner

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1

VIII

Fullmakt til opprettelse av aksjeselskap

Stortinget gir Fiskeridepartementet fullmakt til å opprette et nytt aksjeselskap under Havforskningsinstituttet, Mariculture AS.

Presidenten: Presidenten regner med at Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 62 mot 34 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 13.50.40)

Videre var innstillet:

Stortinget ber Regjeringen legge fram en egen melding om fengselsundervisningen. Meldingen må ta utgangspunkt i de utfordringer som forskningsevalueringen av fengselsundervisningen skisserer, og fremme en helhetlig tiltaks- og finansieringsplan for hvordan kvaliteten på opplæringen i kriminalomsorgen kan forbedres.

Prinsippet om tilpasset opplæring må være et viktig utgangspunkt for denne planen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram fire forslag. Det er:

- forslag nr. 1, fra Rolf Reikvam på vegne av Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og representanten Jan Simonsen
 - forslag nr. 2, fra Vidar Bjørnstad på vegne av Arbeiderpartiet og Senterpartiet
 - forslag nr. 3, fra Arne Sortevik på vegne av Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen
 - forslag nr. 4, fra Rolf Reikvam på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- Forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Kap.	Post	Formål	Kroner
221		Grunnskolen	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring, <i>kan overføres</i> , bevilges med	90 300 000
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	
	1	Driftsutgifter, økes med	9 736 000
			fra kr 433 132 000 til kr 442 868 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen ble med 81 mot 17 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.52.08)

Presidenten: Forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Kap.	Post	Formål	Kroner
240		Private skoler mv.	
	70	Tilskudd, reduseres med	185 600 000
			fra kr 1 811 356 000 til kr 1 629 256 000 »

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ble med 69 mot 29 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.52.28)

Presidenten: Forslag nr. 4, fra Sosialistisk Venstreparti, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Kap.	Post	Formål	Kroner
240		Private skoler mv.	
	70	Tilskudd, reduseres med	183 100 000
			fra kr 1 811 356 000 til kr 1 638 256 000»

Presidenten antar at Arbeiderpartiet og Senterpartiet ønsker å støtte forslaget subsidiært. – Det bekreftes.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 55 mot 43 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.52.54)

Presidenten: Forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og representanten Simonsen, tas opp til votering. Forslaget lyder:

«Kap.	Post	Formål	Kroner
281		Fellesutgifter for universitet og høyskoler	
	61 (Ny)	Tilskudd til egenkapital i selskapet Protevs AS, bevilges med	10 000 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og representanten Simonsen ble med 68 mot 30 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.53.12)

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2003 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
221		Grunnskolen	
	60	Virkemiddeltiltak i Nord-Norge, <i>kan overføres</i> , reduseres med	872 000
			fra kr 10 870 000 til kr 9 998 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	63	Tilskudd til skolefritidsordninger, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 159 679 000 til kr 164 234 000	4 555 000
	65	Opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen, økes med fra kr 662 613 000 til kr 781 717 000	119 104 000
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring, reduseres med fra kr 90 300 000 til kr 82 279 000	8 021 000
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 91 059 000 til kr 95 846 000	4 787 000
223		Videregående opplæring	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 6 888 000 til kr 6 338 000	550 000
	71	Tilskudd til drift av opplæringsråd, reduseres med fra kr 8 353 000 til kr 7 479 000	874 000
224		Fellestiltak i grunnskolen og videregående opplæring	
	64	Tilskudd til opplæring i finsk, økes med fra kr 7 341 000 til kr 8 274 000	933 000
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 35 712 000 til kr 37 239 000	1 527 000
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 103 354 000 til kr 106 854 000	3 500 000
	45	Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 3 873 000 til kr 14 373 000	10 500 000
240		Private skoler mv.	
	70	Tilskudd, reduseres med fra kr 1 811 356 000 til kr 1 651 356 000	160 000 000
254		Tilskudd til voksenopplæring	
	60	Tilskudd til norskopplæring for innvandrere, reduseres med fra kr 890 916 000 til kr 848 071 000	42 845 000
256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet	
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med fra kr 13 492 000 til kr 16 155 000	2 663 000
269		Norges musikkhøgskole	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 109 948 000 til kr 114 848 000	4 900 000
273		Statlige kunsthøgskoler	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 185 334 000 til kroner 184 934 000	400 000
274		Statlige høyskoler	
	1	Driftsutgifter, reduseres med fra kr 71 764 000 til kr 71 514 000	250 000
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med fra kr 3 321 000 til kr 5 321 000	2 000 000
279		Norges veterinærhøgskole	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 190 571 000 til kr 196 971 000	6 400 000
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler	
	1	Driftsutgifter, økes med fra kr 433 132 000 til kr 436 868 000	3 736 000
	21	Spesielle driftsutgifter, reduseres med fra kr 1 299 000 til kr 1 119 000	180 000
	73	Tilskudd til internasjonale programmer, økes med fra kr 61 908 000 til kr 62 341 000	433 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i> , reduseres med	7 919 000
		fra kr 9 930 000 til kr 2 011 000	
283		Meteorologisk institutt	
	1	Driftsutgifter, reduseres med	7 000 000
		fra kr 251 104 000 til kr 244 104 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, reduseres med	7 900 000
		fra kr 68 263 000 til kr 60 363 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , økes med	1 000 000
		fra kr 9 751 000 til kr 10 751 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i> , reduseres med	4 000 000
		fra kr 42 129 000 til kr 38 129 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner, økes med	2 000 000
		fra kr 137 018 000 til kr 139 018 000	
	75	UNESCO, reduseres med	2 583 000
		fra kr 18 179 000 til kr 15 596 000	
	76 (Ny)	UNESCO-resolusjonen om kvalitet i høyere utdanning, <i>kan overføres</i> , bevilges med	3 000 000
2410		Statens Lånekasse for utdanning	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	139 000 000
		fra kr 1 482 200 000 til kr 1 621 200 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	445 500 000
		fra kr 4 514 500 000 til kr 4 960 000 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med	13 200 000
		fra kr 824 200 000 til kr 811 000 000	
	90	Lån til Lånekassen, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med	907 000 000
		fra kr 10 018 000 000 til kr 10 925 000 000	
I n n t e k t e r :			
3221		Grunnskolen	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, økes med	25 341 000
		fra kr 41 243 000 til kr 66 584 000	
3232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå	
	2	Salgsinntekter, økes med	3 500 000
		fra kr 5 412 000 til kr 8 912 000	
3254		Tilskudd til voksenopplæring	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, reduseres med	16 507 000
		fra kr 25 836 000 til kr 9 329 000	
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet	
	1	Inntekter fra oppdrag, økes med	2 663 000
		fra kr 9 520 000 til kr 12 183 000	
3269		Norges musikkhøgskole	
	2	Salgsinntekter, økes med	4 900 000
		fra kr 312 000 til kr 5 212 000	
3273		Statlige kunsthøgskoler	
	2	Salgsinntekter, reduseres med	400 000
		fra kr 4 532 000 til kr 4 132 000	
3274		Statlige høyskoler	
	1	Inntekter fra oppdrag, økes med	2 000 000
		fra kr 3 366 000 til kr 5 366 000	
	2	Salgsinntekter, reduseres med	250 000
		fra kr 715 000 til kr 465 000	
3279		Norges veterinærhøgskole	
	2	Salgsinntekter, økes med	6 400 000
		fra kr 20 369 000 til kr 26 769 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
3281		Fellesutgifter for universitet og høyskoler	
	1	Inntekter fra oppdrag, reduseres med fra kr 180 000 til kr 0	180 000
3283		Meteorologisk institutt	
	1	Inntekter fra oppdrag, reduseres med fra kr 68 143 000 til kr 60 243 000	7 900 000
	2	Salgsinntekter, reduseres med fra kr 22 926 000 til kr 15 926 000	7 000 000
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	72	Gebyr, reduseres med fra kr 143 000 000 til kr 136 000 000	7 000 000
	90	Avdrag, økes med fra kr 5 000 000 000 til kr 5 500 000 000	500 000 000
	93	Innbetaling fra konverteringsfond, økes med fra kr 872 000 000 til kr 962 000 000	90 000 000

II

1. Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i forbindelse med avvikling av Bedriftsuniversitetet kan gi Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og Universitetet i Oslo fullmakt til å dekke statens andel av underdekningen i selskapet. Statens kapitalinnskudd på kr 7 500 000 i selskapet avskrives.
2. Stortinget samtykker i at statens kapitalinnskudd på kr 2 457 000 i Slømdalsveien 7 AS avskrives.

Presidenten: Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 81 mot 15 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 13.53.44)

V o t e r i n g i s a k n r . 3

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2003 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
U t g i f t e r :			
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med fra kr 8 500 000 til kr 21 800 000	13 300 000
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	
	1	Inntekter NIFES, økes med fra kr 8 500 000 til kr 21 800 000	13 300 000

II

Stortinget samtykker i at stikkordet «kan overføres» tilføyes bevilgningen under kap. 2415 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, post 72 Nyskaping, omstilling og kapasitetstilpasning i fiskerinæringen i statsbudsjettet for 2003.

S a k n r . 4

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Møtet hevet kl. 13.55.